

Василь Ніншовський

МІЖНАРОДНИЙ ВОЄННИЙ ТРИБУНАЛ ПРО УКРАЇНУ

**Ukrainian Problem
At the International
Military Tribunal**

(Ukrainian Version)

**Едмонтон, Канада
1989**

Василь Ніньовський

МІЖНАРОДНИЙ ВОЄННИЙ ТРИБУНАЛ ПРО УКРАЇНУ

БІБЛІОТЕКА

імені

Публіцистично-документальний довідник,
з деякими порівняльними моделями злочинів
режимів — нацистського з московсько-імперським

Видано фондом
Товариства Українських Сеньйорів,
імені Марка Боєслава, в Едмонтоні,
Алберта, Канада,
1989

Vasyl Niniows'kyi

**UKRAINIAN PROBLEM
AT THE INTERNATIONAL
MILITARY TRIBUNAL**

(Ukrainian Version)

Published under the auspices
of the Marko Boyeslav Ukrainian
Seniors' Organization in Edmonton,
Alberta, Canada,
1989

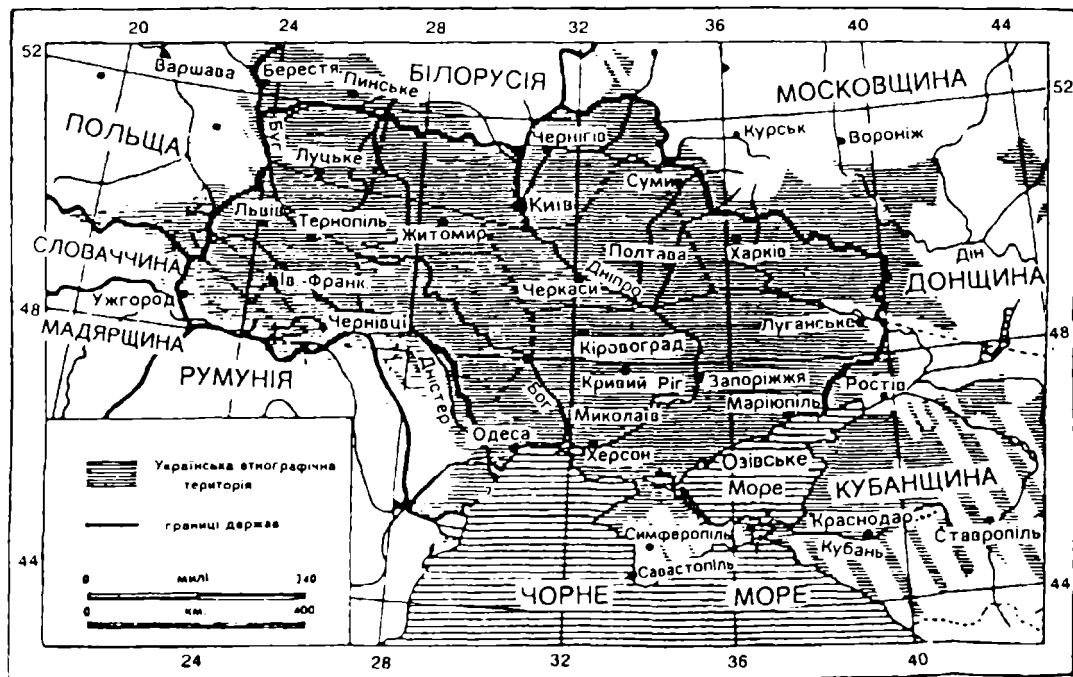
Copyright © 1989
All rights reserved

Typesetting by M. Kowaluk Computing Service
Printed in Edmonton, Alberta, Canada

Постійній пам'яті тих героїських українських матерів, батьків, діток, юначок і юнаків, що

- загинули голодною смертю в московсько-диктаторській імперії і в часі нацистського диктаторського режиму,
- загинули в підвалах, тюрмах і в концтаборах московсько-диктаторської імперії і нацистського диктаторського режиму,

присвячує,
автор

ЕТНОГРАФІЧНА ТЕРИТОРІЯ УКРАЇНИ

Оціночні зауваження:

- Світова Ліга Українських Політичних В'язнів

Вінніпег, дня 8 лютого 1986.

[...] [Наша] увага зокрема зосередилась на Вашій дослідній праці. [...]

- Українська Вільна Академія Наук

Вінніпег, дня 17 серпня 1987.

[...] «Міжнародний Воєнний Трибунал про Україну» теж треба видати. [...]

Вінніпег, дня 24 лютого 1988.

[...] пересилається Вам скрипт, який задержався тільки тому, що був в читанні одного з наших членів. Саме він, як теж інші, які читали цю працю, висловилися дуже корисно відносно її друку. На всякий случай майте на увазі, що С[вітова] Л[іга] У[країнських] П[олітичних] В'[язнів] цією працею зацікавлена.

ЗМІСТ

Передмова по-англійському	xi
Передмова по-українському	xiv
Перша частина	
Мотиви покарання і засудження	1
Друга частина	
Методи жахливого полону робітників-невільників	15
Третя частина	
Майбутнє повоєнної України — німецька колонія рабів	45
Четверта частина	
Трагедія доросту 500,000 українських дівчат; розстріли в Києві	57
П'ята частина	
Фон Ріббентроп про судьбу Карпатської України і Буковини; Вільгельм Кайтель про статус України; трагедія в Цумані	77
Шоста частина	
Поновлене допитування свідків про брутальну жорстокість в Україні	95
Сьома частина	
Німецький юрист обвинувачує Советський Союз за злочини в Україні	119
Восьма частина	
Політично-географічний статус України у проєкті Альфреда Розенберга	137

Дев'ята частина

Документи д-ра В. Кубійовича;

Нацистські розряди покарань 153

Десята частина

Німецька нищівна евакуація України;

Росія й Україна в оцінці

Альфреда Розенберга 177

Висновки 197

Показник 201

На прославлення старшого віку 209

Вислів вдячності 213

AUTHOR'S FORWARD

In 1983, in democratic countries, freedom loving Ukrainians wherever they have settled in the world, plaintively commemorated the 50th Anniversary of the atrocious famine in Ukraine. There, over ten million died by a genocidal act imposed by the Kremlin, in order to subjugate the one Soviet republic that, more than any other, could legitimately claim independent nationhood on its own.

It is about five decades since another subjugator, the Nazi dictator, plowed through Ukraine with tanks and sowed with bombs and left graves over the broad area of the martyred country. Like the Russian act, the Nazis had exterminated millions of Ukrainians by bullets, famine, ruin, concentration camps, jails and gallows.

The Nazi deeds in Ukraine were documented during the judicial investigations of the International Military Tribunal.

The said Tribunal tried the major Nazi war criminals for their conspiratorial and aggressive crimes against humanity.

The documents of the court procedures made during this Tribunal are compiled in 41 volumes under the headings:

**TRIAL OF THE MAJOR WAR CRIMINALS.
THE INTERNATIONAL MILITARY TRIBUNAL.
14 NOVEMBER 1945 – 10 OCTOBER 1946,
NUREMBERG, GERMANY**

Following the defeat of the Nazi regime, the American authorities seized documents of the German Army as well as those of the German Government. An enormous number of these documents described atrocious crimes of the Nazi war machine and these documents were used as forceful evidence during the Tribunal court procedures.

The investigational selection of the subject of Ukraine from among the documents of the Tribunal hearings, was an arduous task since in the published volumes these references appear in distributed themes compiled during the testimonies of the accused Nazis or during evidence given by witnesses or in other circumstances are referred to in the aforementioned seized documents.

As a matter of fact, John L. Stipp, historian, comments that an investigation of the documentation is difficult because, in the sizable volumes, the compiled material is distributed throughout all volumes and each consists of over one thousand pages.¹

The distributed material in the published volumes, the frequent dates of court hearings in their irregular succession and the set themes at variance and not consecutive hearings of witnesses as well as defendants — all contributed to the necessity for gathering this material into ten chapters which, separately, comprise a series of topics, themes and events.

Undoubtedly, the investigating on the topic of Ukraine and Ukrainian matters, a jurist would compile a work shown from a purely legal point of view; a historian would contrive a study from a historical point of view; a sociologist or a psychologist would take a philosophical/psychological view.

¹ *The Hitler Conspiracy*. Ed. John L. Stipp (Editor's Foreward).

The author of this publication, who is not a specialist in the above faculties, set himself a task to investigate the English and German documents and relate it in Ukrainian in order to make it accessible for those Ukrainians who are uni-lingual only.

Discussing the Soviet prosecutors' accusations against the crime-doers at the Tribunal, the author has alluded to published sources which include the crimes of the Soviet regime in Ukraine.

A comparison of the Nazi crimes with the crimes of the Soviets in Ukraine would provide the reader with a view that the Nazi and the Soviet regimes were both equally vicious and certainly implacable enemies of the oppressed nations.

V. N.

ВІД АВТОРА

1938 року, у демократичних краях свого поселення, вільні українці жалібно вшановували пам'ять по загиблих мільйонах, в Україні, у часі голодного геноциду 1930-их років, із руки московського диктатора.

Ось незабаром сповниться 50-та річниця того жахливого часу, коли нацистський диктатор був переорав танками, засіяв бомбами і покрив могилами значні простори страдницької України. Із руки нацистського диктатора загинули мільйони українців від розстрілів, голоду, пожеж, у концтаборах, у тюрмах та на шибениці.

Про нацистську дикунську жорстокість, в Україні, засвідчують документи і судові слухання Міжнародного Воєнного Трибуналу. Той Трибунал судив чільних нацистських підсудних, за їхні конспіративно-агресорські злочини.

Проплив судових слухань охоплено друком 41-го тому, під назвою

TRIAL OF THE MAJOR WAR CRIMINALS.
THE INTERNATIONAL MILITARY TRIBUNAL.
14 NOVEMBER 1945 — 10 OCTOBER 1946.
NUREMBERG, GERMANY

себто,

СУД НАД ЧІЛЬНИМИ ВОЄННИМИ ЗЛОЧИНЦЯМИ.
МІЖНАРОДНІЙ ВОЄННИЙ ТРИБУНАЛ,

від 14 ЛИСТОПАДА, 1945 до 10 ЖОВТНЯ, 1946 року.
НЮРНБЕРГ, НІМЕЧЧИНА

У часі розгрому нацистського режиму, американські військові службовці захопили низку документів німецької армії та декілька тонн документів німецького уряду. Така документація часто засвідчує злочину діяльність нацистів. Стоси тієї документації послужили судові Міжнародного Воєнного Трибуналу незаперечними доказами вини проти нацистських злочинців.

Досліджування української тематики, обговорюваної на слуханнях Міжнародного Воєнного Трибуналу, спричинює ту трудність, що, у публікованих томах, українська проблема роздібнена на окрему низку тем при чому, ті теми пов'язані з різними підсудними, з окремими свідками то, знова, з окремими різними документами.

Часто трапляється так, що, в часі одного судового слухання, одна тема, чи подія, пов'язана з одним свідком, попала до одного тому судових слухань і, навпаки, десь у подальшому томі, чи томах, та ж сама тема, чи подія, пов'язана зі слуханням вини підсудного, чи підсудних, у зовсім інших обставинах їхньої діяльності.

Американський історик, Джон Стипп, слушно зауважив:

Досліджування документації, [Міжнародного Воєнного Трибуналу], утруднене бо у грубих томах документний матеріал розкинаний при чому, кожний том становить понад тисячу сторінок документного матеріалу.²

² *The Hitler Conspiracy*. Ed. John L. Stipp. (Editor's Foreward).

Розкинутий судовий матеріал у публікованих томах, часті нечергувальні дати — теми, нечергувальне слухання свідків, чи підсудних, все це причинилось до такого моделю, що нашу працю складено десяти частинами, які, по-окремішньо, охоплюють досить значну низку окремих тем, чи подій.

Безсумнівно, досліджуючи українську проблему, в судових слуханнях Міжнародного Воєнного Трибуналу, юрист склав би дослідну працю із становища юриспруденції; історик розглянув би історичний аспект проблем; соціолог, чи психолог, зладив би філософсько-психологічну студію.

Автор цієї публікації, нефаховий у згаданих дисциплінах, визначив собі те завдання, щоб розділи слухань Міжнародного Воєнного Трибуналу — про українську проблему — найуважливіше передати із англійської і німецької мови та донести їх рідною мовою до відома нашого читача.

Обговорюючи документи, свідчення свідків, судові слухання нацистських злочинців про злочини в Україні, ми, при оскаржувальних виступах советської прокуратури, часом відкликаємось до таких достовірних публікацій, в яких показано теж злочин московського окупанта України.

Такий модель порівняння засвідчує те, що нацистська диктатура і московсько-ленінська диктатура це тотожні, ненаситні, імперіялістські близнючки — загарбниці і поневолювачки уярмлених народів.

В. Н.

1

Мотиви покарання і засудження

У Нюрнберзі (Німеччина), від 6-го листопада 1945 р. до 30-го вересня 1946 р., Міжнародний Воєнний Трибунал (МВТ) судив чоловіх воєнних злочинців гітлерівського режиму.

МВТ очолював Лорд Юстиції, суддя Джефрі Лоренс¹ [Lawrence], представник Великої Британії. На лаві судів засідали: Суддя Френсис Бидл [Biddle], представник ЗСА, суддя професор Донедіє Де Вабре [De Vabres], представник Франції і майор генерал І. Т. Нікітченко,² представник Сов'єтського Союзу.

Злочинців суджено за кримінальні злочини, охоплені сукупністю таких вчинків:

1. Насильство проти миру; плянове підготовлення агресорської війни з конспірацією та міжнародним терором.

¹ Транслітераційні розходження заставляють нас подавати, в дужках, деякі чужинецькі прізвища транслітерацією їхньої абетки.

² У слуханнях Трибуналу, при деяких прізвищах, протокол не подає повних хресних імен.

2. Порушення міжнародних воєнних правил, принципів і норм: насильна депортація невільників праці, убивства цивільного населення, дикунська поведінка з військовими полоненими, набір і убивства заложників, нищення публічного і приватного майна, нищення міст і сіл.

3. Злочини проти людства: убивства, невільність, депортація цивільного населення, політичні, расові і релігійні переслідування.

На лаві підсудних засідали воєнні злочинці, були суджені і покарані присудом:

Смерть на шибениці:

Герман Гоєрінг [Hermann Goering], чоловічий маршал;³ Йоахім фон Ріббентроп [Joachim von Ribbentrop], міністер закордонних справ, повішений; Вільгельм Кайтель [Wilhelm Keitel], польовий маршал, повішений; Ернст Кальтенбруннер [Ernst Kaltenbrunner], шеф Гештапо, повішений; Альфред Розенберг [Alfred Rosenberg], міністер для східньо-європейських територій, повішений; Ганс Франк [Hans Frank], генеральний гувернер Польщі і Галичини, повішений; Вільгельм Фрік [Wilhelm Frick], міністер внутрішніх справ, повішений; Юльєс Штрайхер [Julius Streicher], гавляйтер, повішений; Фріц Завкель [Fritz Sauckel], гавляйтер, повішений; Альфред Йодль [Alfred Jodl], генерал, повішений; Артур Сейс-Інкварт [Arthur Seyss-Inquart], комісар, повішений; Мартин Борманн [Martin

³ Отруївся перед повішенням.

Bormann], помічник Гітлера;⁴ Роберт Лей [Robert Ley], рייхссляйтер.⁵

Довічне ув'язнення:

Рудольф Гесс [Rudolf Hess], заступник Гітлера; Еріх Редер [Erich Raeder], великий адмірал; Вальтер Функ [Walther Funk], міністер економії.

20 років ув'язнення:

Альберт Шпеер [Albert Speer], міністер воєнної промисловости; Бальдур фон Шірах [Baldur von Schirach], провідник молоді.

15 років ув'язнення:

Барон Константин фон Нойрат [Baron Konstantin von Neurath], гувернер Чехії.

10 років ув'язнення:

Карль Деніц [Karl Doenitz], великий адмірал.

Злочинні вчинки винуватців, чотиричленна прокуратура МВТ підтримувала захопленими секретними і звичайними документами розгромленої німецької армії, поліційних формацій, міністерств, різних урядів і партійних формацій, письмовими й усними свідченнями численних свідків та свідченнями обвинувачених злочинців.

У першому томі документів судового слухання МВТ, окремі сторінки охоплюють обвинувачення сов'єтської прокуратури, на адресу підсудних.

⁴ Пропав без вістки, під кінець воєнних дій.

⁵ Поповнив самогубство в тюрмі.

У часі наступу на Сов'єтський Союз, німецькі армії допустились винищування окупаційних територій, [...] а особливо в Білорусії і в Україні було поповнено убивства людей старшого віку, жінок і дітей при чому, там винищено і жидів. (1 том, стор. 40.)⁶

У Львові та околиці, німці повбивали близько 700,000 людей, а в тому числі 70 мистців і науковців. (1 том, стор. 47.)

У селі Холмець, Сичівського р-ну, німецьке вояцтво присилувало жителів села прочистити шлях загороджений мінами. Від мін погинули всі прочищувальники. [...] У Ставрополі, німці загнали до протитанкових ровів тисячі жителів і там усіх постріляли. (1 том, стор. 48.)

В Україні, нацисти допустилися жахливих злочинних учинків. У Бабиному Яру, близько Києва, нацисти постріляли понад 100,000 чоловіків, жінок, дітей та стариків. У січні 1942 року, в Києві, по експлозії головної квартири Німецької Воєнної Команди, німці виарештували 1250 заложників — стариків, підлітків і жінок, з дітьми при грудях. У Києві німці вбили 195,000 пожильців.

У Рівному і районі, німці тортурували й убили понад 100,000 пожильців. У Дніпропетровську, німці вбили, або живцем повкидали до яру, 11,000 жінок, дітей і стариків. Ув Одесі було винищено близько 200,000 пожильців. У Харкові було тортуровано, постріляно або подушено в газових коморах, близько 195,000 людей. (1 том, стор. 49.)

⁶ По кожній цитаті, в дужках, позначений том і сторінка відносяться до джерела

TRIAL OF THE MAJOR WAR CRIMINALS. The International Military Tribunal. 14 November 1945 - 1 October 1946.

Від вересня до листопада 1942 року, в Берестю, Пинському, Кобрині, Двині і Березі Картузькій німецькі винищувальні загони вбили близько 400 дітей. (1 том, стор. 50.)

Німці вивезли із Сов'єтського Союзу, на невольничу роботу, близько 4,978,000 пожильців. (1 том, стор. 52.) Міста, що потерпіли від найжахливіших німецьких знищень — Севастопіль, Київ, Одеса, Харків. (1 том, стор. 58.)

У Полтаві, Німці знищили музей. Значні індустрийні знищення німці нанесли Макіївці, Карлівці, Костянтинівці, Маріюполю. Особливі знищення німці заподіяли індустрийному і культурному дорібкові. В Києві, понад 400,000 цінних книг, манускриптів та мистецьких творів було покрадено і вивезено. Навмисне було нищено і грабовано цінності культури в місті Рівному. В Одесі понищено індустрийні виробні і дорібков культури. (1 том, стор. 59.)

До першого тому звітних судових слухань МВТ, приєднано теж німецький секретний документ, на основі якого Гітлер прирік румунському прем'єрові Йонові Антонеску приєднання до Румунії Басарабії і північної Буковини, а румунській армії визначено окупацію України, аж по Дніпро. (1-ий том, стор. 214.)

На основі вище з'ясованих обвинувачень сов'єтської прокуратури, підсумок німецьких злочинів, щодо вбивства людей в Україні, становить 996,650 причому, та ж прокуратура подала підсумок — 4,978,000 робітників із *Сов'єтського Союзу* — для невольничої роботи в Німеччині.

Питання, чому сов'єтська прокуратура утотожила ці мільйони невільників праці з територією Сов'єтського Союзу? Невже ж та прокуратура не користувалась окремим списком робітників-невільників з України?

Враховуючи те, що під німецьку окупацію була попала ціла територія західньої і східньої України, а московську територію окупували німці лише частинно то й основний резервуар, примусового робітника, становили території України. Буде зовсім совісно виділити дві треті, від 4,978,000, себто — 3,312,000 робітників, що з України були попали до Німеччини, на примусову роботу.

Хитрий, спекулятивно-імперський намір московської прокуратури засвідчивсь у тому, щоб Сов'єтський Союз уявлявся нероз'єднувальним комплексом, а таким чином поменшилась страдницька жертва України.

Правда, відмічуючи німецькі злочини, сов'єтська прокуратура назвала Київ, Харків, Одесу, Рівне, тощо. В переліку тих місцевостей була та спекулятивна настанова, щоб згадані міста відносились до географічного простору, а не до державницької суцільности України.

До речі, у німецьких документах, (про що буде мова пізніше), Україну та її міста, чи області, охоплено — як окремішню державницьку територію. Маючи на увазі теж таку обставину, московська прокуратура аж ніяк не могла промовчати згаданих міст, чи областей.

Обвинувачуючи нацистів у народовбивстві, московська прокуратура цинічно «проливала гіркі

сльози» над судьбою вбитих матерів, дітей і стариків. Московські прокуратори лили «сльози крокодила» над такими ж дикунськими вчинками нацистів, яких — та й масово — допускались і допускаються ЧК, ГПУ, НКВД, МВД, КГБ, не згадуючи московської царської «охрани».

Омофором Міжнародного Воєнного Трибуналу прикрито найганебнішу і цинічну дивовижу. Це те, що для судочинства, над німецькими диктаторськими злочинцями, західні альянти приєднали, до судової спілки, московського диктаторсько-імперіялістського злочинця, який — на контокоренто своєї імперської історії — кров'ю записав грубі сторінки мільйонів убитих українців та інших поневолених народів.

Некмітливі архітекти воєнної політики — Вінстон Чорчил, Френклин Рузвелт і Геррі Трюман, намагались і добились цілковитого розгрому нацистської Німеччини, а повоєнним пожнив'ям захлинулись московські диктатори. Некмітливі західні архітекти погребали в могилі правду, волю, свободу і державницьке буття кількох десятків народів.

По війні, аж по кількох десятках років, побачивши загрозу Москви не лиш для Європи, а й для усіх континентів світу, деякі західні чолові політики привернули свою увагу до студій над історією московської агресорської імперії.

Колишній президент ЗСА, Ричард Никсон, зауважує:

Те, що сьогодні зветься СРСР — це продукт 700-літньої агресорської політики росіян. Князі Москов-

щини загарбали Русь, а царі поширили і створили величезну імперію, яку в 20-му сторіччі перейменовано на ССРСР.

А що ж це ССРСР? П'ятнадцять республік? Ні! Це чотирнадцять зовсім окремих націй, що, без своєї згоди, насильно попали в ярмо п'ятнадцятого народу — росіян. [...] Тих чотирнадцять націй — це стародавні народи, з високорозвинутою культурою, з зовсім відмінними національними прикметами та з довгодовговіковою власною історією.

Ті народи попали до такого союзу, яким насильно і всевладно керують росіяни традиційно-монгольськими методами, підкрашені кріпацтвом бож у московській імперії ніхто й не чув про свободолюбність та права людини. [...]

1918 і 1919 року, ЧК розстрілював 1,000 пожильців щомісячно. Двадцять років пізніше, розстріли сягнули 40,000 щомісячного вбивства. [...] В 1930-их роках, у концтаборах загинуло 8,000,000 людей, а в повоєнних концтаборах геноцид увінчався смертю 12 до 15 мільйонів. [...]

В Україні, в часі голоду, Молотов скликав активістів і наказав: Робота мусить бути пророблена, незалежно від кількості трупів. [...]

Цілі родини винищувано. Селян розстрілювали за одне поросся, чи корову. Все майно конфіскували, а людей вантажили до вагонів, для скоту, і транспортували на нелюдську загибель у далекому Сибіру. Осиротілі діти, голодні, бездомні, мандрували ватагами. [...]

Люди вмирали голодною смертю, а Кремль слав їхнє зерно, із України за кордон, на виміну за техніку. [...] Голодні люди варили кінський гній, підмішаний бур'янами. Обдирали кору із дерев, ловили котів, мишей, собак, пташок, щурів, щоб задовольнити

голодний шлунок, [...] а в молочарнях, з награбленого молока, продукували масло з штампом 'СРСР', для експорту. [...] У громадських коморах переховувалось награне зерно останнього зернозбору, [...] а щоранку, валка возів вивозила трупів до спільної могили поховання. [...]

Москва вишколює вербованих підпільників, убиває втікачів, арештує дисидентів, грозить, бушує і очолює секретні змови; нищить громить демократичну волюлюбність; ширить підкупство; залякує і тероризує; бреше, ошукує, краде-обкрадає; тортує, шпигує, шантажує, убиває, а все це називає т.зв. національною політикою бо Ленін казав: 'Пробуй багнетом! Натрапиш на крицю — відступи! Натрапиш на м'якуш — проколи глибше!'⁷ [...]

На нищівно-загарбницьку політику московської імперії звернув увагу Роберт Конквест. За його дослідженням, Москва винищила голодною смертю, в Україні, п'ять до шість мільйонів людей.⁸

Історик Ієн Грей привертає увагу до тієї дійсності, що в Україні, Москва стосувала політику голоду для успіху марксо-ленінської диктаторської революції.

У червні 1918 року, Фелікс Дзержинський проголосив: Нашою політикою буде організований терор — невідкладний засіб і необхідна вимога в часі революції. [...]

⁷ Richard Nixon. *The Real War*. Warner Books. pp. 61, 66-67, 260, 4-5.

⁸ Robert Conquest. *The Great Terror*. pp. 22-23.

ЧК зорганізував загони злочинців і бійців-садистів, убивців. Їм було доручено вбивати, тортурувати, грабити. [...]

Комісар харчопостачання доручив насильну реквізицію зерна. [...] Комісаріят мобілізував окремі загони для реквізиції зерна. [...] Комісар і політруки озброювали грабіжників машиновими кулеметами. Завданням тих загонів було витрясати всяке зерно від т.зв. клясових ворогів. [...] Цілий край охопили нелюдські терпіння, дикунство й горе. Чоловіків і жінок палили живцем, різали ножами, тортурували, били до смерті. [...]

1932 року, пізнім літом, голод охопив Україну і північний Кавказ. [...] Щодо колективізації, Кагановіч був безпощадним. Він натискав на посилення колективізації при чому, Кагановіч — сам жид та й добре знав про те, що між членами [Центрального Комітету] антисемітизм ніяк не притих. [...] Кагановіч — один з найжорстокіших горлорізів. [...] Він наглядав над Україною і докладав усіх зусиль, щоб брутальними методами добитись там намічених успіхів.⁹

У часі своєї каденції (1901-1919), президент ЗСА Теодор Рузвелт, був висловився: Чи знали ви, у світі, якесь інше таке зло гідне співчуття, як російський деспотизм?

Картиною московського деспотизму, що часто перемінюється на пекло, послужив журналіст-публіцист Джон Дорнберг, відмічуючи події в уярмленій Україні.

⁹ Ian Grey. *Stalin – Man of History*. pp. 120, 118, 142-143, 147, 255, 260, 269.

Колективізація [...] це безжалісно-жорстокий плян війни з селянством, засобом терору, нещастя, страждання і лиха. [...] 1929 року, п'ять мільйонів селян — жінок, дітей і родичів було докорінно винищено на їхніх господарствах. Тих селян били, тортурували, різали, арештували, депортували до концтаборів, виселяли на Сибір. Під час депортаційної дороги, більш одного мільйона загинуло від голоду, холоду і захворювань.

Осіною, 1930 року, війна з селянством була більше сказано-мстива. [...] У січні, 1933 року, [із Москви] післали, в Україну, найдовіреніших помічників. Їм було доручено організувати [...] окремі 25,000 загони, для винищування селянства.

Хороше харчовані й озброєні, такі загони діяли на повних правах поліції. Вони обшукували, трусили, конфіскували, витрясали кожне зеренце, кожну картопельку, бурячок, кожний корінчик. [...]

День-у-день, ті загони перешукували кожну хату, витрясали всяке зерно. Вони перешукували кожне горище будинків, підвали, стодоли, хліви, стоги сіна, навіть розбивали стіни, шукаючи за кожною зерниною.

Кожна бригада реkvізорів мала свою станицю. Туди тягли, волочили селян на цілонічні допити при чому, допитуваних били, відливали холодною водою і півголих тримали в холодних підвалах. [...]

Мільйони селян перемінились у купи опухлих тіл від голоду, а бригадні бійці і секретна поліція, наче ненажерлива сарана, вештались по всіх закутках і забирали всі харчові запаси.

Бійці і секретна поліція стріляли й вішали тисячі селян, а часом, у деяких селах, вистрілювали й вішали всіх пожильців. [...] Україна — колись найурожайніший

край — була перемінилась на пустелю. Поля — заросли бур'янами, а хто ще в живих остався, очікував безпощадної смерти.

Щоб задовольнити голодний шлунок, селяни вбивали собак, котів, щурів, мишей; варили бур'яни, траву, деревну кору, листя. Бувало й так, що голодні їли голодних. [...] Кожного ранку, валки возів підбирали трупів і — наче купу дров — везли в яр до спільної могили. [...]

За оціночним підрахунком, жертви голоду сягнули п'ять і пів мільйона. Це були майже усі селяни. Подуманий штучний голод — це була холодно настановлена метода, для знищення селянської верстви.¹⁰

У своїй політиці винищування чужих народів, нацистські вожаки диктаторської системи, заставляли своїх езекуторів подавати звіти про облік убитих. На основі деяких уцілілих нацистських документів, можна б установити, хоч би приблизний, загальний облік геноциду.

Успадкувавши, від диктаторського царського режиму, залізно-засекречені методи злочинної діяльності, московсько-ленінські диктатори тримають під десяти замками не лиш облік голодного геноциду, а й геноциду тюрем і концтаборів при чому, демографічні обліки перекручується, згідно з імперськими інтересами.

У дослідженнях статистики московської імперії, географ Джон Дюдні стверджує:

¹⁰ John Dornberg. *The Soviet Union Today*. pp. 121-122.

Не так легко подати вірну картину росту населення в імперії царської Росії і в СССР [...] бо від 1897 до 1970 років було складено лише п'ять обліків. [...]

За Петра Великого, при обліку населення, цілковито злегковажили етнічні меншості. [...] Як наслідок такої політики, українці і білоруси попали до обліку під російською національністю.

З початком XIX ст. до 1914 року, з європейської Росії до азійських частин, переселено п'ять і пів мільйона людей. У Сибіру і на Далекому Сході, 85% населення становлять росіяни й українці. В азійських степах, росіяни й українці становлять 40% населення. Між населенням Туркестану, 400,000 — це росіяни й українці.

В часі громадянської війни, від епідемії і голоду загинуло 14,000,000. Населення України в обліках становить:

1939 року — 40,469,000

1959 року — 40,869,000

1975 року — 48,817,000¹¹

Поминаючи обширніші калькуляції, щодо нормального приросту населення, три обліки, (в публікації Джона Дюдні), підказують те, що в Україні — між роками 1928-1975 — пропало, приблизно, 30,000,000 людей.

Проміжок 47-ми років (1928-1975) — це період жахливих струсів: Між 1928 і 1933 роком, стосований Москвою голод винищив майже 10,000,000; від 1941

¹¹ John C. Dewdney. *A Geography of the Soviet Union*. pp. 134, 136, 139.

до 1944 року, німецькі нацисти знищили приблизно 5,000,000; від 1945 до 1975 року, в московській імперії пропало, без вістки, майже 15,000,000 українців. Де і як вони пропали?

Загадку цього жахливого геноциду — із руки Москви — частинно вияснює американець О. Долгун, що в повоєнних російських тюрмах і концтаборах смерти, перебув аж вісім років.

Ледве волочучи ноги, ми входили до концтабору, між двома рядами озброєних солдатів, з грізними собаками-вівчарками. [...] Між в'язнями були теж жінки. Декотрі мали на руках маленькі дитятка, віку кількох днів, чи шести місяців. [...] Це була жахлива картина — сум'яття чоловіків, жінок, дітей, підлітків, бородатих стариків, що ось-ось гинуть. [...]

Бараки концтабору були переповнені українцями з західньої України. Я переконався в тому, що в концтаборах українці становили найбільше число арештованих. [...] По війні, в сов'єтських концтаборах було, приблизно, 17,000,000 в'язнів, яких обвинувачено за політичну діяльність.¹²

¹² Alexander Dolgun With Patrick Watson. *Dolgun*. Fontana / Collins, pp. 167, 312, 326-327.

2

Методи жахливого полону українських робітників-невільників

У третьому томі документації МВТ охоплено дев'ять судових слухань, що відносяться до подій в Україні та до її політичного статусу.

Військовий старшина, німець Ервін Лягавзен [Lahousen] свідчить про нараду Гітлера, з чоловіми нацистами.

12 вересня 1938 року, на нараді обговорювали справу Польщі та становище українців [у тій державі]. Звертаючись до Канаріса, фон Ріббентроп промовив: Вам, Канаріс, необхідно підтримати повстання українців і допомогти тим українським організаціям, які співпрацюють з вами і мають собі подібні наміри щодо поляків і жидів. (3-ій том, стор. 21.)

Заслухуючи справу нападу гітлерівської армії на Чехословаччину, зайшла та вимога, щоб доказати судові МВТ порушення самостійности держави, яку гарантовано міжнародним договором. Для доказу, британська прокуратура послужила документом ТС-7.

З документу зачитано 81-шу статтю мирового договору, де, між іншим, відмічено те, що до Чехословаччини було приєднано Карпатську Україну, як окрему автономну одиницю. Свободолюбні чехи знехтували рішення Версальської Ансамблеї і гарантовану автономію Карпатської України зразу поховали в могилі політичного архіву.

На Версальській асамблеї, Німеччина та західні альянти визнали повну самостійність Чехословаччини, до якої приєднано південну частину Карпат — автономну територію рутенців [українців]. (3-ій том, стор. 180.)

Розглядаючи політично-географічні проблеми Чехословаччини, декотрі сучасні дослідники прислужились українській справі тим, що застановились над назвами «Рутенія», «рутенці» і вияснили історично-політичні обставини, пов'язані з тими ж назвами. Дослідник Джон Стипп каже:

Чехословацьку державу становили чехи, меншість німців і дві інші етнічні групи — словаки і «рутенці». Через кілька століть, словаки були поневолені мадярами. [...] Етнічно і лінгвістично словаки споріднені з чехами. Натомість «рутенці» це справжні українці, які — до Першої Світової Війни — становили частину Австро-Угорської імперії, а по війні їх було приєднано до Чехословаччини.

Мова та релігія тих українців зовсім відмінна від чехів та словаків. [...] Гітлер був зацікавлений ними [українцями] лише до тієї міри, щоб за їхній рахунок приєднати мадярів до співробітництва з німцями. [...]

Карпатська Україна це назва для тієї країни, яку, за звичкою, називають «Рутенія».¹

Захоплений німецький секретний документ 1017-PS засвідчує те, що Альфред Розенберг був одним з чоловік архітектів розгрому Сов'єтського Союзу. У документі, між іншим, відмічено:

Приглянувшись карті населення Росії, там, без труднощів, легко розмежовуються такі, собі окремі, географічні одиниці: а) Велика Росія з центром у Москві; б) Білорусія з столицею в Мінську або Смоленську; в) Естонія, Литва і Латвія; г) Україна і Крим, з центром у Києві; ґ) смуга Дону з столицею в Ростові; д) смуга Кавказу; е) Російська центральна Азія або Туркестан. (3-ій том, стор. 352.)

Очевидно, географічні комплекси, які назвав Розенберг, не відносились до концепції політично-державницької розв'язки у східній Європі. У продовжувальному слуханні суду виявлено те, що пропоновані комплекси послужать простором, для німецького загарбництва і наживи:

...Остлянд,² включно з Білорусією, буде становити германізований протекторат, цупко приєднаний до Німеччини. Україна буде самостійною державою, в альянсі [alliance] з Німеччиною. (3-ій том, стор. 356.)

¹ *The Hitler Conspiracy*. Ed. John L. Stipp, pp. 60, 61, 101.

² Остлянд — східний край.

Як розцінювали нацисти «альянс» з Україною, засвідчує наступний документ судового слухання. У секретному листі Фріца Завкеля [Sauckel] до Розенберга — судовий реєстр 017-PS, USA-180 — подано:

... Додаткові резерви робітників будуть постачати щойно окуповані території на сході, а в основі Райхскомісаріят України мусить вислати до Німеччини 225,000 робітників, у реченні до 1. VI. 1942. Наступний транспорт 225,000 мусить відправитись до 12. XII. 1942. [...] Я заряджую, щоб для заготівлі робітників застосувати всякі можливі насильства та засоби. (3-ій том, стор. 418.)

У згаданому документі 017-PS, USA-180, було виявлено узагальнений плян про невірільничу роботу. Такий плян Фріц Завкель пояснив подрібнішими вимогами, у наступному секретному листі до Розенберга. Лист позначено судовим реєстром 019-PS, USA-181.

Від 15 березня 1943 року, Райскомісаріят України буде постачати, щоденно, 3,000 робітників [до Німеччини].

Заготівля примусових робітників, як і дикунські методи заготівлі, натрапили на гострий протест населення України. Розенберг відчув те, що німецькі нахабницькі методи віщують лихо. Це й заставило Розенберга направити, до Завкеля, секретний лист, [під позначкою MBT, 018-PS].

Сталось так, що [в Україні] люди відмовляються від праці в Німеччині. 5-го жовтня [1942], в Ковкузькому [Kowkusi] районі спалено село. [...] [Така подія] сталась теж у селі Боровичах, де прибули три грузовики німців. Вони спалили 12 господарств у Врасничах і три господарства в Боровичах.

Ви не уявляєте собі того дикунського вчинку, що заіснував у часі заготівлі примусових робітників. [...] Був наказ відправити 25 робітників. Ані один не прибув на місце збору. Усі повтікали. Прибула німецька поліція і підпалила господарства втікачів. Пожежа спалила все дотла. [...]

Люди навколішках молили, цілували руки німців і прохали пощади. Німецький комендант бив людей киями. [...] Німці арештували батьків і тримали під арештом, до часу явки втікачів. Якщо втікачі зголосяться по реченці то таких, згідно з наказом, буде розстріляно. [...]

Німці закрили школи, ловили вчителів і вивозили до Німеччини. При заготівлі робітників, німці застосували методу гицлів. Схоплених людей замикали в школі і не дали їм нагоди полагодити фізіологічну потребу в убиральнях. Арештовані полагоджували таку потребу в шкільних кімнатах. [...] Прочан, до Почаївської Лаври, застукала поліція і, для примусової праці, виарештовувала сліпців, кривих та стариків. (3-ій том, стор. 423-424.)

З іншого нацистського секретного документу, з судовою познакою 254-PS, USA-188, суд заслухав про жахливі події в інших місцях України. У листі до Розенберга, з 29 червня 1944, комісар Пауль Рааб [Raab] писав:

Згідно з розпорядженням Головного військового командування, я наказав спалити, в Україні, в селі Василькові, багато господарств тих селян, що відмовились від праці в Німеччині. [...] В селах Головенька і Соляний Шатір, виарештовано батьків — заложників тих утікачів, що зникли із транспорту в Києві. [...]

У селах Плісецьке і Митниці, спалено господарства тих провідників, що були проти примусової праці. (3-ій том, стор. 427-429).

У нацистському документі, з судовою позначкою 290-PS, USA-189, з'ясовано методи підпалу інших господарств. Картина дикунських подій нагадує вірну подію уже обговореного документу 254-PS, USA-188.

До нацистських злочинів суд приєднав наказ німецького військового командування про поголовне переселення, в деяких районах України. Документ, під судовою позначкою 1702-PS, USA-193, засвідчує:

Все здорове населення, віку від 15-65 років, разом з усім живим скотом, переселити до запілля, поза лінію Белилівка — Бердичів — Житомир. [...] (3-ій том, стор. 432.)

У вище названому наказі не згадано про нещасну судьбу дітей, віком до 15-ти років, як і не згадано судьбу їхніх матерів та стариків, віком понад 65-ти років. Чи не загинули вони від масового розстрілу, або від голодної смерті?

Між німецькими військовими, хоч рідко, бували старшини спочутливого серця, як засвідчує лист,

з судовою позначкою 054-PS. Ляйтенант Тойрер [Theurer] писав до Розенберга:

...На людей полюють ночами, волочать з їхніх постель, запроторюють до льохів і тримають під замком аж до часу транспорту. [...] В багатьох випадках б'ють, важко побивають жінок бо вони не можуть дотримувати кроку ходу. [...] Жінок арештують, часто лише в одній сорочці. [...] Тримують людей у замкнених вагонах і не дають змоги полагодити фізіологічні вимоги. Арештовані без питної води і без умивання. [...]

Під час вошечистки, дівчат і жінок обслуговують мушени. Голих дівчат і жінок фотографують, а згідно з високою мораллю української соромливої жінки — це найогидніша зневага жіночої честі та національної гордості. (3-ій том, стор. 436-437.)

До документу 054-PS приєднано теж звіт лейтенанта Тоффманна. Старшина звітує про 63-ій транспорт примусових робітників, під час затримки в Дарниці, в Україні.

В часі транспорту бувають випадки смерті, від голоду. Трупів не ховають, але викидають на узбіччя залізничних рейок, без жодних документів тотожності покійника. [...] Людей транспортують без медичної обслуги та без харчів. [...] (3-ій том, стор. 438.)

Болюча картина нацистської поведінки з померлими, асоціюється з жалюгідною картиною поведінки, з померлими, у концтаборах смерті під опікою КГБ:

У Карабасі — місце невольничої праці в Азії — тіло померлих в'язнів везли у сопки [малі гори] і викидали на камені, щоб шакали розїдали.³

У східньо-європейських краях, для прискорення й умасовлення геноциду, німецькі расисти повузили цивільну юрисдикцію, в користь поширеної поліційної диктатури, про що свідчить німецький секретний наказ, під судовою позначкою 654-PS, USA-218.

Міністерство юстиції передасть несупільних пожилців СС поліції Тімлера [Timmeler], для знищення і без різниці національності — жидів, циганів, росіян, українців і поляків. У майбутньому, жидів, поляків, циганів, росіян і українців будуть судити не цивільні суди, але суди СС поліції. Судам СС не підчинені лише ті поляки, які заявили свою належність до німецької раси. (3-ій том, стор. 462-463.)

У нацистському диктаторському судівництві, «несупільні пожилці» — це така ворожо-сукупна номенклатура, яку зручно було стосувати до кожної людини, що своїми чеснотами та національною свідомістю була незручна диктаторському режимові.

Старшою посестрою нацистської юриспруденції це каральні статті диктаторсько-московської імперії, де усіх тих, що, на думку Кремлю, можуть не погоджуватись з диктаторською системою, їх уважали й ува-

³ Марія Кремінярівська. *Етап; хроніка*. Анабазис, осінь 1983. стор. 29.

жають «несуспільними пожильцями». Судьбу таких «несуспільних» вирішували і вирішують ЧК, ГПУ, НКВД, МВД, ГРУ і КГБ. Судьба «несуспільних» — як не куля то смерть мучеників у концтаборах.

Психологічні риси моралі й етики чільних нацистів, це загадка в загадці. Їхня мораль і етика на межі нерозгаданого двоєдушся. Націсти нищили, вбивали, переселявали, арештували, тощо. В часі судового слухання, майже кожний нацистський підсудний засуджував ганебні вчинки нацистів.

Ось свідчить заприсяжений Альберт Шпеер [Speer]:

Робітники, з України, не виїздили добровільно на працю до Німеччини бо німецька поведінка з робітниками була жорстока. (3-ій том, стор. 488.)

Заява Шпеера розминулась з акуратною логікою. Допустимо, що поведінка німців була б людяна. В імені чого мали б робітники роз'єднуватись з ріднею, майном і з батьківщиною? Чи ради привітливості окупанта?

Якщо йдеться про докази вини підсудних то прокуратори західніх альянтів виступали, на суді, діловито, урівноважено, притримуючись об'єктивної юридично-традиційної настанови. Натомість сов'єтські прокуратори, дуже часто, користувались «красномовством» кремлівського трафарету.

Служимо зразком розділу з промови прокуратора генерала Романа Руденка:

Шановні Судді! Під цю пору, необхідно установити ті звірства і жорстокості, яких допустилися підсудні своїми злочинами проти людства. [...] (3-й том, стор. 547-548.)

Тридцять п'ять років пізніше, без трафарету, президент Ричард Никсон майже повторив слова генерала Руденка, *але на адресу московської диктаторсько-імперіялістської системи.*

Нахабна колективізація в 1930-их роках — це монументально-жорстоке звірство в історії людства. Це жахлива трагедія геноциду сучасності.⁴

В деяких англомовних публікаціях, українцям приписано твердий антисемітизм, убивство та учасництво в розгромі *Варшавського гетто*. Маємо на увазі такі ненависницькі публікації, як Lucy Dawidowich, *The War Against the Jews*, чи Irving Werstein, *Uprising of Warsaw Ghetto*. Документ суду MBT, 1061-PS, не згадує учасництва українців у розгромі гетто. У нацистському документі, про облогу Варшавського гетто, німецький комендант боєвих частин звітував:

Для фюрера і для батьківщини, в боротьбі з жидами згинуло 15 німців.⁵ Крім них згинув Юліан Зелінські, сержант 8-го комісаріату польської поліції. [...] Ранених було 60 бійців СС,⁶ [...] 11 правдоподібно

⁴ Richard Nixon. *The Real War*. p. 260.

⁵ Виминаємо 15 прізвищ.

⁶ Виминаємо 60 прізвищ.

литовців, 12 СС бійців з загону безпеки, 5 рядових бійців з польської поліції і два військові з інженерної частини німецького війська. (3-ій том, стор. 555-556.)

Отже, згідно з свідченням документу, в облозі Варшавського гетто, німці не користувались боєвими загонами української поліції.

Про діяльність української поліції, при інших обставинах, згадано у документі з архіву Розенберга. Документ зареєстровано судовою позначкою 3257-PS, USA-290.

Розв'язка жидівського питання в Україні, це складна проблема бо жиди становлять велику частину місцевого населення. [...] Напевно між жидами були декотрі такими ж терористами і саботажниками, як і між українцями. [...] По кількох тижнях, чи місяцях, [німецької] окупації, окремі загони [німецької] поліції винищували жидів прилюдно, при допомозі української поліції. (3-ій том, стор. 563-564.)

На рахунок недогляду, а то й лінощів українців, запишемо ту прикру обставину, що ми не подбали про англо-мовну публікацію-документацію, щодо нацистської політики і методів організування місцевих загонів порядкової поліції, на східньо-європейських окупованих територіях.

По розгromі Польщі, вірні друзі договору — нацисти і московські імперіялісти перевели переселення німців із західньої і східньої України, (грудень 1939 — лютий 1940).

По ударі на Сов'єтський Союз, на окуповану українську територію, прибули німецькі винищувальні

загони СС, поповнені старшинами, підстаршинами і рядовими — колишніми репатріянтами з українських територій. Бійці тих загонів володіли польською і українською мовою, як теж і жидівською говіркою.

При організуванні української порядкової поліції, на командні і ключові пости, німці настановили своїх недавніх репатріянтів, які були хороше обізнані з місцевими обставинами життя українців, поляків і жидів. Авжеж, такі репатріянти, на ключових становищах, стосували політику нацистської диктатури.

Приклад: До 1939 року, передмістя Коломиї⁷ Багінсберг [Baginsberg], Славці і Мар'ягільф [Mariahilf] заселявали багаті німці-колоністи, з часу Австрійської імперії.

Під кінець 1942 і на початку 1943 років, у Коломиї, в часі дикунського винищування жидів, були активні, в уніформах української поліції, німці-репатріянти з Багінсбергу, Славців і Мар'ягільфу: Ф. Кавк [Franz Kauk], Е. Штайнер [Erich Steiner], Г. Боленбах [Hans Bohlenbach], Г. Шульце [Hermann Schulze], А. Тойх [Adolf Teuch], Ф. Бергер [Fritz Berger].

Згідно з поговором, у Шепаровецькому лісі, біля Коломиї, було розстріляно близько 3,000 жидів. До їхнього гурту було приєднано і розстріляно чи не три десятки українців, *за харчову допомогу жидам і за переховування*. В нашій пам'яті збереглися три прізвища розстріляних українців, разом з жидами: Максим Микитюк — поліціант української поліції в Коломиї, Микола Малиновський, родом з села Вербіжа біля

⁷ Східне Покуття, Західня Україна.

Коломиї та Іван Марусик, родом з Буковини. Оба останні були урядовцями Окружного Союзу Кооператив, у Коломиї.

На господарці згаданого Миколи Малиновського було викрито чотирьох жидів, на переховуванні. Очевидно, німці розстріляли жидів разом з їхнім рятівником.

На окупованих територіях Східної України, українську допоміжну поліцію поповнювано значним гуртом приволжанських німців та маскованими московськими комуністами.

Використовуючи ім'я української поліції, такий різнонаціональний суміш допомагав німцям у винищуванні не лиш жидів, а й тих українців, що ненавиділи диктаторів і німецьких і московських.

Маючи на послугах усякі засоби «мідії», у Канаді й ЗСА, жидівські екстремісти цілковито викривили публічну опінію, щодо чеснот українців. Їм пришито ярлики «коляборантів, нацистів, жидонелюбців, ворогів альянтів, правого крила націоналістів», тощо.

В Канаді та в ЗСА, публічна опінія цілковито розгублена щодо геополітичного ускладнення східної Європи, перед 1939 роком та в часі Другої світової війни. До 1939 року, Україна була уярмлена аж п'ятьма окупантами: Советська імперія, диктаторські Польща, Румунія й Угорщина та Чехословаччина. Кожний окупант, йому специфічними методами, винищував українців.

У 1939 році, Гітлер договоривсь з Кремлем. Ці два осоружні союзники наново ділили українські землі, без погодження з українцями. По ударному наступі Гітлера

на Советський Союз, німці почали безпощадну винищувальну політику в Україні.

У війну з Гітлером врягнулись Західні Альянти, не в обороні України і не в обороні уявляваних народів. Західні Альянти воювали проти Гітлера в обороні своєї геополітичної користи бо ж Гітлер наступав на шлях їхньої гегемонії. Щоб розгромити потужну мілітаристську силу Гітлера, до Західних Альянтів приєднались хитруни із Кремлю бо ж таким чином вони намірились рятувати свою гегемонію — імперію Леніна, яку Гітлер постановив перебудувати на імперію німецького Третього Райху. Незаперечна та дійсність, що Гітлер і Кремль вели війну на українській території, в імені безпощадного поневолення.

В орбіту такого сценарія, були попали спокійні й безборонні українці, яких батьківщина сталась плацдармом окремо дикунської війни, за всю історію. Якщо всесильні загарбники постановили цілковито розгромити Україну, то чи не визнати за українцями природне право боротись — за свою самостійність — усякими засобами? Адже жиди, ліві, червоні, правого крила націоналісти, Сіоністи, марксисты тощо, вбивали й убивають загарбників. Убивали англійців у Палестині, убивали й убивають арабів. В імені чого? Чи не в імені самостійності Ізраїля? Афганці убивають сов'єтських солдатів ув імені самостійності Афганістану.

В часі війни Гітлера з Червоною армією, на території України, були заіснували такі специфічні обставини, для українців, про які публічна опінія, в Канаді та ЗСА, не має ніякого уявлення. Наприклад,

жид-публіцист, Бернт Енгельманн, звітує про сов'єтську жидівську дивізію:

Офіційна сов'єтська статистика відмічує 425,000 жидів [бійців] Червоної армії, під час Другої світової війни. [...] До речі, «Литовська дивізія» заслуговує на окрему примітку. Ця добірна [бойова] одиниця була уславилась своїм наступальним бойовим запалом, не лякаючись смерті. [...] Основне бойове поповнення тієї дивізії становили «литваки», себто литовські жи́ди, які співали по-жидівськи і говорили розмовною жидівською мовою їдіш.» [Читай Bernt Engelmann. *Germany without Jews*. Bantam Books, pp. 148-149.]

Якісь калькульовані міркування підказали Бернтови Енгельманнови обмежитись лише до ляконічної вістки про червону дивізію жидів-литваків. Та дивізія була спеціальним загоном партизанів НКВД, тепер КГБ. Та дивізія була «уславилась» винищуванням українців.

Із литви, дивізія жидів-литваків відбула партизанський рейд, у запілля німців, чи не 1,300 км, аж до південного району Надвірної, у Карпатах. Там, дивізія жидів-литваків злучилась з партизанською дивізією НКВД, під проводом командира С. А. Ковпака.

Стратегічне завдання обох сов'єтських партизанських дивізій було: 1. Розгромити з'єднання українських партизанів, що на українській території громили і німців і ленінських більшовиків, у їхньому запіллі при чому, одне з'єднання українських партизанів було розмістилось у стратегічних пунктах Прикарпаття, в поблизу Бистриці, Зеленої, Делятина, Ланчина, Заріччя, Білих Ослав і Чорних Ослав. Друге

з'єднання українських партизанів було обперлось, віддалеки, на стратегічну тіснину Ворохти, в Карпатах.

2. Захопити, від українських партизанів, тіснину Ворохти і пробитись на Угорщину, щоб там, у запіллі німців, викликати повстання, створивши більшовицький уряд. 3. Викликати переполох і сум'яття в запіллі німців.

В німецькому запіллі, надто слабші гарнізони Гештапо та з'єднань СС визначили собі двояке завдання: розгромити українських партизанів і дивізії жидів-литваків та Ковпака.

Днями, німецькі гарнізони безпощадно грабили бідні села. Натомість ночами, такі грабунки стосували жидівська дивізія литваків та дивізія Ковпака. Очевидно, українське населення ненавиділо німців і советів — чужих окупантів. І німці і жиди-литваки і ковпаківці вбивали українських свідомих і активних громадян. При любій сутичці з окупантом, українські партизани відплачувались ворогові його методами винищування бож тотальна війна, що накинули загарбники, була дикунською.

Остаточно, наблизився час вирішального бою. Ніччю, 4-го серпня 1943 р., жидівська дивізія литваків і дивізія Ковпака наступали, на українських нечисленних партизанів, північно-західньо-південним крилом на пряму Делятин — Зелена — Бистриця, наближаючись до стратегічних пунктів на пряму Заріччя — Білі Ослави — Чорні Ослави, на які, із східнього крила, якраз наступали гарнізони Гештапо і СС.

Попавши в перехресний вогонь численної ворожої зброї, слабкі сили українських партизанів, при втратах,

тактично відступили до гірської тіснини Ворохти. Німці, перестрілявши живих, підпалили село Заріччя й відступили, втративши — від кулі українських партизанів — командира [?] Гольцманна.

Советські партизани, послужившись методом німців, підпалили Білі Ослави й Чорні Ослави, перестріляли живих, включно з матерями й дітьми, й не подумавши про свою криваву судьбу, відступили в напрямі Ворохти.

Просунувшись ув осередок тіснини, сов'єтські сили попали в безпощадний перехресний тилловий і чоловічий вогонь зброї українських партизанів. Советські сили були цілковито розгромлені. Командир жидівської дивізії литваків, С. В. Руднєв, був забитий, а командир С. А. Ковпак утік, потайки, зі своєю наложницею.

Проплив вище з'ясованих подій, советська дисінформація ось так перекрутила, називаючи українців «фашистами»:

Проти [советських] партизанів, фашистське командування кинуло великі військові сили. Кілька днів у горах [Карпатах] тривали кровопролитні бої. В ніч на 4 серпня [советські] партизани завдали удару по головних силах окупантів у Ділятині і вирвалися з оточення. В бою біля села Заріччя загинув комісар з'єднання генерал-майор С. В. Руднєв [...]

[Інститут Історії Академії Наук УРСР. *Історія міст і сіл Української РСР, Івано-Франківська Область*, К. 1971, стор. 35.]

Раніше цитований Бернт Енгельманн відмітив 425,000 жидів-бійців у Червоній армії, назвавши лише одну жидівську дивізію советських партизанів. Таких

жидівських дивізій було декілька й вони відомі з їхніх злочинів проти українців. Мстивою жидівською дивізією було партизанське з'єднання «Іскра», під командуванням горезвісного енкаведюка, Г. С. Кулагіна. «Іскру» дощенту розгромили українські партизани, яких совети, у своїх анналах, назвали оунівцями.⁸

У червні 1944 року в урочищі Солотруці на відпочинок зупинився загін радянських партизанів «Іскра» під командуванням Г. С. Кулагіна. У нерівному бою з оунівцями командир та кілька народних месників загинули.

[Інститут Історії Академії Наук УРСР. *Історія міст і сіл Української РСР, Івано-Франківська Область*, К. 1971, стор. 435.]

На території України, воюючи з окупантськими ворогами, куля із рук українців не вирізняла, а потрапляла в німця, москаля чи його коляборанта — жиду. Українські партизани, чи українська армія, ніколи не громила жидів у Палестині, чи в Ізраїлю і ніколи не допомагали ворогам жидів у їхньому поневоленні. Жидівські дивізії енкаведюків воювали проти українців і винищували їх на їхній території.

У побудові диктаторської імперії Советського Союзу, чоловіми співробітниками Леніна були жиди і їхня допоміжня, кровопролитна, диктаторська політика і співробітництво з москалями довго збережеться

⁸ Аббревіатура ОУН означає Організація Українських Націоналістів, себто оунівці.

в тямці усіх поневолених народів у фашистському
Советському Союзі.

Нещадна расистсько-диктаторська політика німців
була викликала, між населенням, специфічне психічне
зрушення в обставинах непевності, страху, терпіння,
голоду, марева смерти, безперебійної собакарської
ловлі, насильних реквізицій, арештів, тощо. Німецькій
диктатурі подали руку всякі різнонаціональні виродки,
яких не бракувало і між жидівською спільнотою.

Висловлюючись з неприхованою трагічною гір-
кістю, про окрему верству жидів, Лусі Давидович
зауважує:

В руках юденратів,⁹ жидівська поліція була
знаряддям правосильного примусу. Жидівська поліція,
в уніформах, це доказ того, як німці потрапили
наставити динамічну силу [жидівських] виродків. [...] Деякі
коменданти [жидівської поліції] були справж-
німи відступниками-зрадниками. [...] Один з таких
зрадників навіть викрикував — «Геть з жидами!»

У Вільнюсі, Кавнасі та інших містах, [жидівські]
поліціанти мали визначну владу в гетто. Підчинившись
німецькому теророві, вони і юденрат виконували свій
обов'язок дбайливо.

Над командами жидівської поліції наглядали
опікуни з польської і німецької поліції. Вони допиль-
новували того, щоб жидівська поліція виконувала
накладені обов'язки акуратно...

⁹ Жидівська рада старших.

Між жидівськими покидьками і босячною, німці організували агентів-шпигунів, для найогиднішої зрадницької роботи. [...] Польський жид Абрам Ганцвайх — це відомий шпигун на службі Гештапо. [...] Жид, поліціант Джекоб Генс, маючи значну підтримку від німців, він був назначений комендантом гетто...¹⁰

Лусі Давидович накреслила жахливу і безвихідню картину трагедії жидів, під послідовним тиском Берліну — через поліцію німецьку, польську і жидівську. Хто ж винуватий в тій нелюдській трагедії? Невжеж українці?

На думку Давидович, найбільш винуваті якраз українці:

Використовуючи забобонні антисемітські почуття литовців, балтів і українців, які ненавиділи сов'єтів, німці запрягли войовничу силу цих народів до співробітництва в убивствах жидів...

У Львові, [...] німці і українці виганяли жидів і вистрілювали. Відплачуючись за Петлюру, українського національного героя і ноторичного антисеміта, якого вбив жид 1926 року, українці вчинили превеликий погром, убиваючи тисячі жидів, а інших віддавали до рук [німецьких] айнзацгруппен*...¹¹

У своєму твердженні, Лусі Давидович мабуть не доглянула однієї обставини, яка викликає в дослідника таке питання: Чому українці одні «тисячі жидів

¹⁰ Lucy Dawidowich. *The War Against the Jews*. pp. 234-236.

* Винищувальні загони.

¹¹ Цитована L. Dawidowich, p. 279.

убивали», а інші «тисячі жидів передавали до рук німецьких айнзацгрупен»? Невжеж українці командували німецькою армією?

Лусі Давидович не дослідила уважливо і сумлінно наступу німецьких когорт на Україну, як теж авторка цілковито вивихнула інформації, щодо діяльності Симона Петлюри. Про Симона Петлюру, історики Лусі Давидович послужить доповненням жидівська публікація авторитетного автора.

Нещодавно потрапила мені до рук книжка спогадів А. Ревуцького, що в свій час (1919 р.) був міністром у єврейських справах при уряді В. Чехівського. Книжка була видана мовою їдіш у Берліні у 1924 році.

[...] у книжці виразно й недвозначно заперечується брехливі закиди українофобів про причетність С. Петлюри до єврейських погромів на Україні.

С. Петлюра, разом з іншими провідниками, не раз звертався до населення із закликами, у яких погроми ставилися поза законом.

Візьмемо, наприклад, Проскурівський погром 1919 року. Винним за цей погром був отаман Семесенко, що вийшов з-під контролю уряду Директорії й не корився наказам С. Петлюри.

Між іншим, той погром, що тривав лише три години, міг би бути ще жорстокішим, якби українське населення міста не стало на захист євреїв.

Влітку 1919 р. С. Петлюра відвідав одну з синагог міста Проскурова і в присутності представників єврейської громади міста дав клятву про свою непричетність до погрому. І євреї міста повірили С. Петлюрі. [...]

Та одне безперечно: С. Петлюра заплатив власним життям за чужі гріхи. [...]

[Д. Меламуд, Ізраїль. «До шестидесятих роковин загибелі С. Петлюри». *Національна Трибуна*, 28-09-86, ч.38.]

Лусі Давидович побіжно згадала про жорстокості жидів проти жидів, у настановлених німецьких гетто. Для доповнення відомостей авторки ми наведемо, із публікацій очевидця, ще такі трагічні сценарії:

Люди намагалися [якось] відтягнутися від [примусового] від'їзду, ховаючись у підвалах, на горищах аттику та там, де можливо. Спершу, жидівська поліція намагалась примусом забрати жидів із їхніх житлових будинків, стосуючи затримку харчопостачання. [1 x v]

До німецької кримінальної поліції Кріпо, приєднано семичленну Жидівську Порядкову поліцію. [...] Її службовці допомагають німецькій поліції тим, що приводять викликаних жидів, шукають їхніх адрес, тощо. [Part I: 1941, p. 42.]

[...] Службовці [жидівської] Порядкової поліції зловили [...] Станіслава Вісьневського [...], що проліз крізь загорожу колючого дроту [гетто] й передали до рук німецької поліції. [Part I: 1941, p. 49.]

[...] Групу німецьких жидів, [...] під проводом їхніх представників, супроводить конвой [жидівської] Порядкової поліції [...] на площу, [...] де споруджено шибениці. [...] Закованого в'язня береже [жидівський] конвой, під командою Соломона Герцберга. [...] Кат наклав петлю на шию в'язня. [...] [Part II: 1942, p. 130.]

Хто такий Герцберг? Це здоровенний чоловік. [...] Його шапка в'язничного старшини [гетто] пишається

грубенькими золотими нашивками. [...] Він перебрав команду [жидівської] Порядкової поліції. [...] Герцберг став лордом і хазаїном [...] гетто. [...] Він особисто організує й очолює нічну облаву в житлових будинках та на вулицях, у білий день. [Part II: 1942, p. 136-137.]

Від жаху, що його стареньку маму можуть вивезти [із гетто], син помер на серцевий приступ. За дві години часу, хвору маму [померлого] забрала жидівська поліція. [Part II: 1942, pp. 249-250.]

Сьогодні, [жидівський] Спеціальний відділ [поліції] улаштував облаву [в гетто]. Службовці Спеціального відділу ловили людей так, як гиціл [ловлять] собак у розброді. [Part III: 1943, p. 328.]

Ми, жиди, знаємо як робити гешефт то чому б не торгувати людським життям? [Part IV: 1944, p. 520.]

Ганебна й жахлива подія. Жиди полюють на інших жидів. Це справжні лови, що організують жиди. [...] Лови продовжуються. Кожний на вулицях у небезпеці бо може попасти в лапи гонців. [...] Ми [...] навчились, як ловити людей. [Part IV: 1944, p. 525.]

(*The Chronicle of the Łódź Ghetto 1941-1944*. Ed. by Lucjan Dobroszycki.)

У публікаціях жидівських авторів-очевидців, про події в гетто, показано надто значну низку жидів — нацистських коляборантів. Ті коляборанти — це воєнні злочинці, що допустились злочинів перед людством. За рахунок смерти своїх кровних братів, ті коляборанти спасли своє життя й живуть, напевно вигідно, в різних краях.

До цього часу, ані одного жидівського воєнного злочинця не притягнуто на суд в Ізраїлю, в ЗСА, в Канаді, чи деінде. В ЗСА, в Канаді та в Ізраїлю, діють слідчі ловці, комісії і суди над т. зв. коля-

борантами із східньої Європи. Їм пришивають «вину» підмайстровану у спилюнках КГБ. Такі кроки правосуддя, звичайно, називають «демократичними законами».

Дивний парадокс правосуддя. Винуваті жидівські нацистські коляборанти перемінились на неторкнутих, а невинуваті пожильці із східньої Європи, на основі круто-брехливих свідчень КГБ, бувають «винуватцями». Чим пояснити такий «гокус-покус» демократичного правосуддя?

Прикро бо не лиш Лусі Давидович, але й інші декотрі жидівські дослідники допускаються обидливих оскаржень на адресу українського народу, з перекрученням історичних подій. Щоб послужити доказами наших зауважень, ми відкликаємось до двох публікацій жидівських авторів, з цілковито суперечливими даними.

Марк Азбель, учений теоретик термоядерної фізики, народжений жид ув Україні. Його батьки, обоє медичні лікарі, проживали з сином у Харкові. Перед кількома роками, Марк Азбель емігрував до Ізраїлю й опублікував англomовне видання "Mark Ya. Azbel. *Refusenik*".

У цій публікації, на думку Азбеля, «Антисемітизм має свої глибокі корені в Україні» бо «Вони [жиди] були предметом ненависти».¹²

Де шукати кореня ненависти і в чому? Чи така ненависть одностороння, чи обопільна? Невже ж

¹² Mark Ya. Azbel. *Refusenik*. p. 90.

учений автор не знає того, що люба причина викликає певні наслідки й наоборот, любі наслідки є друзями причин. Ось доказ того, що в історичних джерелах відмічено:

У містах жида кривдили козаків тим, що забороняли козакам, у їхніх власних домах, мати якийнебудь напйток для власної потреби. Козак не посмів мати ані меду, ані горілки, ані пива, навіть не посмів мати брагу.

В тих козаків, що ходили на ловлю риби, [...] жида підбирали в них кожду десяту рибу. [...] В таких обставинах, 6,000 козаків збідніли і їх примусили відслужувати обов'язок панщини. [...] Україна не звикла була терпіти прикрі наруги від [польських] староств, намісників і жидів ... [Польських] землеволодарів обдаровували подарунками старости й жида-орендарі, які безжалісно обдирали панщинних підданих...¹³

Про Богдана Хмельницького, Марк Азбель каже:

Ноторичний командир України, 17-го сторіччя, що зрадив свою батьківщину, Богдан Хмельницький повбивав майже один мільйон жидів. Ув історії, він [Хмельницький] започаткував один з найжахливіших погромів, до часу нацистського голокосту.¹⁴

¹³ Літопис Самовидця. *О началі війни Хмелницкого*. «Наукова Думка». стор. 46-47.

¹⁴ Цитований Mark Azbel, ... р. 267.

Пишучи про добу Хмельницького і його т. зв. «зраду батьківщини», Азбель не дослідив уважливо прокляту Переяславську Угоду, яку москалі перекрутили на московський лад.

Як хороший математик, Марк Азбель допустився грубої помилки, щодо обліку населення Козацької Держави. Адже на початку володарства Богдана Хмельницького, його військо «становило 100,000 силу.»¹⁵ Натомість «У Зборівському поході, військо Хмельницького становило 360,000-ну силу.»¹⁶

Якщо взяти до уваги відношення військової сили до населення Козацької Держави то там нараховувалось *чи не більше трьох мільйонів* пожильців. Розглядаючи уявний перелік Марка Азбеля — «Хмельницький повбивав майже один мільйон жидів» — то Хмельницький, напевно, «повбивав» одну третю всього населення, себто *усіх жидів*.

Ще такі питання до Марка Азбеля: 1. Якщо Хмельницький «повбивав» усіх жидів то звідкіля взялось їх півтора мільйона, в Україні, пізнішої доби? 2. Якщо Хмельницький «започаткував один з найжахливіших погромів» то яка сила спонукала півтори мільйона жидів до повторного поселення в Україні? Роздумливий народ не буде пертись, на поселення, до такої країни, де вбивають! Адже в Україні, батькам Азбеля — і самому йому — голови з плечей не злетіли! Ціла рідня Азбелів — ув «антисемітській» Україні —

¹⁵ Цитований *Літопис Самовидця*, ... стор. 53.

¹⁶ Там же, стор. 169.

добилась найблискучішої академічної освіти та блискучих посад.

В іншій англомовній публікації, Брус Линкольн теж обвинувачує Хмельницького в «убивствах» над жидами:

«Гетьмана Богдана Хмельницького винятково поважали в ієрархії козацької старшини. [...] З університетською освітою, Хмельницький володів не лиш рідною мовою, але теж латинською, польською [...] і татарською. [...] В Україні та в районах Польщі, козаки плундрували, і за оцінкою одного вченого, допустились найбільшої різанини над жидами, ще до часу нацистської доби. [...] Найвірніша оцінка [тієї різанини] становить близько 200,000 жидів, приблизно 35% усіх тих, що жили у східній Європі.»¹⁷

Питання, кому вірити? Маркові Азбелеві, теоретикові термоядерної фізики, що начислив убитих жидів на гігатський мільйон, чи вірити публіцистові Брусові Лінкольнові?

Подаючи приблизне число 200,000, Лінкольн покликався на іншого автора. Лінкольн, як історик, на нашу думку, сам сумнівався в такому перебільшеному числі. Отже, Лінкольна дані — сумнівні, а один мільйон Азбеля — видуманий в його лабораторії термоядерної фізики.

У своїй публікації, нам уже знайома Лусі Давидович, теж згадала Богдана Хмельницького:

¹⁷ W. Bruce Lincoln. *The Romanovs*. pp. 117-118.

1940 року, Дроп [Drog?] опублікував памфлет «Терпіння і геройство» — огляд жидівської мартирології, в часі хрестоносного походу і в часі різанини, якої допустився Хмельницький 1648-1649 років, як теж [огляд мартирології] у часі погромів ув Україні 1917-1920 років.¹⁸

Знова наявна плутанина т. зв. «різанини жидів». Покликаючись на якогось Дрода, Лусі Давидович обвинувачує Хмельницького, але нарочито промовчала число т. зв. «різанини жидів». Адже обвинувачуючи винуватця без справжніх документів про вину, її причини й обставини, час і місце — такі обвинувачення є наклепницькою видумкою Марка Азбеля, якогось Дрора і його супутниці Лусі Давидович.

Як було цитовано, Лусі Давидович пригадала «погроми» [жидів] ув Україні, від 1917-1920 років. Про згаданий період часу, жидівський емігрант з московської імперії, юрист Константин Сіміс, стверджує:

Для історичного уточнення [правди], [...] було так: Найталановитіші жида, чутливої моралі, зайняли професійні посади науковців, мистців і літераторів. Жида, з незначними талантами, *відчуваючи голодну пожадливість влади*, поступили до комуністичної партії, примістились на *партійних і державних посадах, на постах Червоної Армії та в ЧК* [сучасний КГБ]. У 1920-тих роках, жида захопили *видатні посади*

¹⁸ Цитована Lucy Dawidowich, ... р. 272.

керівного управління...¹⁹ [підкр. В. Н.]

Лусі Давидович може упевнитись у тому, що в Україні, від 1917-1920-тих років, не було жидівських погромів бо авторитетний Константин Сіміс твердить, що усі видатні пости, а головню кровопролитного ЧК, були в жидівських руках.

Для яскравішого доказу, для Люсі Давидович, про людину ненависництво деяких жидів, ми служимо цитатою з авторитетної публікації:

Лазар Мойсеевич Каганович, [...] народився у селі, близько Києва. [...] 1925 року, Каганович очолив комуністичну партію України. [...] Індустрійними центрами України завідували, переважно, росіяни й жи́ди. [...] Україні важко було боротись з обмосковленням бо в навчальних і наукових інституціях, більшу половину студентів становили росіяни й жи́ди. [...] Одним з принципів, [цілковитого послаблення України], була боротьба проти т. зв. буржуазії і буржуазного націоналізму. [...] Для Кагановича, усе що видавалось українським, було українським націоналізмом. [...]

В часі колективізації, [...] Каганович очолив колективізаторський удар по Україні. [...] *Де лиш появилсь Каганович, там населення знало, що це познака жакливого і масового винищування селянства*, включно з депортацією не лиш десяток тисяч т. зв. кулаків, але й тисяченних тисяч помічників кулаків, включно з цілими їхніми родинами. Безсумнівно, такі методи колективізації були умасовленим винищу-

¹⁹ Konstantin Simis. *USSR: The Corrupt Society*, p. 153.

ванням усіх тих, що були проти колективізації.²⁰
[підкр. В. Н.]

Про людиноненависництво і горезвісне україно-
фобство висловились ще й інші дослідники:

В березні 1947 року, Патолічева і Кагановича
було вислано в Україну з вийнятковим дорученням —
розпочати боротьбу терору проти українського
селянства і перевести чистку між українськими
націоналістами-інтелектуалами.»²¹ [підкр. В. Н.]

²⁰ Roy Medvedev. *All Stalin's Men*, pp. 114, 117, 119.

²¹ Arnold Beichman and Mikhail S. Bernstam. *Andropov*,
p. 104.

3

Майбутнє повоєнної України — німецька колонія рабів

Кілька початкових сторінок, четвертого тому, охоплюють судове слухання МВТ про німецькі пляни, щодо окремих частин України. З судового слухання передаємо стиснутий зміст.

Націсти плянували «прилучити Галичину до Німеччини», а «Кримська область мала перемінитися на цілковиту німецьку колонію».

Згідно з окремим розпорядженням Гоерінга, було наказано:

Зберегти індустрійний центр Донецької області. З України вивезти до Німеччини весь надмір харчоприпасів. Услід за цим, вирішити справу відновлення індустрії України. [...]

У смузі українського чорнозему, забрати всі харчозапаси. Якщо там будуть гинути десятки мільйонів людей — це неважливе. За рахунок їхньої смерти буде жити Європа при чому, Німеччина підкріпиться харчопродуктами і переживе блокаду Заходу.

З Криму переселити усіх пожильців бо на їхнє місце поселяться німці. Таку ж переселенчу політику застосувати до Галичини бо це колишня частина

Австрії. Крим, з північними частинами, цілковито переміниться на територію Німеччини.

Під час секретних нарад, проти наказу Гоерінга висловив своє заперечення Альфред Розенберг, підкресливши те, що «Крим заселяють українці». Хтось з присутніх, на нарадах, утрутив своє докучливе зауваження:

Здається, в Розенберга чутливе місце до українців. Розенберг, мабуть, хоче збільшити Україну до великої держави. (4-ий том, стор. 4, 6, 8, 10, 11.)

Секретний нацистський документ, з судовою позначкою ЕС-3, USA-318, суд визнав одним із конспіративних плянів нацистів.

В Україні, призначувати харчонаділи лише тим, що працюють для німецької воєнної індустрії. Інших пожильців облишити без харчопродуктів. (4-ий том, стор. 12.)

Як уявлялась нацистам «Нова Європа», на східно-європейських територіях, засвідчує ще такий плян німців:

Сов'єтський Союз, як державу, буде розгромлено. Обов'язком Німеччини буде настановлення такого ладу, який задовольнить інтереси Німеччини, як суверена. У східній Європі, Німеччина веде територіальну війну за знищення комунізму; війну — за знищення великої імперії Росії; війну — за колонії для економічної експлуатації.

Для примітивних народів сходу, вистачить [німецький] клич — «Свобода від комунізму». [Такий клич] — це лише обман на те, щоб ті народи понево-лити акуратними німецькими методами. (4-ий том, стор. 14-15.)

Німецький політичний обман нагадує хитро-обманливий клич брехні Леніна: — «Самовизначення народам, [...] фабрики — робітникам, земля — селянам.» Було багато таких українських недоумців, що боролись за московсько-ленінські «фабрики» й «землю». Прокляті недоумці увіпхали свою шию в петлю московсько-ленінського давуна, а народ накладав і накладає головою в ленінській імперії.

В листі Альфреда Розенберга, з 27. 4. 1942, комісареві в Україні доручено:

Зорганізувати центральну станицю, яка поконфіскує і перейме опіку над всіма цінними експонатами дорібку культури. (4-ий том, стор. 84.)

Німецькі секретні документи, з судовими позначками USA-227 і 1061-PS, відносяться до евакуації і винищування жидів у Галичині. Згідно з наказом, евакуаційну справу доручено комендантам і загонам поліції СС. Їм доручено теж винищування жидів, при помічі двох батальйонів Ваффен СС, двох батальйонів 22-го регіменту СС і СД поліції. (4-ий том, стор. 214-215.)

Щодо постачання примусових робітників до Німеччини, на начальство СД поліції накладено такий

обов'язок, щоб у найкоротшому часі заготовити й вислати, з України, 1,000,000 робітників, 500 людей щоденного транспорту. (4-ий том, стор. 250.)

У писемному свідченні, під судовою позначкою 2992-PS, Герман Гроебе [Groebe], колишній урядовець німецької будівельної фірми в Україні, подає:

13 липня 1942, у місті Рівному, [...] жидівське гетто оточило велике з'єднання поліції СС, при допомозі більших з'єднань української поліції. [...] Біля шостої години ранку, на Бангофштрассе, увірвалась українська міліція і заарештувала сімох жидів. [...] (4-ий том, стор. 253-256.)

По прочитанні писемного свідчення Гроебе, президент трибуналу запитав: «Якої національності Гроебе?» Полковник¹ Роберт Сторі [Storey] відповів: «Він є німець, а під цю пору працює для військової частини армії ЗСА, у Франкфурті.»

Чому президент трибуналу розпитував про національність Гроебе? Мабуть, у президента був виринув сумнів, щодо писемного свідчення Гроебе. Залишається таємницею те, що суд не поставив вимогу прикликати Гроебе, з недалекого Франкфурту, для наочних і перехресних допитів.

В Україні, заготівля робітників, на невідільницьку працю, була натрапила на тугі труднощі бо населення

¹ Полковник Сторі — член прокуратури.

ненавиділо нового окупанта до тієї міри, що й окупанта московського.

Німецька окупаційна влада була наклала постійно-тверду поліційну годину. Про це свідчить секретний документ Гештапо, з судовою позначкою 1573-PS, USA-498.

Завідувачів бюроми для росіян, українців, білорусів і кавказців, як теж опікунів і голів комітетів допомоги [...] негайно повідомити про те, що всім їм заборонено залишати їхні житла, без окремого дозволу поліції СД, як теж заборонено залишати житла всім тим пожилцям, що є під їхнім опікунством. (4-ий том, стор. 269.)

У московській імперії Леніна, з рук ЧК, ГПУ, НКВД, МВД, ГРУ і КГБ, загинули численні мільйони людей. Ніхто з рідних не знає, і не буде знати, ані часу, ані місця загиблих.

Тотожну винищувальну московську тактику стосувало Гештапо, СС, СД, Зіпо, Кріпо та СА. В секретному нацисткому документі, з 7.12. 1941, відмічено:

Згідно з наказом фюрера і головної військової команди, постановлено: В окупованих територіях, тих усіх пожилців, що діють на шкоду Райху, карається смертю. Рідню покараних, забороняється повідомляти про час і місце страчення. Тіло покараного слід поховати на місці покарання. Місце могили покараного зберігати в таємниці. (4-ий том, стор. 273.)

У секретному документі, за 18. 9. 1942, (під судовою позначкою 654-PS, USA-218), було видано

інструкцію, яка засвідчує грізну методу нацистського геноциду.

Райхсміністер юстиції, в погодженні з Гайнріхом Гімлером [Himmler], постановляє: Суворе право покарання стосувати до жидів, поляків, циганів, росіян і українців. [...] [Названих] слід карати смертним покаранням. (4-ий том, стор. 275.)

Судовою позначкою 3012-PS, USA-190 відмічено секретний лист, з 19.3. 1943, поліційної Зондеркоманди² до Зіхергайтс³ поліції і до станиць СД.³

На кожночасну вимогу, Україна мусить постачати один мільйон примусових робітників, для збройової індустрії Райху. (4-ий том, стор. 302.)

Суд заслухав свідчень Дітера Вісліченого [Wisliceny], СС гауптштурмфюрера, старшини Гештапо і СД:

Коли військові частини ввійшли до Мадярщини, [березень 1944] ... то при співробітництві з мадярським урядом, а вірніше, з [мадярськими] державними секретарями Ендре і фон Баки, почалась антижидівська робота, [...] яка взяла свій початок в Рутенії [Карпатській Україні].

² Особлива (спеціальна) поліція

³ Поліція безпеки.

За наказом фон Баки, мадярська поліція вивезла з Рутенії понад 200,000 жидів. [...] (4-ий том, стор. 367.)

Суд заслухав відчитування писемного свідчення запряженого, але відсутнього, Вільгельма Шайдта [Scheidt], — (член військово-історичної секції німецького війська).

Пригадую, СС групенфюрер Германи Фегеляйн [Fegelein] звітував генералові Гайнцові Гудеріанові про жахіття, в яких успавився росіянин Камінський, з російської бригади, що воювала по стороні німців, проти польських повстанців, у Варшаві. (4-ий том, стор. 467-468.)

У показнику імен MBT, додано пояснення щодо військового стажу росіянина Камінського: «Камінський [?], колишній начальник [московського] ГПУ, на Херсонську область. [Опісля], він був командиром [німецької] СС Бригади Камінського.

Згідно з німецьким секретним документом, під позначкою 2233bb-PS, USA-295, гувернер Ганс Франк підготовляв українцям і полякам виїзткову дикунську несподіванку.

Як лиш закінчиться війна перемогою, тоді я подбаю про те, щоб поляків і українців та всіх інших посікти на дрібненькі м'ясні сіканці. (5-ий том, стор. 74.)

У закордонній політиці, держави користуються, між іншим, засобом пропаганди. В такому мистецтві

ЗСА, Велика Британія чи Франція — німці. Американські політики стосують засіб пропаганди якось так вивертно, що там де тонко — там усе рветься.

Московська пропаганда постійно горлає: ЗСА — імперіялісти, колоніальні визискувачі, поневолювачі, гнилі капіталісти, країна чорних невільників, мілітаристи, палії війни, тощо.

Замість того, щоб відвернути московську пропаганду зручним бумерангом то американські укладачі політики — десятками років — мовчать, ніби довкола них закреслене заворожене коло свяченої крейди.

Замість того, щоб розбудовувати і пропагувати ідеологічно-офензивний фронт комплексу поневолених народів у московській імперії, ЗСА майже виключно зосередились на оборонній «парасолі» ядерної зброї. Не ядерні головки, лише поневолені народи — при морально-політичній і рішучій — підтримці Заходу, можуть розгромити ударницьку силу диктаторського Кремлю.

Політичні друзі москалів — за формою і за змістом — нацисти користувались пропагандою на зразок Кремлю тобто, у придатний час, застосовувати обманливу пропаганду для політичного успіху.

Доказом такої єхидної тактики є судові свідчення Ганса Фріцше [Fritzsche], чоловічого урядовця нацистського міністерства пропаганди.

В часі німецько-польського пакту, німецька преса промовчувала становище національних меншостей у Польщі. [...] В часі польсько-англійського договору, [зараз перед війною 1939], німецька преса дістала

наказ стосувати гострі зауваження щодо питання національних меншостей в Польщі... (6-ий том, стор. 64-65.)

До німецького полону був попав француз Пауль Росер [Rosier]. Він перебував у німецькому таборі полонених, у Галичині. Росер послужив судові MBT свідченням:

Пізніше, 1943 року, в червні, ві Львові [Lvov] був погром і було вбито 30,000 жидів. Я не був у Львові, але там було декілька французьких лікарів, як майор Гвіне [Guignet] і лейтенант Левін. Вони переповіли мені про ті події. (6-ий том, стор. 293.)

Як показано у свідченні, Росер не був наочним свідком, підчас погрому. Про погром 30,000 жидів, Росерові переповідали Гвіне і Левін при чому, *вони не згадали українців, як учасників погрому.*

Вістку яку колись хтось чув від когось, публіцистка Лусі Давидович перемайструвала і поширила на таку подію:

На початку німецько-сов'єтської війни, німці почали винищувати жидів, при допомозі українців і литовців. [...] У Львові знищено 30,000 [жидів] ...⁴

До і в часі війни, Гітлер та його засоби пропаганди горлали про блага «Нової Європи». Таку нацистську ідею пильно досліджував суд MBT і «новий лад» Європи охопив таким ствердженням:

⁴ Цитована Lucy Dawidowich, p. 128.

«Нова Європа» — це режим терору, [...] який знищив демократичні інституції, знищив суспільні права населення, проголосив експлуатацію і експлуатував загарбані краї. Пожилці тих країв, а головню росіяни, українці, білоруси, поляки, чехи, серби, словенці і жида потерпіли від переслідування і винищування. (7-ий том, стор. 153.)

Судове визначення характеристики гітлерівської «Нової Європи» — вірне, блискуче! Однак історичний парадокс судочинства Міжнародного Воєнного Трибуналу є той, що до судочинства західні демократи приєднали московського імперіяліста — такого ж диктатора що й Гітлер.

Царська і ленінська імперія поповнила і поповнює такі ж злочини, що й Гітлер. Москва знищила якраз те, що названо в злочинах Гітлера: Вона ніяк не допускала діяльність демократичних інституцій; вона загарбала, експлуатувала й експлуатує чужі держави; вона переслідувала й переслідує, винищувала й винищує українців, білорусів, поляків і десятки інших поневолених народів.

У другій світовій війні, західні альянти успішно розстрожили «Нову Європу» Гітлера. Але, недоумкувата політика західних альянтів не потрапила перебудувати ту «Нову Європу» на справжню нову, за принципом цілковитого національно-державницького статусу.

Расистська політика німців була подумана до подрібностей, щодо уярмлення чужих народів. Як засвідчує звіт з однієї секретної наради, Гітлер був видав розпорядження:

Ніхто інший, лише німці можуть користуватись вогнестрільною зброєю. Ніякому слов'янині — ані чехові, ані козакові, ані українцеві, не дозволено користуватись зброєю. [...] Крим і значна поблизка смуга — це провінція Райху. [...] (7-ий том, стор. 168.)

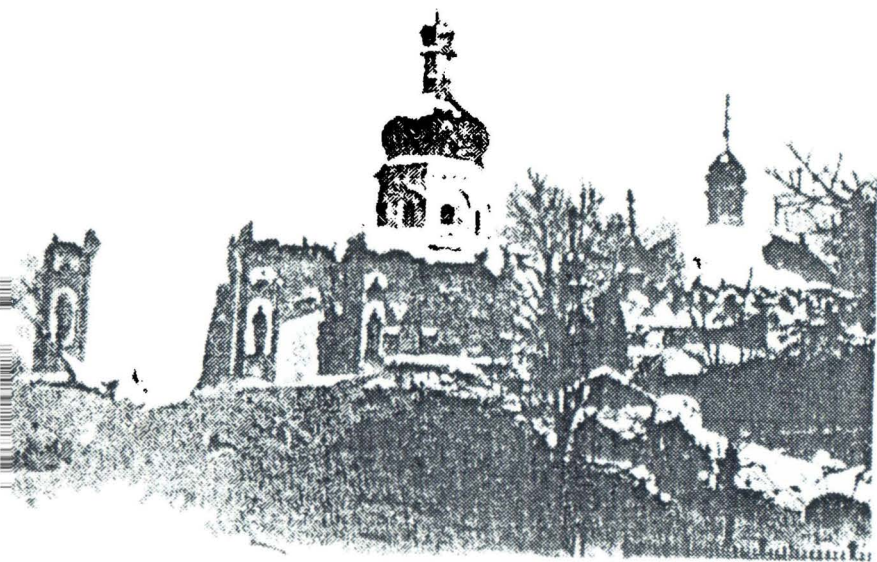
У московській імперії, до 1963 року, вогнестрільну зброю було охоплено каральною статтею 54 (58) — 2 і 11. Стаття вірно схожа до наказу Гітлера, про вогнестрільну зброю.

У московській імперії, перехопленого пожилиця, якому, звичайно, КГБ підкидає зброю, карають 2-кою або 11-кою. Це означає «сов'єрженіє сав'єтской власті» (повалення влади), або «контрреволюціонную деятельность» (контрреволюційну діяльність) і арештований попадає на 10-25 років невільницького покарання, у відокремлених концтаборах людоненависницької імперії.

У методах масового винищування уярмлених народів, гітлерівська і московська імперія цілковито собі схожі. Від царської імперії, Ленінові успадкувались сотні і сотні концтаборів.

На зразок москалів, Гітлер поспіхом настановив густу сіть концтаборів, про що свідчить секретний звіт, за 16. 5. 1942, німецького унтерштурмфюрера д-ра Бекера [Becker]. Звіт зачитано для слухання МВТ.

Слід би мені назвати концтабори в Смоленську, Ставрополі, Харкові, Києві, Львові, Полтаві. [...] Рівному, Дніпропетровському, Одесі, Кам'янці Подільському, Гомелі, Керчі, [...] де смерть постигла сотні тисяч місцевого населення. (7-ий том, стор. 173.)

**Руїни частини Печерської Лаври,
яку сов'єти знищили 1941 р.**

4

Трагедія доросту 500,000 українських дівчат; розстріли в Києві

Для «здорового свіжокровного поповнення німецької раси», Гітлер відкликався до давнього моделю рабовласництва. Суд заслухав читання секретного розпорядження, за 3. 9. 1942, в якому Фріц Завкель писав до німецьких заготівельних станиць робітників:

Фюрер наказав негайно доставити, з України до Німеччини, 400,000-500,000 українок, віку 15 до 35 років, для домашньої обслуги. [...] Фюрер наказав, щоб значне число таких українок германізувати. [...] Таких українок, з України, слід позначити нашивкою «Ост». (7-ий том, стор. 182.)

У своїй публікації, міністер зброєпостачання Альберт Шпеер, підтвердив набір полону дівчат з України.

Пів мільйона дівчат, з України, працювали при домашній обслузі, для партійних німецьких вельмож.

Ця афера, опісля, була викликала багато різних чуток-поголовосок.¹

Прикро бо Шпеер не уточнив ширшу синоніміку «чуток-поголовосок» відміченої «афери». Німецькі людолови поповняли дівочий полон теж 13-ти і 14-ти літніми дівчатами н. пр., із Коломийського повіту, Західня Україна. Над нещасними дівчатами, нацистські вельможі допускались фізичного гвалтування. Промовчав Шпеер і те, що значне число нещасних дівчат попало до прифронтових військових станиць, як примусові наложниці вояцтва.

Московська царська імперія стосувала масову переселенчу політику. Таку методу цілковитого послаблення України стосує ленінська московська імперія. Від переселенчої колонізаційної політики потерпіли — північні смуги України, Харківська, Одеська і Кримська області. Московська колонізаторська пошесть охопила Західню Україну.

На московський модель, Гітлер уже зазделегідь був підготовив колонізаторський плян України. Слухання суду МВТ засвідчує те, що вже літом 1932 року, Гітлер був заявив однопартійцям:

Богемію і Моравію заселять німці. Чехів переселиться на Сибір і Волинь. [...] (7-ий том, стор. 212-213.)

¹ Albert Speer. *Inside the Third Reich*. p. 221.

На судове слухання МВТ, сов'єтська прокуратура була подала писемне свідчення одного німця, що будьто би перебував у московському полоні. Полонений, ніби полковник німецької військової розвідки, Ервін Штольце [Stolze], підписав свідчення такого змісту:

Виконуючи доручення Кайтеля і Йодля, я наладнав зв'язки з українськими націоналістичними соціялістами, які були на службі німецької розвідки. Такі ж зв'язки наладнав я з іншими членами націоналістичних фашистських груп. [...] Я особисто дав інструкції провідникам українських націоналістів Мельникові, псевдо Консул 1 і Бандері, щоб вони, для послаблення тилів Червоної армії, нагайно підготували в Україні демонстрації, в часі удару німців на Сов'єтський Союз. [...] (7-ий том, стор. 272.)

Прослідкувавши уважливо назване «свідчення» то його зміст — явно, наочно і несхибно — підтверджує те, що «свідчення», заздалегідь, було підмайстроване в фабриці брехні НКВД (КГБ). Засобом методи «принужденія» (фізичного знущення), НКВД приневолило якогось німця до підпису фабрикату, а опісля полоненого пущено «в расход» (розстріляно) *бож живий свідок, з полону, не прибув на судове слухання МВТ.*

Майстерна вигадка НКВД не увінчалась задовільним вислідом бо суд не взяв до уваги «писемного свідчення». Доказом цього хоч би ще й те, що ані Степана Бандеру, ані Андрія Мельника, не арештовано, а вони ж перебували в окупаційних зонах західніх альянтів.

В часі сум'яття воєнних подій і засекречених політичних залаштунків, нацисти ділили чужі території, наче медяні палянички. До такого поділу було приєднано деякі диктаторські державки, які, ще до війни, животіли за рахунок загарбницької політики.

Для судового слухання МВТ зачитано секретний лист з 17. 8. 1941 року. Румунський прем'єр-міністер, Йон Антонеску [Ion Antonescu] писав до Гітлера:

Згідно з бажанням Вашої Ексцеленції, я беру під опіку територію між Дністром і Дніпром, де буде настановлено лад і порядок. До вирішення залишається установа північної границі названої території. [...]

Прошу Вашу Ексцеленцію про точні інструкції щодо моїх прав адміністрації та експлуатації території між Бугом і Дністром, як теж щодо території між Дністром і Дніпром. (7-ий том, стор. 317-318.)

До московського полону був попав Георг Алексіану, румунський гувернер Трансністрії.² У полоні, Алексіану склав свідчення, яке було зачитано на суді МВТ.

Антонеску згадав мені про лист від Гітлера. [...] У листі було доручено настановити [румунську] владу на території між Дністром і Дніпром. (7-ий том, стор. 317-318).

² Таку назву був придбав згаданий Антонеску, для української території між Дністром і Дніпром.

На суді було виявлено ще інший секретний лист, з 15. XI. 1943, у якому Антонеску писав Гітлерові:

Щодо режиму в Трансністрії, я повністю погоджуюсь з Вашою Ексцеленцією в тому, що під цю пору війни, це ще не слушний час розгляду судьби цієї території, яка є смугою [воєнного] постачання. (7-ий том, стор. 319.)

У змісті обох листів Антонеску царить та виразиста надія румунського диктатора, що в майбутньому укладуться розрахунки з Гітлером до такої зручності, що Румунії попаде майже половина території України, для хорошої експлуатації при чому, національна міць України була б цілковито послаблена.

Про парцеляцію чужих територій договорювався не лиш Гітлер, а теж декотрі його військові командири. Щоб приєднати, до запряжки нацистського воза диктаторську Мадярщину, маршал Кайтель, у грудні 1940 року, був запросив на зустріч мадярського генерала Карла Барту. У секретному документі нарад, між іншим, відмічено:

Як винагороду, за співучасть у війні проти Сов'єтського Союзу, Мадярщина дістане територію — старе князівство Галичину та смугу Підкарпаття, аж по ріку Дністер. (7-ий том, стор. 332.)

Слід би гадати, що мадяр Барту ставив Кайтелеві вимоги, щодо князівства Галичини, маючи на увазі ще дуже давні історичні проміжки часу мадярських королів Андрія II, Бели III, Гейзи II та Коломана,

що були причастні окремим подіям давнього Галицького князівства.

В часі судового слухання МВТ, було зачитано об'яви про розпорядження німецького воєнного командування в Києві.

У відплату за саботажну роботу, сьогодні було розстріляно 100 пожильців Києва. Хай ця [подія] буде осторогою. Кожний пожилець Києва відповідає своїм життям за саботажну діяльність.

Київ, 22 жовтня 1941. [Підписав] Комендант міста.

У Києві пошкоджено телефонографну систему. Саботажника не зловлено, тому розстріляно 400 пожильців.

[Підписав] Ебергард, майор-генерал і комендант міста.

Київ, 29 листопада 1941.

За підпали і саботажні дії, в Києві будуть розстріляні 300 пожильців.

Київ, 2 листопада 1941.

[Підписав] Ебергард, майор-генерал і комендант міста. (7-ий том, стор. 504.)

Як засвідчують названі три об'яви, лише на проміжку 36 днів, німець-злочинць наказав розстріляти аж 800 невинуватих киян.

Відступаючи з України, під тиском німецької навали, московський окупант був залишив свої саботажницькі ватаги, які діяли на просторі німецького запілля. Про ворожу саботажницьку роботу, думаємо,

знав генерал Ебергард. Замість того, щоб стосувати зручну антисаботажницьку тактику, Ебергард наказував розстрілювати невинуватих киян бо таким чином винищувано український провідницький актив у «колоніальній» Україні.

На думку Альберта Шпеера, українці стосували саботажницьку тактику, проти німців, аж тоді, коли окупаційні нацисти виявили свою расистську політику. Шпеер зауважує:

Україна, [на початку окупації], була зовсім спокійна, неворожа. [...] Німецька ідіотична окупаційна політика довела до того, що за пів року пізніше, області України роїлися партизанськими загонами.³

На суді МВТ заслухували про ті події німецького злочину в Києві, які було зареєстровано в захоплених німецьких документах. Очевидно, багато інших німецьких злочинів прикрив пил вічності.

Нещодавно, одна англомовна преса відмітила давній німецький злочин у Києві:

1942 року, для відзначення річниці народження Гітлера, німецькі окупанти призначили київську спортивну дружину «Динамо» розіграти футбол з німецькою дружиною. Очевидно, німці застереглись у тому, що, для прославлення Гітлера, переможною суперницею мусить бути лише німецька дружина.

Так не сталося бо українці розгромили німецьку дружину. По виграшу, німці заарештували воротаря

³ Цитований Albert Speer, p. 237.

і тих гравців «Динамо», що добули німецькі ворота. Заарештованих зразу ж відвезли і розстріляли в Бабиному Яру.⁴

В обличчі свідомої смерти, українські спортсмени славного «Динамо», по геройському боронили святого імени України, а її нескореність перед окупантами засвідчили жертвою юного життя. Хай слава їх окрилить!

До київського «Динамо», московський окупант проявляв окрему біологічну ненависть, зовсім схожу на нацистську.

Побуваючи в Західній Канаді, з гуртом науковців з Києва, один учасник інтимно висловився:⁵

Нас українців москалі — [дослівно — москалі] — ненавидять. Ось, недавно наше блискуче «Динамо» розіграло в Москві футбол і, очевидно, наші молодці цілковито розгромили дружину москалів. Москвичі — безумці верещали: «Далой с хахлами! Фашистськіє бандьоровци! Петлюровская гадость!» Кількох хлопців із «Динамо» було потурбовано.

Призбиравши свідчення від різних пожильців, сов'єтська прокуратура назвала, судовій трибуні МВТ, деякі місцевості в Україні, де нацисти поповнили дикунські вчинки.

⁴ *Calgary Herald*, May 7, 1984, Christopher Young, "Sombre Monument Stands to the Blot of Babi Yar."

⁵ Прізвище учасника краще б зберегти в секреті.

У Києві замучено понад 195,000 пожильців, у Бабиному Яру — понад 100,000 чоловіків, жінок і дітей, у Дарниці — понад 68,000, у шпиталі св. Кирила — 800 психічно хворих, у підвалах Києво-Печерської Лаври — 500, а на Лук'янівському цвинтарі — 400. (7-ий том, стор. 555-556.)

Очевидно, сов'єтська прокуратура обвинувачувала нацистів за їхні злочини над невинними людьми. До речі, як і нацисти, кремлівські диктатори та їхня поліція, уже здавна настановили кодекс умасовленого винищування невинних людей.

Дослідник Джон Беррон пригадує сонливий демократії:

Цупкий дружній зв'язок кремлівських вождів з КГБ — незаперечний. До того ж, віра в силу ЦК це така клейковина, що суцільно зміцнює кремлівських вождів, від Леніна почавши. [...] Ще 1918 року, Фелікс Дзержинський заявив: ЦК — це не суд. [...] ЦК зобов'язане обороняти революцію, під час якої, в певних обставинах, злітають голови невинуватим.⁶

Синонімічне обличчя терміну «злітають голови невинуватим» — означає те, що через незначну «помилку» можуть злетіти голови сотням, тисячам, мільйонам і цілим народам.

Інакшими словами, московську методу геноциду, Кремль може виправдовувати звичайною помилкою.

⁶ John Barron. *KGB, the Secret Work of Soviet Secret Agents*. p. 65.

На основі ще інших документів сов'єтської прокуратури, судові MBT зображено таку картину:

У Львові, німці призначили окрему поліційну частину Зондеркоманди ч. 1005. Це був загін 126-ох бійців. Комендантом був гавпштурмфюрер Шерлях [Scherlach], а його асистентом був [?] Раух [Rauch]. Цій групі було доручено палити тіло розстріляних в'язнів. (7-ий том, стор. 592.)

Документ, з судовою позначкою USSR-47, засвідчує злочини румунської окупаційної влади на території України.

В Одесі, [...] румунські жандарми ліквідували табір інтернованих, яких загнали до пів-знищеної будівлі. Інтернованих примусили клячати і в такій позі їх розстрілювали. Опісля, підпалено заздалегідь приготовану солому й осоку. Маленьких дітей кидали живцем у вогонь. [...] Ув Одесі, німецькі і румунські загони розстріляли, замучили на смерть, або спалили в огні около 200,000 пожильців. (7-ий том, стор. 558.)

Про нацистський злочин у тюрмі, в Станиславові, згадує документ сов'єтської прокуратури, під судовою позначкою USSR-346.

На початку 1943 року, в Станиславові, на цвинтар було доставлено дерево для вогню, де палено тіла постріляних в'язнів. Були такі випадки, що жінок і дітей кидали живцем у вогонь. Одна жінка просила офіцера, щоб він пощадив її життя, щоб не розстрілював. Він запевнив її офіцерським словом у тому, що її не розстріляють. Упоравшись

з розстрілами цілої групи в'язнів, офіцер схопив жінку за руки і кинув її живцем у вогонь. (7-ий том, стор. 559.)

Від 1939 до 1941 років, у часі московської окупації, у Станиславові, московське НКВД (КГБ) допустились такого ж злочину, що й нацисти. У тюрмі НКВД постійно перебувало близько 3,000 політичних в'язнів. Ночами, гуркотом моторів приглушувано зойк і стогін тортурованих та розстрілюваних в'язнів.

Тортурами та розстрілами були вславились старшини НКВД — Бичков (?), Черенков (?), Борухін (?), Гріншпан (?), Соловйов (?), Малка Мойсеевна Маразова, Коберідзе (?), Ваня Плошніков.

У тюрмі було замучено молодих студентів патріотів: Н. Білобравівну, Р. Гошовського, С. Гошовського, М. Грабовенську, Гудиму (?), Д. Сатурську. Розстріляні: Д. Досин, Кішук (?), М. Михайлишин, Н. Н., Н. Н., Н. Н., Н. Н.,⁷ І. Опришко, М. Порчук, Д. Тринога. Пропали без вістки: М. Гуменюк, І. Прокопів, М. Цісик.

Ми подали прізвища лише тих в'язнів, про судьбу яких дісталась вістка з-поза мурів тюремної катівні НКВД. Сотні в'язнів було розстріляно НКВД у Надвірянському лісі, біля Станиславова.

По втечі московської орди, 1941 року, населення відкрило дикунські вчинки НКВД у катівнях Львова,

⁷ Прізвища чотирьох розстріляних зберігаємо тому, що з їхньої рідні, пізніше, брати й сестри боролись в УПА проти московського й німецького окупанта. Можливо, хтось ще живе.

Дрогобича, Калуша, Тернополя, Чорткова, не згадуючи інші місцевості, по всій Західній Україні та Східній Україні.

1942 року, в Рівному, райхскомісар України Еріх Кох, колишній залізничний кондуктор, мав важливу нараду з урядовцями. Протокол наради зареєстровано позначкою 264-PS. З протоколу подаємо один розділ промови Коха.

Нема жодної самостійної України. Наше завдання в тому, щоб заставити українців працювати для Німеччини, а не те, щоб українці почувались щасливими. Україна є на те, щоб покращати недостачу німців. Таке завдання мусить бути виконане, не зважаючи на втрати [українців]. [...] Фюрер наказав вивезти з України, до Райху, три мільйони тонн зерна і такий наказ мусить бути виконаний. [...] (8-ий том, стор. 22.)

Обговорюючи політику царської і ленінської московської імперії і для підтвердження московського шовінізму, американський історик Адам Улам відкликався до цитати російського історика Каткова: «Що існує якась українська нація — це безглузда видумка. Такої нації нема.»⁸

Щовініста Каткова парафразував німецький залізничний кондуктор Кох: «Нема жодної самостійної України.»

⁸ Adam Ulam. *Russia's Failed Revolution*. p. 119.

В часі голоду в Україні, В'ячеслав Молотов був наказав: «Робота мусить бути пророблена, незалежно від кількості трупів.»⁹

Москаля Молотова парафразував німець Кох: «Таке завдання мусить бути виконане, не зважаючи на втрати [українців]».

13 листопада 1943 року, німецький комісар з Житомира звітував старшому німецькому комісареві, про пересувний фронт боїв. У звіті виразно підкреслена чеснота українського населення, як протиставлення грабіжницько-злочинської наживі німців.

Ще заки німецька адміністрація залишила Житомир, німецькі військові загони вломлювались до німецьких квартир, грабили все, що цінніше та крали валізки німців. Коли Житомир знова попав до рук німців, тоді було встановлено те, що залишені німецькі квартири, місцеве населення і не торкнуло. (8-ий том, стор. 32-33.)

З іншого документу зачитано судові про німецький і румунський грабіж:

Німецькі окупаційні загони грабували в Києві фабрики. Награбоване вивезли до Німеччини.

З Одеси, румуни вивезли 1,042,013 центнерів зерна, 45,227 коней, 87,646 рогатої худоби і 31,821 свиней. (8-ий том, стор. 35.)

⁹ Цитований Richard Nixon, p. 67.

У листі Альфреда Розенберга було звітано акуратний облік контрибуції, на проміжку лише одного року.

Між 1943-1944 роками, з України вивезено до Німеччини 9,200,000 тонн зерна, 622,000 тонн м'ясопродуктів, 950,000 тонн сім'яної олії, 208,000 тонн масла, 400,000 тонн цукру, 2,500,000 тонн корму для худоби і 3,200,000 тонн картоплі. (8-ий том, стор. 36.)

В листі Розенберга, однорічна контрибуція лише семи продуктів, по номінальній воєнній ціні, приблизно, становить 132,580,000,000 доларів. Якщо взяти до уваги всі продукти вивезені німцями з України, за час 38 місяців, то лента розрахунку становила б довжину чи не одного кілометра, а грошова вартість сягнула б непомісно гігантних мільярдів.

Довговіковий окупант України — Московщина, кожного року грабить Україну, а доларова ціна такого грабежу становить астрономічні суми.

По війні, на Німеччину, Румунію і Мадярщину було накладено відшкодування і репарації. Цікаво було б дослідити проблему репарації у користь страдницької України. Мабуть репарації вписано на рахунок Сов'єтського Союзу й усім репараційним добром задавилась Московщина.

Зміст листа військового інспектора постачання, з 2 грудня 1941 року, засвідчує неприхований намір німців про винищування українців голодною смертю.

Прохарчування Райху буде тоді задовільне, якщо в Україні буде зменшено прохарчування до мінімуму [...] Для українців зредувати харчові пайки до такої міри, як лиш можливо [...] Українці мусять бути лише робочою силою і так слід би на них глядіти, без усяких жалощів. (8-ий том, стор. 36.)

У наказі військового інспектора, німецька політика виразно вказує на методу такого невільництва, що врешті увінчується геноцидом. Якщо «українці мусять бути лише робочою силою» то як же такі невільники можуть працювати «при зменшеному прохарчуванні до мінімуму»?

У чотирирічному пляні господарювання Райху, інший чоловій нацист намітив, ув Україні, методу геноциду. 6 серпня 1942 року, у своєму слові, до партійних на посадах ув Україні, маршал Германн Гоерінг проголосив:

Передовсім, у Генеральному Губернаторстві значний надмір житт'я і пшениці. [...] Там, наприклад, Львівська смуга Галичини втішається вийнятковими хорошими жнивими. Услід за цим, чорнозем України, обабіч Дніпра й Дону, це надзвичайно урожайні простори [...]

Ми післали вас туди не на те, щоб піклуватись тамошнім населенням, а на те, щоб від того населення витиснути все — до крихти і то так, щоб міг жити німецький народ. Забудьте про тамошнє населення раз і назавжди. [...] В мене ні дрібки жалощів у тому, що тамошнє населення голодує. (8-ий том, стор. 46.)

Останній інтервал промови Гоерінга надто вірно нагадує накази московських майстрів голоду в Україні — Сталіна, В'ячеслава Молотова, Фелікса Дзержинського, Лазара Кагановича та інших.

Суд МВТ заслухав свідчення оберштурмбанфюрера д-ра Нормана Ферстера [Foerster], про німецький грабіж цінностей дорібку культури України.

Четверта [військова] рота конфіскувала, в Києві, лабораторію Медично-наукового Інституту. [Військові] забрали весь технічний достаток, науково-дослідницькі нотації і книги. Все [награблене] перевезено до Німеччини.

З бібліотеки Академії Наук було забрано найцінніші експонати, [...] включно з творами Шевченка, Міцкевича і Франка. Для нас [німців], всі ті цінності були винятковими жнивими.

З Київського Музею Мистецтва і з Центрального Музею Шевченка, вивезено до Німеччини портрети [пензля] Рєпіна, картини Верещагіна, Федотова, Ге, скульптури Антокольського та інші цінні твори мистецтва.

З Харкова вивезено до Німеччини цінні твори Короленка, 14 картин Айвазовського, картини Рєпіна та інші цінні твори мистецтва. (8-ий том, стор. 58-59.)

При нацистському грабежу культурного дорібку України, згадаємо такі ж самі варварські вчинки царських і ленінських москалів, на проміжку їхньої довгої грабіжницької історії.

Найцінніші українські пам'ятки церковного і світського жанру, москалі пограбували і запроторили до

Петрограду і Москви, н. пр.: Мало-Перещепинський скарб VII-VIII ст. і Діядему київського скарбу XII ст., запроторено до російського Державного Ермітажу; Остромирово Євангеліє 1056-1057, Євангелиста Івана з Прохором 1056-1057 і Євангелиста Луку 1056-1057, відправлено до російської Державної Бібліотеки Салтікова-Щедріна; Добрилово Євангеліє XII ст., запроторено до Державної Бібліотеки ССРСР. Очевидно, ми згадали лише шість експонатів, а москалі пограбили і покрали, із східних і західних земель України, сотні ціннощів культурного дорібку.

Мала Польща теж дотримувала кроку в грабіжництві ціннощів культурного дорібку України. На приклад, знахідка в Гусятині, (Тернопільська обл.), Збруцький ідол Святovit з X ст., опинивсь в Краківському Музеї. Ікону Чорнолицої Мадонни запроторили поляки із Західної України до Ченстохови.

У нацистському документі, з позначкою 055-PS, виявлено ті сховища, де райхскомісар України, [Еріх Кох], переховав твори мистецтва, награвовані в Києві і Харкові.

У Східній Пруссії, в землевласницькій дідишні Ріхав [Richau] [...] і в палаті Вільденгоф, князя Кросігка фон Шверіна [Krosigk von Schwerin] переховано: 65 скринь, з послідовним числом реєстру; 20 окремих скринь з мистецькими експонатами; 57 портофелів мистецьких полотняних картин і один рульон скульптур. У документі відмічено: Всі експонати з київських музеїв становлять разом ціну значних мільйонів. (8-ий том, стор. 61-62.)

Московська залізна заслона така цупка, що нема змоги дослідити те, чи «уряд» т. зв. «радянської» України, по війні, подбав і поклопотався в тому, щоб вище названі і награвовані цінності потрапили до своїх приміщень ув Україні. Мабуть ті цінності попали в лабеті москалів.

Суд МВТ поновно заслухав свідчення СС оберштурмфюрера д-ра Фоерстера.

5 вересня 1943 року, німці спалили мінами найцінніші пам'ятки давньої культури — Київський Університет ім. Шевченка з 1834 року при чому, пожежа знищила цінну бібліотеку, що становила понад 1,300,000 книг. Німці знищили Зоологічний Університетський Музей з понад 2,000,000 експонатів [...] У Соборі св. Софії, в Києві, німці пограбили 14 фресків з XII ст. [...] З наказу німецької команди, в Києві знищено мінами Києво-Печерську Лавру. З наказу німецької команди, 3 вересня 1941 року, у Києві було знищено Успенський Собор, який, під опікуном великого князя Святослава, було побудовано 1075-1089 років. (8-ий том, стор. 86-87.)

Свідчення Фоерстера слід би доповнити окремою згадкою міністра Шпеера в його мемуарній публікації. Прибувши до Києва, Шпеер — талановитий архітект — забажав побачити славні будівлі церков. Каже Шпеер:

Я віднайшов одну відому найславнішу церкву Києва, яка лежала у звалищах і руїнах. Мені пояснили причину знищеної святині: В середині церкви були склади сов'єтських стрільних боєприпасів, які вибухли і перемінили церкву на руїни.

Пізніше, в Німеччині, я довідався від міністра Геббельса про те, що ту славну святиню — з наказу комісара Коха — були висадили динамітом німецькі експерти бо комісар постановив знищити символ національних гордоців України. [...]

Про знищення церкви переповідав Пауль Геббельс [Goebbels] з прикритим і обурливим незадоволенням. Він навіть був жахливо роздратований таким брутальним учинком на окупованих територіях.¹⁰

Нацистським методам подібні методи московського окупанта. В Україні, московські ленінці підпалювали цінні музеї і бібліотеки, валили церкви або перемінювали на магазини. До такої ганебної роботи, москалі приєднували декотрих слухняних перевертнів з України. Ось дослідив і зауважив журналіст Ричард Бернстин:

1934 році, Грігоренко командував знищенням Катедри у Вітебську.¹¹ Тепер, Грігоренко перекинувся на богомільного члена Російської Православної Церкви [...] при чому, той Грігоренко, у своїх мемуарах, пише: «Знищення Катедри у Вітебську, це один з найжахливіших і кричущих доказів варварського злочину наших часів».¹²

Дивний принцип «чесноти» в Петра Грігоренка! Змагаючись за свій статус *вірного ленінця* і за

¹⁰ Цитований: A. Speer, pp. 11, 12, 13.

¹¹ Святиня Білорусії.

¹² Richard Bernstein. "Exiled Soviet General." *The New York Times*, 7 January 1983.

політичний авторитет у Кремлю, він зарискував власною свободою й опинивсь був у тюрмі та «психушці». Чомусь не ризикував і не протестував Грігоренко тоді, коли йому доручив Кремль зірвати динамітом величаву святиню білорусів?

У документі, під позначкою 035-PS, німецька квартира уряду праці подає:

З наказу комісара Києва, [...] слідує речі вивезено до Кракова: різні цінні — тканини, вишиванки, парчі, цінні різьби в дереві, тощо. Вивезено теж велику частину музейних експонатів доісторичного періоду. (8-ий том, стор. 88-89.)

Судові зачитано німецький документ, звіт професора д-ра Пауля Томсена [Thomsen], до головної квартири командування:

...Слід негайно заборонити німцям побої людей на вулицях, а тих [німців], що понижили наукові інституції в Дніпропетровському, слід негайно і строго покарати.

Київ, 19 жовтня 1942. Професор д-р Пауль Томсен. (8-ий том, стор. 90)

5

**Фон Ріббентроп про судьбу
Карпатської України і Буковини;
Кайтель про статус України;
трагедія в Цумані**

Обвинувачуючи чоловічих нацистів, між іншим, за конфіскату і грабіж майна в окупованих територіях, прокуратура МВТ викликала, до свідчень, обвинуваченого маршала Гоерінга.

У своєму свідченні, підсудний намагався понизити українців, прирівнюючи їх до малоцивілізованої збірноти при чому, свідок перекидався навіть на «щирого опікуна українського театру та української церкви». Гоерінг свідчив:

1941 до 1942 року — холодна зима. Німецькі бійці забирали від пожильців чоботи, повстяне взуття і кожухи [...] Я маю на увазі околицю і місто Вінницю, де затримався потяг мого постою. Там, кількома наворотами, мав я нагоду відвідати селянські хати, села і Вінницю бо тими околицями я був зацікавлений.

Там я бачив скрайню бідноту. Годі собі уявити, щоб там було щось для конфіскації. [...] Там, за порожні бляшанки від консервів та за коробки від

цигарок, пожильці пропонували значно багато яєць і масла бо для них такі речі видавались дуже цінними.

Як мені відомо, німці не нищили театри, але піклувались ними. [...] У Вінниці, я відвідав театр, бачив акторів, актрес та балет. Перший мій почин був такий, що я придбав тканину, сукні та інші речі для акторів бо вони нічого не мали.

У Вінниці я мав нагоду бачити врочисте відкриття церкви, яка довгі роки була перемінена на склад стрільного пороху[...] *[Очевидно, Гоерінґ має на увазі московський злочин.]*

Німці не нищили індустрію, а відбудовували. От, згадати б відому гідро-електричну греблю в Дніпропетровському, яку було знищено, а німці відбудовували бо звідти постачалось електрику на всю Україну та до Донецької області. [...] [Щодо сов'єтського нищення міст], я згадаю такі об'єкти в Києві та Одесі, в яких було закладено часові міни і ті будівлі вибухли разом з багатьма німцями. (9-ий том, стор. 353-354.)

Оборонець д-р Ричард Тома [Thoma] допитує
Гоерінґа:

— Чи відомо вам те, що Розенберг постійно намагався переконати Гітлера про згоду, щодо культурного росту східних народів, а особливо українців?

— [Гоерінґ]: Я був присутній тоді, коли Розенберг [...] намагався переконати Гітлера про те, щоб у Києві відкрити університет для українців. Ув основі, Гітлер на це погодився. Коли ж Розенберг залишив нараду, Гітлер сказав: «Та людина [Розенберг] теж має свої маленькі клопоти. Здається, що в нас під цю пору,

нема важливіших клопотів, як те, щоб турбуватись університетами в Києві.» (9-ий том, стор. 397.)

Сов'єтський прокуратор Роман Руденко звертається з питаннями до Гоерінга. Останній скористався нагодою глибше вразити ідеологічного противника; отже, західньо-демократичні представники МВТ були свідками двобою, за рахунок злочинів ув Україні.

— Руденко: Чи правда те, що фюрер рішив приєднати Крим і сусідні смуги до Німеччини?

— Гоерінг: Щодо Криму — це все правда[...] Таку постанову Гітлер вирішив ще перед війною[...] (9-ий том, стор. 625-626.)

— Руденко: Думаєте, що 500,000 робітників з України — це мале число?

— Гоерінг: Я маю на увазі 2,000,000, а в цьому числі є 500,000 з України. (9-ий том, стор. 635.)

— Руденко: Ви не заперечуєте того, що ті робітники були силувані невільники? [...] Якщо хтось відмовлявся від силуваної праці в Німеччині, того тортували різними методами та розстрілювали[...]

— Гоерінг: Ті робітники не були невільниками. Їх привозили до Німеччини на працю. Мушу зазначити те, що ті [робітники], які не були там [у Сов'єтському Союзі], а опинились у Німеччині, вони не пропали. Адже по поділі Польщі, [1939], 1,680,000 поляків і українців забрали сов'єти з окупованих територій і силою депортували на далекий Схід. (9-ий том, стор. 636.)

Обговорюючи справу розгрому Чехословаччини, прокуратура МВТ покликала до свідчення обвинуваченого міністра закордонних справ, фон Ріббентропа.

Звітуючи про наради в М'юнхені, [Гітлер — Чемберлен], фон Ріббентроп відмітив:

По договорі в М'юнхені, заіснували такі події: Всі національні меншості Чехословаччини поставили вимогу їхньої автономії і незалежності. Невдовзі, українці Карпатської України [Carpatho-Ukraine] проголосили свою самостійність при чому, інші меншості мали на увазі такі ж самі вимоги. [...]

В тому часі, Мадярщина поробила всі заходи щодо інвазії Карпатської України та окремих частин Словаччини. [...] Ми намагалися відвернути війну між словаками і мадярами. (10-ий том, стор. 256.)

Фон Ріббентроп вияснює судові аферу торгу — судьбою Карпатської України — з Польщею.

Я мав розмову з Ліпським¹. Він домагався спільного кордону Польщі з Мадярщиною бо самостійна Словаччина, під опікою Німеччини, здавалась Польщі загрозовою. [...] Я відповів Ліпському те, що Польща вже має спільний кордон з Мадярщиною, за рахунок Карпатської України. (10-ий том, стор. 263.)

Згідно з свідченням фон Ріббентропа, плян Гітлера — щодо Буковини — поплутала Москва.

Молотова було запрошено до Берліну, щоб полагодити справу Басарабії та північної Буковини бо ці дві країни, нагло, загарбали росіяни при чому,

¹ Юзеф Ліпський — польський амбасадор у Берліні.

Гітлер уже заздалегідь був постановив приєднати Буковину до Райху бо Буковина — це частина колишнього австрійського цесарства. (10-ий том, стор. 292.)

Справа мнимого підпалу сіл у запіллі ворога, в часі війни проти Польщі, дала нагоду юристам-оборонцям перепитувати фон Ріббентропа.

— д-р Мартін Горн: 1939 року, в вересні, на нараді з Гітлером, була порушена справа щодо викликання повстання в польській Україні. Виясніть цю справу.

— фон Ріббентроп: Пригадую, голова німецької військової розвідки — адмірал Канаріс мав зі мною розмову. [...] Він повідомив мене про те, що розвідочна агентура справно налагоджена в тому [зміслі], щоб українці викликали повстання в запіллі польської армії. [...]

Одначе, на початку воєнного походу проти Польщі, Німецьке Міністерство Закордонних справ ніяк не було зацікавлене проблемою України. В основному, я не був зацікавлений. [...]

Слід би догадатись до того, що Канаріс був дістав якісь доручення від фюрера, відносно тактики щодо українців у Польщі. [...] Годі приписувати мені справу [українського повстання] в Польщі бож відоме те, що в Україні, в українських селах, українці були нам приятелями, а не ворогами. Ото ж, який був би глузд у тому, щоб давати накази палити ті села. (10-ий том, стор. 299-300.)

У вище наведеному свідченні фон Ріббентропа, щодо українського повстання та німецько-українського співробітництва — справа замотана. Однак, на основі

свідчень фон Ріббентропа та інших нацистів, судове представництво західніх альянтів — на нашу думку — ширше дізналось про те, що українська політично-державницька проблема в Польщі, Чехословаччині, Мадярщині, Румунії та московській імперії — це основна проблема майбутньої розв'язки урівноваження політичних сил у східній Європі.

На здивування членів суду західніх альянтів, підсудний нацист фон Ріббентроп, ненадійно, опинився в ролі обвинувача, висловивши гостре засудження на адресу московського диктаторського імперіяліста.

фон Ріббентроп: Згідно з договором, східню Польщу окупували сов'єти, а західню Польщу окупували німці. Маючи це на увазі, Сталін не сміє обвинувачувати лише Німеччину за агресорський акт проти Польщі. За такий акт винуваті оба партнери [договору]. (10-тий том, стор. 313-314.)

Заслухуючи свідчення чоловіх нацистських підсудних, суд МВТ переконувався в тому, що політика Гітлера — щодо України — мінялась, час до часу, наче осіння погода, про що свідчить прослухання маршала Вільгельма Кайтеля [Keitel].

— Прокуратура питає: Підсудний пригадує те, що ще 16 липня [1941 року], під час нарад з Гітлером, було вирішено приєднання до Німеччини Криму, Балтицьких держав, України і Білорусії.

— Кайтель: Таке рішення мало дещо інший зміст, а саме: Балтицькі провінції мали бути залежні від німецького Райху, але Україна мала б лише

підтримувати тісний зв'язок з Райхом, щодо харчо-продуктів та економії. (10-тий том, стор. 606-607.)

Суд покликує до свідчення чоловіго нацистського урядовця Ганса Ляммерса.

— Юрист д-р Альфред Зайдль [Seidl]: Як ставився [гувернер] Франк до польського і українського населення?

— Ляммерс: Франк завжди намагався вести помірковану політику. (11-тий том, стор. 43.)

Свідка перехоплює питаннями англійський прокурор Ельвін Джонс [Jones]

— Джонс: Були свідкові відомі незгідливості між Розенбергом і Кохом — комісарем України?

— Ляммерс: Так, я знаю про це. Розенберг завжди був за поблажливою політикою [в Україні], а Кох був за політикою суворої розв'язки.

— Джонс: Що означає політика суворої розв'язки? Масові вбивства?

— Ляммерс: Ні, я так не думав.

— Джонс: Ось, погляньте на документ 032-PS, GB-321, з 2-го квітня 1943 року. Це звіт Розенберга до Гімлера, [...] де звітується про убивства людей в лісистій околиці Цумані [Zuman], а там ладжено місце-заповідник ловів для Коха.

— Ляммерс: Про таку подію мені скаржився Розенберг і таку скаргу я доніс до відома фюрерові. Розенберг виявив мені те, що Кох наказав прочистити від сіл і містечок широченну лісову смугу для полювання.

— Джонс: Прочистка [сіл і містечок] означає переселення, чи убивства?

— Ляммерс: Прочистка означає звільнення площі.

— Джонс: Свідок відмовляється визнати Коха убивцею. [...] Ось, у документі сказано:

«Згідно з наказом вищих урядових бюро, відповідні засоби застосовано щодо евакуації цілого району Цумані. За свідченням німців і українців, підтверджено те, що таке переселення відбулось ради того, щоб цілий район Цумані перемінити на приватну власність райхскомісара [Коха], себто на заповідник для полювання.

Переселення почалось у грудні 1942 року, під час грізних морозів. Численні сотні родин примушено спакуватись, на протязі ночі, і їх переселено за 60 кілометрів. У Цумані й околиці, численні сотні людей постріляла поліція. [...] Такі безжалісні розстріли застосовано лише з тієї причини, що переселеного вивозу не встигли закінчити в коротко-назначеному реченні, [...] як теж і те, що було обмаль нового місця для переселення вигнанців. [...]»

[Джонс у сторону свідка]: Перечитуючи такий звіт, ви не знали того, що Кох є убивцею?

— Ляммерс: Діставши той звіт, я зробив усе, що було мені під силу. Я негайно переслав звіт фюрерові. Якщо дійсно там [у Цумані] вбивали то це були убивства, але тепер я не пригадую собі змісту звіту. Якщо він [Кох] убивав там людей то він є убивцею. Але, я не є суддею для пана Коха. [...]

— Джонс: Адже Розенберг, старший становищем, продовжав працювати з ним [Кохом], що зацікавив становище комісара. Чи не так?

— Ляммерс: Фюрер просив Бормана і мене вирішити справу. Він [фюрер] перебрав справу заспокоїти Розенберга. Розенберг намагався декілька разів відректися міністерста та йому не щастило. (11-тий том, стор. 118-120.)

В політично стратегічній машині Адольфа Гітлера, Альфред Розенберг був архітектором геополітичної розв'язки у східній Європі, включно з Україною. З документів Розенберга, що попали західнім альянтам, політика Розенберга виявилась вивертним сум'яттям.

Судовий документ 194-PS відноситься до інструкції Розенберга, з 14 грудня 1942 року.

[...] Своєю поведінкою німці не сміють викликати в українців такого підозріння, начебто майбутнє України — це пропаша справа. [...] В Україні, німецька адміністрація потребує людей до праці — ветеринарної, транспорту, сільського господарства, геологічних досліджень, тощо. Початкові школи буде настановлено з чотирирічною програмою навчання, а опісля учні поступлять до відповідних технічних шкіл, для практичного життєвого підготовки. (11-тий том, стор. 492).

Один проміжок свідчень Розенберга відноситься до двоїстого грабежу українських пам'яток старовинної культури. В Західній Україні, до 1939 року, в відомій бібліотеці ополяченого князя Радзівілла було чимало награвованих експонатів українського культурного надбання. Про пізнішу судьбу бібліотеки свідчив Розенберг:

Найціннішу частину бібліотеки польського князя Радзівілла забрали сов'єти і вивезли з окупованої польської території. (11-тий том, стор. 493-494.)

Очевидно, московський прокурор Руденко назвав таке свідчення Розенберга «чистою фашистською пропагандою».

Оборонець Розенберга, д-р Тгома подав судові документ з позначкою «Розенберг-13». Документ — це меморандум Коха до Розенберга. В меморандумі Кох жаліється на Розенберга в тому, що Розенберг критикував політику Коха в Україні.

Д-р Тгома передав судові ще інший документ — лист Розенберга до райхсміністра Ляммерса. В листі, Розенберг подав свою резигнацію, з приводу незадовільної політики Коха в Україні. (11-тий том, стор. 503).

Д-р Тгома зачитує з меморандуму Коха короткий відступ:

Якщо б я проголосив і кілька постанов про заборону биття киями [українців] то я виставив би себе на посміховище бо таких випадків було обмаль. (11-тий том, стор. 505.)

Оборонець допитує підсудного Розенберга:

— Д-р Тгома: В документі говориться про те, що смугу лісу, в околиці Цумані, було визначено для райхскомісара Коха, як його власність для полювання. Поближьких жителів [смуги лісу] було масово

вистріляно, щоб не клопотатись з примусовим переселенням. Яка думка підсудного про таку подію?

— Розенберг: Те що зачитано з документу цілковито правдиве, про що я теж звітував фюрерові бо з Кохом я мав багато клопоту. [...] (11-тий том, стор. 506.)

[...] Він [Кох] завжди заперечував свої злочинні вчинки [в Україні]. Наприклад, у документі² Кох говорить про палення господарок на Волині тих хазяїнів, які противились примусовій роботі [в Німеччині] при чому, Кох зазначив те, що не було іншого способу [щодо заготівлі робітників.] (11-тий том, стор. 518.)

Перепитування Розенберга перебирає допитувач Вил'ям Едвард Дадд [Dodd]:

— Дадд: Пригадую, підсудний признався вчора до вербування [в Україні] 10, 12 і 14-тилітніх дітей, на працю до Німеччини. Виясніть таку справу!

— Розенберг: [...] На вимогу командування центральної армії [таких дітей вербовано]. Одначе, я взяв їх під опіку з такою настановою, що їхні матері будуть запевнені, як теж і те, що діти будуть у постійному зв'язку з батьками. Аж по певному часі діти повернуть до свого родинного дому [...] (11-тий том, стор. 537.)

Розенберг підтвердив німецьку дикунську методу насильницького грабежу передвчасних підлітків.

² Мова про меморандум Коха до Розенберга.

НКВД-КГБ стосує подібну дикунську методу московського насильства.

КГБ виарештовує батьків з дітьми під фальшивим обвинуваченням. Кагебісти силою виривають від матерів маленьких дитят і дітей. Матері та батьки пропадають ув Азії на тяжких роботах, а діток кагебісти передають до дитбудинків, де дітки підходяться на яничарів. Ось уривок взаємної скарги в'язнів у концтаборі КГБ:

— Мій чоловік має 58-му [каральну статтю], я [маю статтю] ЧС — «член сім'ї» і судить нас не суд, а «особоє совещаніє»³ в Москві. [...] В законах є така стаття ЧС: За злочин одного з родини відповідає вся родина; можуть забрати кого їм треба, або і всіх. [...]

— А при чім тут діти? Чому їх везуть за ґратами?...

— Їй треба було відмовитись від чоловіка. [...] А ми з нею дури, не відмовились від своїх чоловіків, не подумали ні про себе, ні про своїх дітей. [...]

— Ви були в лагері! Засуджена? Також з дітьми?

— Ні, вивезли нас, вже три роки. Вночі прийшли. «За пів години — кажуть — поїдете». А в хаті скибки хліба не було. [...] Забрали мене з дітьми. [...] Що вже мама плакали, на колінах перед ними припали, руки їм [кагебістам] цілували, щоб дітей їм залишили. [...]

[В концтаборі], хлопчик спросоння трясся від холоду і марудив. Маленька Галя, вже зібрана, дивилась своїми великими, зляканими очима і мовчала. [...]

³ Заочний військово-польовий суд.

— Відправляють етап, сказала якась жінка голосно, на всю камеру. [...]

— Мене зовуть Марта, а як вас?

— Ганя. [...]

Поки він [кагебіст] так перебігав від дверей до дверей, жінка все виривалась, борикалась, кусала руки своїм катом, била їх ногами і все кричала. А вони [кагебісти] били її по обличчі і, врешті, вищий кагебіст схопив її за коси і вдарив її головою в стіну. Вона обвисла в їх руках і вони кинули її на підлогу. [...] Тоді розпучливо закричала: Де мої діти? О-о-о! Де мої діти?

Кагебісти схопили її, вона зіп'ялась на ноги і закричала [...] Віддайте мені моїх дітей! Віддай гаде!

[...] Це була Ганя. Розп'яла Ганю «єдіная, неделімая». [...]

Розп'яла Ганю Росія. Розп'яла матір і її дітей, ця на віки вічні проклята «єдіная, неделімая»...⁴

Продовжуючи допитування Розенберга, обвинувач Дадд зачитує довший розділ судового експоната про німецьку політику в східній Європі, а в основному в Україні. Дадд наголошує експлуатацію і заготівлю сировини, плянування поселення німців ув окремих смугах, заборону наукових студій інтелектуального розвитку, деградацію пожильців до статусу слухняної робочої сили, тощо.

— Дадд: Яка думка підсудного про прочитаний уривок документа?

⁴ Цитована: Марія Кремінярівська, ... стор. 21, 22, 23, 24, 25 (уривки).

— Розенберг: Так, прочитаний документ є правдивий. (11-тий том, стор. 540.)

Дадд відчитує окремий уривок з листа Мартина Борманна до Розенберга.

Політично, Україна є, або буде, найважливішим краєм. [...] Слов'яни мають працювати лише для нас [німців]. Покищо, ми слов'ян не потребуємо то й не буде втрати, якщо вони вигинуть без жодної медичної опіки. [Для слов'ян] освіта зовсім непотрібна бо кожний освічений [слов'янин] — це наш майбутній ворог.

Для них [слов'ян] ми залишимо релігію, яка відверне їхню увагу [від політики]. [...] Щоб бути більш уточненим про політику [в Україні], наше ставлення до того народу таке ж саме, як до негрів. Там [в Україні], населення брудне і ліниве. [...]

Слід би додати ще слідуюче: В розмові з крайслейтером Кнутгом, про майбутнє Києва, Кнутг заявив те, що населення Києва треба невідклично винищити засобом епідемії. Чи не найкраще було б те, якщо б перенаселені частини Києва винищити голодною смертю. (11-тий том, стор. 542-543.)

— Дадд: Чи підсудний Розенберг вважає Коха тією жадливою людиною, яка нанесла багато лиха Україні? Чи був він таким?

— Розенберг: Так, [Кох] був таким, [...] але його настановили комісарем України проти моєї волі. [...] (11-тий том, стор. 550-552.)

Розенберга перехоплює на допитування московський прокурор Руденко.

— Руденко: Згідно з звітом до Гітлера, за 28 червня 1941 року, підсудний Розенберг повідомляв про розмову з адміралом Канарісом, щодо розвідувальної роботи в окупованих територіях на Сході. [...] Підсудний просив адмірала визначити придатних людей для розвідки. [...] Чи підсудний підтримує згідність звітування?

— Розенберг: Ні! Це незгідне з правдою. Я чув про те, що адмірал Канаріс організував відповідну групу українців та людей інших національностей, для окремої саботажної роботи. [...] (11-тий том, стор. 566-567.)

Кагебіст Руденко мав на увазі те, щоб свідченням Розенберга упевнити суд про т. зв. «коляборацію» українських націоналістів з нацистами. Руденкові не щастило бо Розенберга відповідь — «Ні! Це незгідне з правдою. [...] Я чув про те. [...]» — мабуть викликала сумнів Трибуналу.

Суд покликав до слухання підсудного Ганса Фр́анка, генерального гувернера Польщі. Франк вияснює справу високої школи в Губернаторстві.

Згідно з наказом Гітлера, відкриття університету було заборонено. Для поляків і українців, я дав згоду відкрити університетські курси бо була значна недостача лікарів, техніків, юристів і учителів. [...] (12-тий том, стор. 15.)

Фр́анка перепитує оборонець Альфред Зайдель.

— д-р Зайдель: Ви заперечуєте те, що ваша влада спрямовувалась на винищування польської і української культури?

— Франк: Культуру неможливо знищити, хоч би і якими гострими наказами.

— д-р Зайдель: Чи була польська і українська поліція в Генеральному Губернаторстві?

— Франк: Так, польська поліція становила 25,000 поліціантів. До цього числа входили частини безпеки і кримінальних справ. Українська поліція охоплювала, приблизно, 5,000 поліціантів. Головним комендантом обох формацій був німець. (12-тий том, стор. 25.)

Ми вже згадали про те, що в деяких чужинецьких повоєнних публікаціях автори приписують українській поліції ганебні акти, щодо винищування жидів. У його свідченні, Франк виразисто обговорив статус поліції. Поліційні з'єднання не діяли за власною організаційною настановою. Раз же так, ті з'єднання були підпорядковані наказам німця.

Про губернерську діяльність Фр́анка, оборонець, д-р Альфред Зайдель [Seidl], перепитує свідка Йозефа Б'юлера [Buehler], німецького чоловічого урядовця.

— д-р Зайдель: Відомо вам про те, що генеральний губернер особисто відсилав до концтабору якого поляка, українця або жида?

— Б'юлер: Ні! Такого ніколи не було.

— Зайдель: Яка була настанова генерального губернера до поляків та до українців?

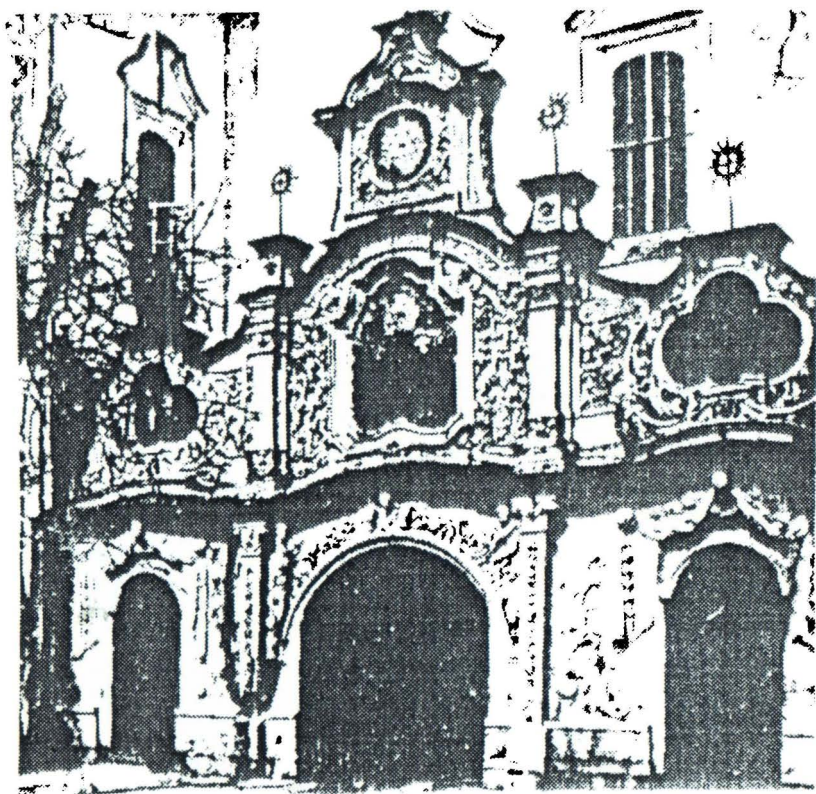
— Б'юлер: В основі, генеральний губернер не бажав собі того, щоб забороняти полякам, чи українцям, їхню культурну діяльність. (12-тий том, стор. 82-83.)

На основі нацистських секретних документів, допитування міністра економіки, Вальтера Функа [Funck] та інших свідків, обвинувач Дадд установив те, що ще заздалегідь, перед ударом на Схід, нацисти вже тоді були вирішили зберегти в Україні та Кавказі монетарний обмін московського рубля. Знівечивши ціну рубля, німці діставали з України продукти за безцінь.

Нацистський документ фінансового звіту, за 22 квітня 1943 року, підтвердив задовження Німеччини на 82,500,000 НМ у користь України. (12-тий том, стор. 160, 194.)

Родина князя Ярослава Мудрого

Головний вхід церкви Св. Водохрищів у Києві.
Побудував Іван Мазепа 1690-1693.
Сов'єти зруйнували 1935 р.

6

Поновлене допитування свідків про брутальну жорстокість в Україні

Свідчення Бальдура фон Шіраха [Schirach] підказує те, що між деякими чоловічими нацистами траплялись рідкісні білі круки і протестували перед Гітлером, щодо його політики в Україні.

— фон Шірах: Я ніколи не погоджувався з [політичною] настановою Гітлера. 1943 року, я мав побачення з Гітлером відносно його політики в Україні. (14-ий том, стор. 513.)

Підсудного фон Шіраха, провідника гітлерюгенду,¹ перехопив на допитування генерал Г. А. Александров, член сов'єтської прокуратури. Він відчитує сов'єтський документ — письмове свідчення.

У документі, Іда Вассо [Vasseau] переповідає про те, що вона була ві Львові і бачила як молодики гітлерюгенду убивали жидів, росіян, поляків, українців

¹ Гітлерюгенд — гітлерівська молодь.

та пожилців інших національностей. Обвинувач звертається до обвинуваченого.

— Александров: Яка в підсудного гадка про свідчення Вассо?

— фон Шірах: Я не повірю навіть ув одне слово зачитаного документу.

У справу письмового документу встряває Президент Трибуналу, вимагаючи обширнішого в'яснення про Іду Вассо. Александров в'яснює: Під цю пору, Іда Вассо називається Вассо-Тгом і живе, десь, у Франції. Документ — свідчення Іда підписала у Львові, 16 травня 1946 року, перед шефом слідчого відділу, при державній прокуратурі Львівського району.

Справа письмового свідчення Іди Вассо виявилась судові незадовільною і Президент Трибуналу повідомив ген. Александрова про те, що свідчення Іди Вассо Трибунал відкидає. (14-тий том, стор. 527-532.)

У ЗСА, при Офісі Спеціального Свідства (OSI), головний візенталець-ловець нацистів, А. Раєн [Ryan], відомий із своєї діяльності тим, що — на підмайстрованих документах у КГБ — готує т. зв. «докази про воєнні злочини» деяких натуралізованих громадян. Візенталь-раєнівська чума перекинулася теж і на Канаду.

На нашу думку, юристи-оборонці підозрілих винуватців, повинні б познайомитись з фальсифікатом т. зв. «свідчень» якоїсь Іди Вассо. Можливе й те, що розкриття шахраювання КГБ, під час слухань МВТ, послужило б акуратним прецедентом для демократичних судів у ЗСА та в Канаді.

До справи політики Коха і Розенберга, повертає оборонець д-р Роберт Серватіус [Servatius] і перепитує підсудного Фріца Завкеля [Sauckel]:

— Серватіус: Яке становище зайняло міністерство для окупованих східних територій, щодо заготівлі примусових робітників?

— Завкель: З міністром Розенбергом, я завжди був у хороших відносинах, щодо задовільного поладнювання справ. Але в Україні, там був райхс-комісар [Кох], а він завжди вирішував справи на свій лад бо він користувався великою підпорою головної квартири [Гітлера]. (14-тий том, стор. 628.)

Перепитування підсудного перебирає інший оборонець.

— д-р Тгома: Судовий документ 054-PS свідчить про нелюдську поведінку щодо заготівлі і транспортування робітників. [...] У звіті окремо відмічено Харків і околицю в Україні. Відомо свідкові про те, що названа смуга ніколи не була під цивільною адміністрацією?

— Завкель: Про це я знаю і названий документ не попав до моїх рук, але до армійського бюро.

— Тгома: У документі сказано теж про те, що українці, зайняті на окремих господарках у Німеччині, були задоволені з обставин [праці], але українці, на праці у спільних таборах, вони завжди скаржились [на тяжкі обставини]. Чи згідне це з правдою?

— Завкель: Такі обставини були заіснували в перших кількох місяцях. Опісля, я зв'язався з міністерством праці, щоб поробити нові постанови,

щодо робітників у таборах. (15-тий том, стор. 55-56.)

Під час судових слухань, відношення нацистських підсудних до західньо-альянтських членів суду було ввічливе. До членів московської прокуратури, нацистські підсудні були, часом, політично-ущипливі. Прикладом цього послужить діалог допитів між прокуратором, полковником Я. В. Гіокровським і маршалом Йодлем [Alfred Jodl].

— Покровський: Чи ви намірюєтесь заперечити те, що в вашому боевому наказі виразно зазначено — розгром ССРСР, як суверенної держави? Чи такий вчинок ви — старшина генерального штабу — називаєте часто мілітарною проблемою, а не проблемою політичного чину?

— Йодль: У моєму наказі я не знаходжу такого твердження, щоб розгромити Росію.

Інакшими словами, Йодль вияснив: ССРСР — це московська імперія, яку слід би розгромити, а Росія, у своїх московських історичних границях, хай би існувала, як окрема — послаблена — держава.

— Покровський: Правда за вами, якщо брати назву [ССРСР] з мовного становища [...] Я маю на увазі уступ (d) [у наказі, де відмічено]: «У пропаганді, покищо, виминати справу розподілу Сов'єтського Союзу, на окремі держави [...] при чому, виминати такі назви, як Росія, російський, російська армія, а на місце тих назв, користуватись назвами Сов'єтський Союз, народи Сов'єтського Союзу, Червона Армія». [...] Яка відповідь на це підсудного?

— Йодль: Мій наказ відноситься до пропаганди. Якщо взяти до уваги пропаганду британську і Сов'єтського Союзу то в такому мистецтві — німці є школярами-дітваками.

[Йодль у сторону Покровського]: Ви ж самі добре знаєте те, що пропаганда — це засіб успіху. Пропаганду не обмежує ані кримінальне, ані інтернаціональне право. [...] Я добре знайомий з пропагандою бо студював [цей предмет] аж п'ять років, включаючи сов'єтську пропаганду. (15-тий том, стор. 521-522.)

— Покровський: Експонат СССР-470 засвідчує німецькі методи стосовно воєннополонених. Яка ваша відповідь?

— Йодль: Алеж це не оригінал! [...] У моїй оцінці, зміст експонату — це копичка видумок, [...] дурничок, нісенітниця. [...] [Йодль показує шахрайські місця документу]. Це не документ, а кусник паперу, який безпотрібно використаний. (15-тий том, стор. 531.)

Оборонець д-р Германн Яррайс [Jahrreiss] знова повертає до справи нищення об'єктів ув Україні і перепитує нового свідка, генерала Августа Вінтера [Winter], учасника німецького боєвого фронту.

— Яррайс: На суді було свідчено про те, що в окремих містах України німецька армія була попала у виняткові труднощі. Чи знаєте про що питаю?

— Вінтер: Знаю. Ми мали багато труднощів у часі наближення до Дніпра. На відрізу боєвого фронту Київ — Харків — Полтава ми попали на експлозивні гнізда, контрольовані електричним засобом з далекої відстані.

— Яррайс: Чи такі експлозії були теж в Одесі?

— Вінтер: Я чув про такі експльо́зії в Одесі, але подробиці мені невідомі.

— Яррайс: Чи відома вам справа експльо́зій у Харкові?

— Вінтер: Так, справа експльо́зій у Харкові мені відома. [...] Західні частини Харкова, враз з дивізійним штабом та з документацією, були знищені вибухом бомб часової діяльності. (15-тий том, стор. 603.)

Про поведінку німців з робітниками неві́льницької праці свідчить німець А. Шмід [Schmidt] і малює судові таку картину:

В половині 1941 року, до Ессен² прибули перші робітники з Польщі, Галичини і з польської України. Робітників привезли вантажні грузовики до фабрики Круппа. Звичайно, тими грузовиками привозили картоплю, будівельні матеріали і худобу. Грузовики були так ущерть переповнені робітниками, що людині було й важко рушитись. Наглядачі дбали про те, щоб грузовики переїздили скоро, тому на вибоїнах робітники-невільники випадали з грузовиків. Наглядачі били робітників, штовхали чобітьми і брутально знущались. [...] Я бачив власними очима таких робітників, що не могли крокувати пораненими ногами та й при болях шлунка. Всі вони мусіли працювати. (16-тий том, стор. 541.)

У поновному пропливі допитів, підсудний міністер Альберт Шпеер метко і сенсаційно зустрівся з московським прокуратором, М. Я. Рагінським.

² Місто в західній Німеччині.

— Рагінський: Ви свідчите, що про пляни і задум Гітлера довідались ви пізніше, аж тоді, коли перечитали «Майн Кампф».³ А ви ж були найближчим приятелем Гітлера.

— Шпеер: Я був у близьких відносинах з Гітлером. Від нього я довідався лише про його особисті погляди. До речі, я відчув окреме полегшення тоді, коли 1939 року був підписаний договір про ненапад між Німеччиною і Росією. *Урешті, ваші [московські] дипломати також читали «Майн Кампф» та мимо того вони підписали пакт з Гітлером. Адже ваші дипломати напевно набагато інтелігентніші за мене; інтелігентніші — щодо політичних справ. Чи не так?*

— Рагінський: Я не зацікавлений в тому, хто читав, а хто не читав «Майн Кампф». (16-тий том, стор. 565-566.) [підкр. В. Н.]

Оборонець фон Ріббентропа, д-р Горн, привертає увагу суду МВТ до того, що суд обвинувачує підсудного, між іншим, за те, що фон Ріббентроп дав адміралові Канарісові директиви про «підпал українських сіл і про винищування жидів».

На думку д-ра Горна, такі директиви — «це безглузда нісенітниця бож українці підтримували війну німців проти поляків, тож годі собі уявити те, щоб фон Ріббентроп видавав директиви проти своїх власних союзників. [...]» (17-тий том, стор. 196-197.)

На суді МВТ заіснував цілковитий недемократичний прецедент, щодо українського народу та

³ «Майн Кампф» — «Моя боротьба», Гітлерова публікація.

обвинувачення на його адресу. Фон Ріббентроп свідчив про якісь «підпали українських сіл» та про «колаборацію українців з німцями» на основі якихось «розмов з Канарісом».

Суд МВТ не допитував Канаріса бо Гітлер наказав його повісити, ще перед закінченням війни. Свідчення фон Ріббентропа послужили його оборонцеві, д-рові Горнові, назвати українців «союзниками німців».

Значить, наклепи пришиті цілій українській нації, а від її імени, на судове слухання, МВТ не прикликав ані некомуністичних українських представників, ані українських юристів-оборонців.

Так звану «радянську» Україну, на суді МВТ, заступали московські судді і прокуратори, а для тих членів КГБ, усякі наклепи на адресу українців — це політичний успіх Москви.

Чи МВТ був дійсно демократичний?

На таке питання дав відповідь, у своєму заключному слові, оборонець д-р Горн, відкликаючись до міжнародного права, про збірну відповідальність, щодо безпеки. Д-р Горн осудив Росію — Сов'єтський Союз за такі ж самі імперські агресорські вчинки, що й учинки Німеччини. Оборонець відмітив:

В обличчі міжнародного права, Сов'єтський Союз також утратив ґрунт під ногами бо знехтував збірну відповідальність про безпеку. Сов'єтський Союз розцінює воєнні конфлікти виключно із становища інтересів Росії. [...] Якщо Трибунал застосовує правні кроки [до Німеччини] за її вину воєнного конфлікту на Сході то такі ж кроки слід застосувати до Сов'єтського Союзу, який був партнером Німеччини,

згідно з обоюстороннім договором. (17-тий том, стор. 579-580.)

Оборонець Розенберга, д-р Тгома, у своєму заключному слові, зручно використав нагоду, здираючи імперіялістичну личину царської і ленінської Московщини. З заключного слова д-ра Тгоми, члени суду західніх альянтів мали акуратну нагоду прислухатись до політичних концепцій у східній Європі, не пропускаючи політичного статусу України.

[...] Розенберг був переконаний в тому, що народам східної Європи було відмовлено права на їхнє самовизначення. Тим народам завжди обіцявано їхнє самовизначення та ніколи не дотримано обітниць. Протиположно, в XVIII сторіччі, [російський] царизм поневолив ще більше народів.

Розенберг був переконаний в тому, що большевицька революція була направлена не лиш проти тогочасної [царської] сили, але теж проти національних традицій, проти релігії, проти старих традицій народів східної Європи та проти приватної власности.

Розенберг ніяк не бажав знищення слов'ян. Навпаки, він надіявся того, що народи східної Європи успішно дигнуться до свого росту, до своєї самостійности. Розенберг вимагав приятельського ставлення до українців. [...] Він проповідував право на самовизначення народів, якраз клич — яким користувалась большевицька революція.

Справжнє обличчя Розенберга бачимо тоді, коли 16 липня 1941 року, він домагався відкриття університету в Києві, домагався самостійности для України та її культурного росту. Він противився

поліційному насильству в Україні та був проти найменування Еріха Коха, на становище комісара України. [...]

Щодо України, Розенберг плянував створити, і то негайно, широко-адміністративну цілість повного суверенітету. [...] Авторитет Розенберга розчавили Гоерінг, Гімлер, Завкель, Шпеер і Кох. [...]

У своїх розпорядженнях, Розенберг привертав увагу до того, що в українців розвинута висока свідомість та що для українців побажана їхня власна самоуправа культурного розвитку бо нації, такі великі як українці, їх не неможливо довго тримати в ярмі. [...] (18-тий том, стор. 69, 73-74, 78-80.)

На адресу воєнних злочинців, у своєму заключному слові, між іншим, суддя Роберт Г. Джексон [Jackson] відмітив:

[...] Як засвідчує документ 1014-PS, Гітлер заявив: «Основна ціль розгрому Польщі — це не якась географічна границя, але знищення ворога». [...] Франк додав: «[...] усе, про що я турбуюсь це те, щоб поляків і українців перетворити на м'ясні січеники». [...] В документі 1130-PS, Кох ув Україні ще так відізвався: «я витягну з цієї країни все, до останнього кореня. Я не прибув сюди на те, щоб бути поблажливим». [...] (19-тий том, стор. 425.)

Не облишився без заключного слова московський прокуратор Роман А. Руденко. З заключного слова цього кагебіста, окремих уривок на часі і надто слушний до передруку окремою листівкою.

Таку листівку було б гідно розіслати — в альбом — тим членам MBT західних альянтів, які ще в живих, як

теж президентам, прем'єрам міністрів, міністрам закордонних справ та політикам демократичних держав. Листівка була б кричущою пригадкою про ганебну дволикість москалів.

Уривок заключного слова Руденка:

[...] Це перший раз в історії людства така подія, що міжнародний трибунал судить кримінальних злочинців за їхні злочини проти людства. Це перший раз народи судять тих, що намагалися злити кров'ю великі простори; що винищили мільйони невинних людей; понищили культурні цінності; застосували невинні вбивства і тортури; винищували стариків, жінок і дітей. Це ті злочинці, що намір'ялись загорнути цілий світ і накинути йому хаос та нещастя.

Цей трибунал не допустить до того, щоб юрбу кримінальних злочинців поминуло покарання за їхнє підготування поневолювати нації, винищувати народи, ради своїх уявлених плянів. Людство кличе до перевірення їхніх злочинів. [...] (19-тий том, стор. 570.)

Перед чотирма десятками років, кагебіст Роман Руденко лементував про такі вчинки нацистів, яких — з замислом і з послідовною політичною тактикою — допустилась царська Росія, а на протязі останніх 70-ти років — якнайакуратніше — переводить у чин московсько-ленінська диктаторська охлократія. На видному становищі тієї охлократії горезвісний Руденко. Нам уже знайомий Олександр Долгун відмітив:

Мені приписали 58-му статтю з розділами 6, 8, 10 із советського карального кодексу. [...] А що найважливіше, на документі обвинувачення був підпис: Руденко. Генерал Роман Руденко був головним прокуратором на весь Сов'єтський Союз.⁴

Між 1946-1953 роками, окаянный перевертень, кагебіст Руденко, розбудував сіть концтаборів смерти, до яких запроторено тисяченні тисячі українців — немічних стариків, матерів з дітьми, селян, робітників, молоді, патріотів, творчих інтелігентів, тощо.

На слуханні Міжнародного Військового Трибуналу, в заключному слові обвинувачення на адресу Розенберга, московський прокуратор Руденко закинув підсудному намір обміну України за польський коридор.

[...] Адже відомі промови Розенберга про його плян обміну польського коридору за Україну. (19-тий том, стор. 601.)

Згадка Руденка про обмін коридору відноситься до політичної афери Данцігу і польського Помор'я. Афера обміну попала в жевріння політичної гарячки вже заздалегідь, перед Другою світовою війною.

У жовтні 1938 року, німецький міністер закордонних справ, фон Ріббентроп, був звернувся до польського амбасадора Ліпського з пропозицією

⁴ Цитований Alexander Dolgun, ... p. 26.

приєднання Польщі до антикомінтернівського пакту, проти Сов'єтського Союзу.⁵

Першого лютого 1939 року, фон Ріббентроп відвідав Варшаву. В розмові з фон Ріббентропом, польський міністер Юзеф Бек, висловивши давні польські зазіхання щодо України, відмітив:

Хай не буде таємницею те, що Польща, здавна, має претенсії до сов'єтської України.⁶

Лютневою нарадою, фон Ріббентропа з Беком, був заклопотаний Лондон і Париж бо «спільний німецько-польський похід проти України уявлявся дійсним». Ще 24-го листопада 1938 року, британський прем'єр міністер, Невил Чемберлен [Neville Chamberlain], занепокоєно розпитував у Парижі:

Чи французько-сов'єтський пакт зобов'язував би, якщо б сов'єтська Росія попросила Францію про допомогу проти повстанського руху в Україні, який спровокують німці.⁷

Про українську аферу 1938 років згадує англійський історик Тейлор, відмічуючи становище — тоді владної — політичної партії в Англії.

[...] Британські консервати, члени Палати Громад, притримувалися настанови: Хай Гітлер трощить Чехо-

⁵ DGFP. s. D. V. No. 81. [німецькі документи]

⁶ DGFP. s. D. V. No. 126 [німецькі документи]

⁷ BFP. s. 3. III. No. 325. [британські документи]

Словаччину, хай нападає на Україну, але хай залишить Англію недоторканою.⁸

29-го березня 1939 року, польський амбасадор Юзеф Ліпський відвідав фон Ріббентропа. У розмові, фон Ріббентроп повторив давнішу вимогу, щодо Данцігу та Помор'я і додав:

Гітлер забезпечить Польщі коридор [...] при чому, Польща буде співницею щодо політики в Україні.⁹

Обвинувач, майор Джонс [F. E. Jones], зачитує письмове свідчення якогось Броніслава Диляка.

[...] Екзекуцію переведено в цілому шпиталі, в Варшаві, 7 вересня 1944. По екзекуції, німці [ще раз] перевіряли [побитих], щоб не облишити кого живим [...] Один з німців, говорячи українською мовою, переходив поміж постріляними і ударяв рушницею кожного в лице [...] (20-тий том, стор. 380-381.)

Суд MBT не покликав ані одного українця, юриста-оборонця, від українського народу.

На нашу думку, такий юрист, між іншим, був би ставив питання:

Чому свідок Диляк не прибув на судове слухання для перехресних допитувань?

Чому німець, у німецькій уніформі, користувався «українською мовою»? Чому не рідною — німецькою?

⁸ A. J. P. Taylor. *The Origin of the Second World War*. p. 245.

⁹ DGFP. s. D. VI. No. 61. [німецькі документи]

Чи Броніслав Диляк був фаховим лінгвістом для слов'янських мов?

Чи можлива така обставина, що німецьку уніформу зодягнув росіянин, уже згаданий Камінський, що колись очолював загін московського ГПУ?¹⁰

Чи не була та «українська мова» німця російською, або яким суржилом-жаргоном?

Яких — і точних — зворотів уживав німець українською мовою?

На думку Диляка, що заставило німця розмовляти українською мовою, з постріляними поляками?

Український юрист був би установив те, що «письмове свідчення», якогось Диляка, було підмайстроване в подібній фабриці «свідчень», що й згадуване «письмове свідчення» якоїсь Іди Вассо.

На слуханнях суду МВТ, деякі німецькі чолові командири перекидались на глухо-сліпих, невинуватих, начебто вони вимощували своє гніздечко в коконі, а не на бойовому фронті. Ось проплив допитів командира Гавзера [Hauser]:

— Майор Джонс: Ви очолювали корпус Ляйбштандартен, на фронті, в районі Харкова, під весну 1943 року?

— Гавзер: Дивізія була під моєю командою.

— Джонс: Відоме вам те, що містечко Старовирівку спалив 2-гий полк дивізії Ляйбштандартен?

— Гавзер: Це мені невідоме.

¹⁰ Гляди: Стор. 51, свідчення Шайдта про росіянина Камінського.

— Джонс: Той полк спалив теж місцевість Станичне.

— Гавзер: Це мені невідоме.

— Джонс: Було теж спалено Єфремівку і повбивано населення.

— Гавзер: Це мені теж невідоме. (20-тий том, стор. 394-395.)

До головних нацистських урядів доходили вістки і скарги, про корупцію старшин поліції та про їхню наживу, на становищах комендантів концтаборів. Бюро фюрера було поклиало д-ра Георга Моргена [Morgen], доручивши йому дослідження справи корупції.

На суді MBT Морген свідчив про Вірта [Wirt].

Вірт [комендант] заявив те, що під його командою є чотири концтабори, де, приблизно, 5,000 жидів працювали при винищуванні жидів та при конфіскації пожитків небіжчиків. Щоб з'єднати собі жидів для хорошого співробітництва, Вірт давав жидам вільну руку в винищуванні єдинокровних братів та в грабежу їхніх пожитків. З п'ятитисячною ватагою Вірт настановив фінансову пайку награбованих грошей від страчених. (20-тий том, стор. 493.)

В Моновіцах, кордони концтабору смерті берегли окрємі з'єднання, поповнені естонцями, литовцями, лотишами, а теж українцями. Цілий технічно-винищувальний актив був під управою в'язнів, якими командував один унтерофіцер [...] (20-тий том, стор. 504.)

На перший погляд, свідчення Моргена видаються, ніби, об'єктивними. Морген — сам німець — обвинив

німців — Вірта й унтерофіцера, жидів та чотири інші національності. У свідченні Моргена викликає сумнів така обставина, що він не устійнив докладнішої тотожності з'єднань вартових — «естонців, литовців, лотишів та українців».

На основі яких позначок видались Моргеніві названі національності при чому, аж чотири?

Були це справжні естонці, литовці, лотиші та українці?

Свідок Морген не подав джерала тотожності названих з'єднань: хто поінформував Моргена про їхній національний статус? Невже ж Морген, німець, знав мови — естонську, литовську, лотиську й українську? На судовому слуханні такі питання не були устійнені при чому, в німецьких уніформах могли бути фольксдойчі з територій названих національностей; фольксдойчі, звичайно, не говорили німецькою мовою, але мовою території народження.

У свідченні Моргена виразисто зазначено те, що «естонці, литовці, лотиші й українці» повнили службу вартових, а раз же так, вони не були учасниками кровопролиття.

У своїх свідченнях, Морген направив найсильніший морально-етичний удар на адресу жидів, ув обличчі збірної смерті. Нахабна нажива пожитками жидів небіжчиків, охопила не кілька одиниць, а п'ятитисячну ватагу жидів.

Щоб якось виправдати прикрий вчинок значної жидівської частки спільноти, проти рідного народу, Лусі Давидович користується засобом трюїрідної моралі, на яку, на її думку, вплинули окремі чинники.

Історично-соціологічний чинник:

Мартин Лютер закликав: Християнине! Пам'ятай те, що крім сатани, наступним твоїм жорстоким, отруйно-лютим і несамопитим ворогом є жид.¹¹

Клясичним прикладом розв'язки жидівського питання була пропозиція [росіянина] Константина Поб'єдоносця — головного радника [російського] царя Олександра III, а саме: одна третя жидів виємігрує, одна третя буде навернена [на російську православну] віру, а одна третя буде винищена голодом.¹²

Інстинкт самозбереження:

За царювання Миколи I, [у Росії], на жидів було накладено обов'язок постачання молодих [жидівських] новобранців, на 25-тирічну військову службу.

Щоб виконати накладений обов'язок, [жидівські] кагали підшукували посередників, які викрадали дітей-сиріт, або дітей бідняків [для поповнення жидівського військового призиву].¹³

Чинник політичної махінації:

У східній Європі, здавна, в царській Росії хабарництво було основним чинником у політиці урядової бюрократії. Жиди користувались хабар-

¹¹ Цитована: Lucy Dawidowich... р. 23.

¹² Цитована: Lucy Dawidowich... р. xiv.

¹³ Цитована: Lucy Dawidowich, ... р. 231.

ництвом у тому замислі, щоб зберегти себе перед утиском.¹⁴

Кагали були своєрідньо-аномальні інституції. На проміжку всієї історії царської Росії, кагали були знаряддям у руках уряду, який вислугувавсь кагалами, щодо здійснювання політики режиму. [...]

У самостійній Польщі, кагали теж вислугувались полякам своєю двоїстою політикою, тому польський, півфашистський уряд настирливо втручався у справи кагалів¹⁵. [...]

Зі страху перед німецьким терором і в турботах за життя своєї рідні, більшість жидівських поліціантів виконували німецькі накази слухняно. Вони [жидівські поліціанти] полювали на жидів, викривали їхні місця переховування і передавали німцям.¹⁶

Над жидівським горлом був ніж: Жидівські провідники не мали вибору, тому їхня стратегія оформлялась німецьким примусом і насильством.¹⁷

Для жидівських юденратів була залишилась одинока стратегія — розпач. Розпач довела їх до того, щоб у торзі з дияволом зберегти при житті так багато жидів, як лиш можливо.¹⁸

Прикре те, що з прихованих міркувань, Лусі Давидович не відмітила ганебної послуги значної ватаги жидів у російській лєнінській революції, при

¹⁴ Цитована: Lucy Dawidowich, ... р. 230.

¹⁵ Цитована: Lucy Dawidowich, ... р. 229.

¹⁶ Цитована: Lucy Dawidowich, ... р. 288.

¹⁷ Цитована: Lucy Dawidowich, ... р. 346.

¹⁸ Цитована: Lucy Dawidowich, ... р. 352.

розбудові диктаторсько-імперіялістичної держави Леніна, під назвою ССРСР.

Управшись з висновками, про чинники впливу на формування психіки жидів, Лусі Давидович поробила дивний висновок, щодо виправдання нестичних учинків окремих жидівських верств, у часі нацистської диктатури. Авторка продовжує свої висновки:

Була жмінка жидівських провідників, які з причин своєї вадливої вдачі, почуття честі і пихи, вважали лише свої рішення спасенними. Такі хиткі, безуспішні, невдачливі і з гріхом правопорушники, [...] вони ніяк не були зрадниками бо між жидами ніколи не було квіслінгів. [...]

Ті, які обвинувачують жидівський провід у якійсь «коляборації» з німцями, вони [обвинувачі] спотворюють, викривляють історичні події¹⁹. [...]

За висловом Зеліґа Кальмановича, «Всі жиди винні, але найщиріша правда в тому, що всі жиди невинні і святі».²⁰

Чи згідлива Лусі Давидович у тому, щоб її двоїсту мораль і етику, останніх двох цитат, пристосувати до тих усіх народів, що були попали під німецьку диктатуру? Чи Лусі Давидович застосує двоїсту мораль і етику теж до жидівської родини Розенберґів?

Пригадаймо, Юльєс і Етел Розенберґи жили в демократичній Америці. Те подружжя, що загинуло на електричному стільці, воно допустилось злочину

¹⁹ Цитована: Lucy Dawidowich, ... p. 348.

²⁰ Цитована: Lucy Dawidowich, ... p. 353.

квіслінгів бо секрет оборони демократії попав до рук злочинної Москви.

Майор Джонс зачитує судові MBT документ 007, GB-592, про розпорядження Гімлера, з 7-го вересня 1943, для шефа поліції СС в Україні.

Дорогий Пріцмане!

Генералові Штапфові [Stapf] дано виняткове доручення, щодо Донецької області. [...] В часі евакуації окремих районів України, слід допильнувати такого наказу, щоб там не залишити ані одного пожильця, ані однієї тварини, ні жмені зерна, ні однієї залізничної рейки, ані однієї хатини, ні однієї копальні чи шахти, а кожную криницю залишити з отруйною водою. Залишити ворогові лише самі згарища та знищення. (20-тий том, стор. 558-559.)

З документу 022, GB-593 обвинувач Джонс відчитав зміст іншого наказу Гімлера, з 10 липня 1943 року.

Фюрер [Гітлер] наказав, щоб з північних областей України, в яких діють партизани, виселити всіх пожильців. Усіх працездатних мужчин райхскомісар відішле на працю, як полонених. Усіх працездатних жінок райхскомісар відтранспортує на працю до Німеччини.

До переселених таборів, і з частиною жінок, переслати всіх тих дітей, що без батьків. Евакуйовані області передати під опіку вищої команди СС. Евакуйовані області засіяти деревцями саго та іншими зерновими засівами.

На периферіях тих областей зорганізувати табори для дітей і заставити їх до агрикультурної роботи.
Підпис: Гімлер. (20-тий том, стор. 559-560.)

Суд покликав до свідчення маршала Вальтера фон Бравхіча [Brauchitsch], а його допитував д-р Ганс Лятернзер [Laternser], з Адвокатської Палати.

— Лятернзер: Які відносини заіснували між вами і Гітлером, у часі походу на Сов'єтський Союз?

— фон Бравхіч: Щодо моїх неполадків з Гітлером то на це було багато причин. Згадаю лише дві. По зайнятті територій СРСР, армійське командування зразу ж дало згоду на відкриття церков бо цього домагалось населення. Такий почин армії Гітлер зразу ж заборонив. [...] Другою і основною моєю незгодою з Гітлером була воєнно-фронтowa стратегія.

— Лятернзер: Яка угода була між генералом-квартирмейстром та командою з'єднань Айнзац-группен?

— фон Бравхіч: Ті Айнзацгруппен було приєднано до головного армійського командування під тією умовою, що території окуповані армією, переберуть Айнзацгруппен і перетворять на окремі держави, з окремими політичними урядами і то так квапливо, як лиш можливо. (20-тий том, стор. 578-579.)

Свідчення фон Бравхіча є доказом того, що Гітлер обманув маршала й доручив загонам Айнзацгруппен розгромлювати всякі самостійницькі прояви, на окупованих територіях.

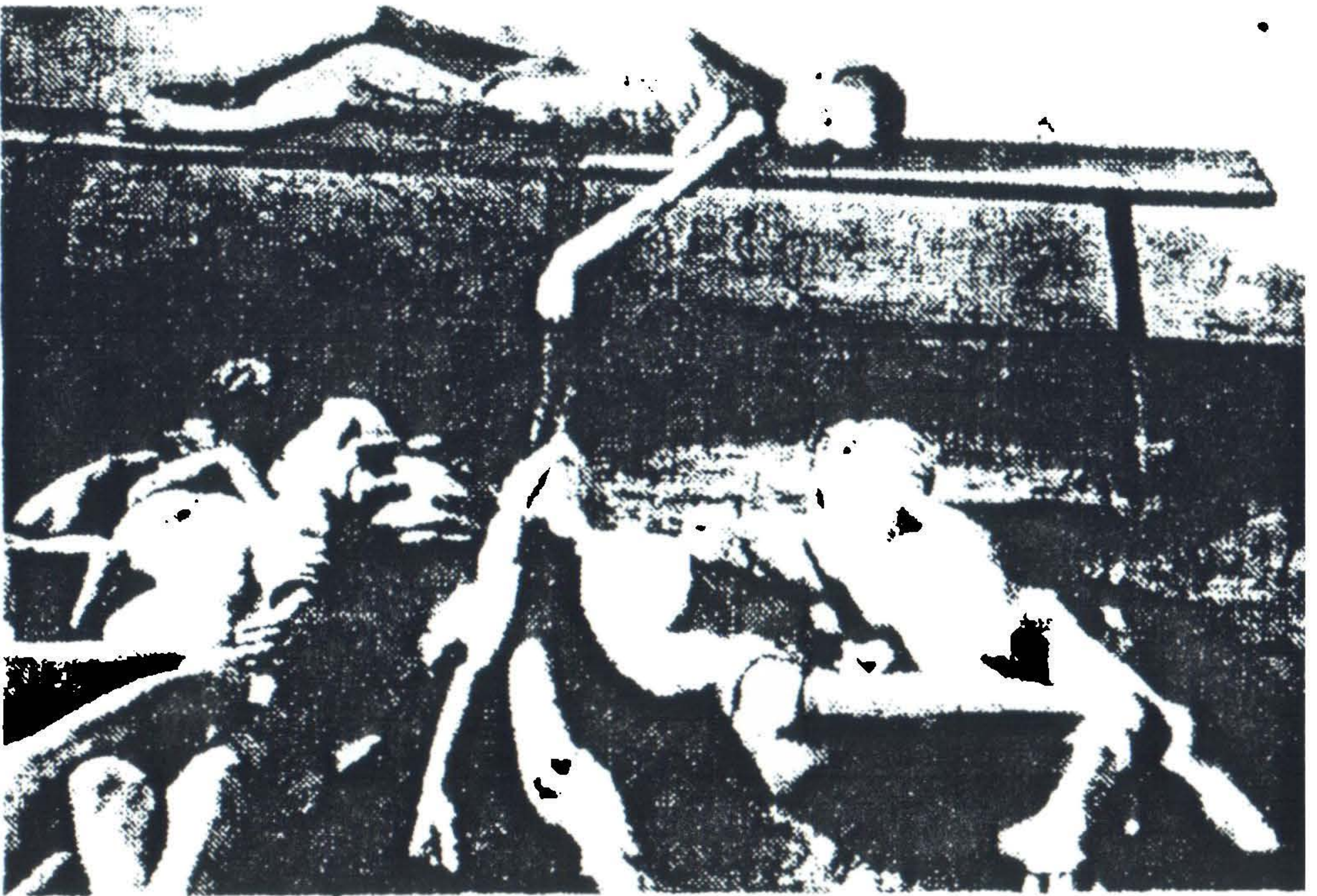
Про велетенські знищення, з рук Червоної Армії, в часі її відступу, свідчив генерал Фріц Ерїх фон Манштайн.

Так, головню в Україні були значні знищення, які ми вже там застали 1941 року. Всі залізничні шляхи, водопровідні станції і споруди, всі комунікаційні інсталяції та індустрийні центри було знищено. Наприклад, могутня водогребля в Запоріжжі, фабрика цементу в Харкові, потужні сталеварні в Керчі і Маріюполі та нафтова індустрія в Майкопі — були в руїнах [...] Велике знищення охопило міста — Харків, Київ, Рівне, Одесу²¹ [...] (20-тий том, стор. 612-613.)

— Оборонець Лятернзер: Чи [німецький] наказ, нищити все при відступі, виконувано гідно?

— фон Манштайн: Кожний командир намагався якось стримуватись від нищення всего доценту, а головню в Україні, де з населенням [німецьке] вояцтво було в найкращих стосунках. (20-тий том, стор. 614.)

²¹ Очевидно, фон Манштайн свідчив про зумисне знищення в Україні, яке залишила Червона Армія, перед своїм відступом. Отже, московські ленінці послужили варварськими методами для нацистів.

1933 року на родючих полях Східньої України помирали від штучного голоду мільйони українських селян.

7

Німецький юрист обвинувачує Совєтський Союз за злочини в Україні

Перепитуючи нацистського генерала фон Манштайна, сов'єтський обвинувач Александров попав на твердо-непоступливе свідчення військового, про ганебну методу примусової праці в Сов'єтському Союзі.

— Александров: З мілітаристського становища, чи свідок виправдує методу використання цивільного населення, включно з жінками, до тяжких робіт у фронтових боєвих лініях?

— фон Манштайн: Сумніваюся в тому, щоб з мілітаристського становища така метода була хосенно-чесна. Мушу зазначити те, що таку методу ми запозичили якраз від Сов'єтського Союзу, де цивільне населення, включно з жінками, заставляли прокладати протитанкові траншеї, на просторі численних кілометрів і то в часі кількох днів. (21-ий том, стор. 7-8.)

Обвинувачення сов'єтської прокуратури, щодо заподіяного знищення німецькою армією, оборонець д-р Лятернзер заперечує, користуючись письмовими свідченнями німецьких військових.

У письмовому свідченні 1363-1398 відмічено відступ сов'єтської армії, що залишила знищення в Донецькому басейні, Майкопі, Дніпропетровському, Кривому Розі, Рівному, Харкові, включно з знищеннями потужної греблі в Запоріжжі.

У письмовому свідченні 1444-1451 відмічено те, що Київ попав німцям незнищений. Знищення постало аж тоді, коли вибухли залишені сов'єтські бомби часової дії. Пожежі були такі жахливі, що німці, аж з Німеччини, доставляли літаками водні рукави вогнегашення. (21-ий том, стор. 339-340.)

В попередніх слуханнях суду, німецьку армію було обвинувачено в тому, що 1 червня 1941 року, ві Львові, німецькі армійські загони допустилися убивств. Оборонець Лятернзер привертає увагу суду до письмових свідчень 1602, 1603 і 1604.

Згідно з тими свідченнями, справу убивств, ві Львові, вияснено такими обставинами: По здобутті Львова, німецька військова команда натрапила на значні стоси трупів, замучених і повбиваних людей, у часі відступу сов'єтської армії. (21-ий том, стор. 401.)

У письмових свідченнях деяких німецьких військових, д-р Лятернзер підглянув такий розділ, який, мовляв, засвідчує про хороше ім'я німецької армії, що охороняла жидів перед українцями.

2-го червня [1941 р.], німецький 49-ий корпус гірських стрільців ужив заходів проти місцевих українців, що переслідували жидів. (21-ий том, стор. 401.)

Оборонець назвав німецький військовий корпус та не назвав місцевість, або місцевості в яких «українці переслідували жидів». Письмові свідчення, на які покликався Лятернзер, показалися судові неповнодовірливими, але згадка про «злих українців» залишила передбачливий психологічний момент немилого враження.

Оборонець для команди СС, д-р Горст Пелькман [Pelkmann] намагався доказати судові те, що переслідування жидів виникло не з релігійних причин, але з расової ненависти, не лиш німців, але й інших народів.

Адже, не таємниця в тому, що польський кардинал Глонд, який зазнав багато горя від нацистського режиму, той кардинал, перед кількома тижнями і до деякої міри, намагався виправдати антисемітизм поляків, вказуючи на чолові посади жидів у польському уряді. (21-ий том, стор. 569.)

Правна оборона, обвинувачених нацистських злочинців, домоглась того, що судові зачитано два секретні протоколи — додатки до договору між нацистським міністром закордонних справ, фон Ріббентропом і радянським комісарем закордонних справ, Вячеславом Молотовим, щодо розгрому Польщі.

Авжеж, зачитування протоколів підтверджувало судові ту істину, що диктатори в Кремлі — співники Гітлера, такі ж самі агресори й воєнні злочинці, що й Гітлер, зі своїми керівними нацистами.

Із одного секретного протоколу, між іншим, було зачитано ось такий цікавий уривок: Кремль запропонував Берлінові догідливість, а саме: якщо Гітлерові

був би вигідний Мурманськ, для опорного гнізда німецьких субмарин, то Кремль готовий здати Мурманськ німцям, у найми.

Така постанова Кремлю засвідчила судові незаперечне й надто віддане співробітництво двох злочинно-агресорських таборів — ленінців з нацистами — у змові проти світового миру.

Заслухуючи читання протоколів, советський головний прокуратор, Роман Руденко, — [наш «хахол»] — поставив судові вимогу — заперечити читання секретних протоколів.

Очевидно, суд відкинув вимогу Руденка, читання протоколів продовжалося, а збентежений Руденко кликнув: Зачитані протоколи це фальшиво-підроблені документи.

На вимогу суду — довести фальшивість документів, Руденко не впорався з акуратним доказом, а це викликало — між численною советською прокуратурою — небувале збентеження, сум'яття, політично-моральну поразку і крах крутих планів Руденка.

Очевидно, судовий склад, кореспонденти, дипломатичні представництва та юристи з презирством споглядали на советське представництво.

Небувала афера й поразка Руденка надто депремуюче вплинула на українця, Н. Д. Зорю, помічника прокуратора.

Молодик Зоря, підхований у герметичному койці ленінської диктатури, аж на Заході пізнав брехню, крутню, диктаторське нахабство, політичний шантаж Кремлю.

Попавши у психічне заломлення ввечері, у своїй квартирі, Зоря пустив собі кулю в лоб,¹ давши причину до ще ширшої афери в дипломатичних кулуарах та в судочинстві.

Жалко бо вибираючи судьбу самовбивства, Зоря був би загинув не вутлим характером, але героєм, якщо б був пустив кулю в лоб «хахла» Руденка.

Німецький оборонець Георг Боем [Böhm] відмітив грозу із сторони Сов'єтського Союзу. Боем відкликався до публікації в *Associated Press* де була стаття з заголовком "The Red Danger in the East".² Поруч статті пишалась карикатура з цитатою: «Сталін хоче світової революції, а Будьонний уже нюхнув революційну печеню.»

Заслухуючи докірливі висновки Боема, сов'єтський прокуратор Покровський гнівно вимагав від суду заперечення висновків оборонця. Президент Трибуналу, визнавши право голосу за оборонцем, дозволив Боемові продовжати його висновки. (22-гий том, стор. 146.)

Сов'єтський прокуратор Руденко привертає увагу суду до психічних познач нацистських комісарів і комендантів поліції, в окупованих територіях.

Усіх німецьких провідників підбирали обережливою селекцією. [...] Усі вже чули про чортячі вчинки

¹ Robert E. Conot. *Justice at Nuremberg*. Harper & Row, Publishers, New York; p. 420.

² Червона гроза на Сході.

Еріха Коха в Україні. [...] (22-гий том, стор. 316.)

За комісарського режиму Коха, було чортяче нацистське пекло. За царювання ленінської диктатури, продовжає шаліти пекло КГБ.

Ось уривок пережитої хвилини, згаданого Долгуна, в пекельному таборі КГБ.

Сходило сонечко. [...] Відкрили ворота [концтабору]. Перемучена, худа конячка тягнула віз на дерев'яних колесах. На возі десять, або дванадцять простягнутих трупів. [...] Конячка пристанула. Побачивши прикру картину, мене охопила млість нудотного безсилля. До воза підступили два вартові з сокирами. Вони діловито і з прицілом ударили сокирами так справно, що черепи голів трупів проломлювались розпанаханими щілинами. [...] На нозі кожного трупа, до великого пальця, був прив'язаний ярлик. Конячка потягнула віз у степ, а ярлики теліпалися³. [...]

Засуджуючи «обережливу селекцію» нацистських комісарів, Руденко мав на увазі скористатись з тієї догідної обставини, щоб між членами МВТ викликати сприйнятливую репутацію про комісарів ленінської охлократії.

Аж пізніше, значно по війні, про селекцію загонів КГБ західня демократія дізналась із блискучої публікації Джона Беррона.

³ Цитований: А. Dolgun, ... р. 200.

[...] 90,000 ватага КГБ завідує партизанськими загонами в латинській Америці. Кагебісти підшиваються під американців і ведуть підривну роботу в Америці. Те КГБ переслідує Церкву в Україні й винищує дисидентів. Окрім названих 90,000, КГБ має на своїй службі 400,000 інших різних загонів. Без сумніву, число кагебістських секретних співробітників (сексотів) сягає грубих сотень тисяч.⁴

В січні 1937 року, відзначаючи успіх кроволитної чистки в Україні, [...] Хрущов заревів: Суд, що запав над диверсантами і агентами фашизму це остоорога всім ворогам народу. [...] Наші чекісти — чесні робітники. [...] і всі покарання, з їхніх рук, втішаються нашим довірям. [...]

[...] А в Україні, голова секретної поліції, Успенський, додав: Микита Сергієвич Хрущов передає нам доручення, щоб по-большевицькому підготувитись до пожнив'я трупів⁵. [...]

[...] 1926 році, в Парижі, агент ОГПУ убив українського провідника Симона Петлюру. [...] 1938 року, в Роттердамі, агент НКВД убив бомбою українського провідника Євгена Коновальця⁶. [...]

Шостий загін КГБ — це окрема ватага для вирішної боротьби, в критичних обставинах, щодо незадоволення національних меншостей у Сов'єтському Союзі. Ватага шостого загону КГБ окремо направлена для розгрому націоналізму між українцями і татарами⁷. [...]

⁴ Цитований: John Barron, ... р. 68-69.

⁵ Цитований: John Barron, ... р. 71.

^{6,7} Цитований: John Barron, ... р. р. 84, 308, 313-319.

З відчитуваних документів, які подала судові МВТ сов'єтська прокуратура, прокуратор Руденко назвав трьох старшин з ватаги СС, а це Пааля [Paal], Гессельбаха [Hesselbach] і Фольбрехта [Vohlbrecht]. За словами Руденка, вони були учасниками розстрілів багатьох тисяч пожильців міста Києва. (22-ий том, стор. 326.)

Руденко послужив судові теж документом Військового Трибуналу Українського Четвертого Фронту. Згідно з документом, названий трибунал судив СС командирів Сімона [Simon] і Дітріха [Dietrich], за масове убивство понад 20,000 пожильців Харкова. (22-ий том, стор. 327-328.)

Згаданий трибунал Українського Четвертого Фронту окутаний таємницею. Трибунал судив нацистських убивців. Чи дійсно убивців було страчено, ніхто не знає. Маючи згаданих убивців у полоні Червоної Армії, чи не догідніше було їх затримати для майбутніх досліджень, поспіль з західними альянтами, на суді Міжнародного Військового Трибуналу?

На нашу думку, трибунал Українського Четвертого Фронту був фіктивним покаранням. По присуді трибуналу, нацистських убивців перебрало НКВД (КГБ) і заставило їх формувати московську диктаторську політику у східній Німеччині.

Згідно з іншим документом сов'єтської прокуратури, 195,000 пожильців Києва було повбивано з наказу СС командирів Троєнфельда [Troenfeld] і Гютнера [Huettnet] при чому, в документі згадано Рівне й околицю, де німці повбивали 102,000 пожильців. (22-ий том, стор. 327-328.)

З якоїсь розрахованої причини, сов'єтська прокуратура не згадала і не назвала висоти покарання Троєнфельда і Гюттнера, за їхні великі злочини народовбивства.

З іншого документу, Руденко зачитує наказ Гімmlера, з 10 червня 1943 року. Згідно з тим наказом, загани Ваффен СС депортували до Німеччини населення багатьох районів України, а дітей загнали до особливих концтаборів. (22-ий том, стор. 329-330.)

Руденко назвав ще такі події: У листопаді 1943 року, в Рівному, хтось убив німецького суддю. За такий вчинок, у рівенській тюрмі Гештапо, розстріляли 350 в'язнів; у районі Ставрополя, 54-ро хворих дітей та 600 хворих з психіатричної лікарні, було знищено в газових коморах смерті, а по окупації Львова, у тюрмі Гештапо, розстріляли багато професорів, лікарів, юристів, письменників та інших. (22-ий том, стор. 344-345.)

Обвинувальним актом проти нацистів, щодо винищування чужонаціональної інтелігенції, Руденко мав на увазі продемонструвати, перед демократичним Заходом, «обурливе» становище ленінської Москви, про нелюдський вчинок нацистського режиму.

Алеж, загарбавши Західню Україну, (1939 року), загани НКВД (КГБ), як і нацисти, зразу ж почали масові арешти української творчо-патріотичної і провідницької інтелігенції. З тисячів арештованих назовемо імена тих, що пригадуються одному арештованому з тюремних камер станиславівської тюрми: М. Антонюк, (?) Андрійчук, (?) Андріїшин, д-р В. Бараник, Н. Білобрамівна, Р. Гошовський,

С. Гошовський, М. Грабовенська, (?) Гудима, М. Гуменюк, лікар д-р (?) Долинський, (?) Досин, Д. Досин, М. Кішук, І. Мельників, М. Михайлишин, (?) Михасів, (?) Мочернюк, Д. Н—й,⁸ Д. І. Н—й,⁸ І. Опришко, (?) Остапів, (?) Остапчук, (?) Пеньчук, М. Порчук, І. Прокопів, В. Проців, Д. Сатурська, Степан Семків, (?) Семенюк, Р. Скоморівський, (?) Тринога, Ф. Тринога, М. Цісик, (?) Щербатий.

Суд знайомиться зі змістом секретного нацистського документу, під позначкою 437-PS. У цьому звіті Фр́анка до Гітлера, з 19 червня 1943 року, Гувернер Франк повідомляє про політичне становище в Польщі, з відміченням «жорстоко-каральних засобів німецької адміністрації проти місцевого населення».

У названому й дуже обширному звіті Франк, між іншим, протиставить політично-психічну настанову поляків й українців, щодо німецької адміністрації. На думку Фр́анка, «трагедія в Катині» як і «переживання під большевицькою окупацією в Галичині, ніяк не переконали поляків політично до тієї міри», як «переконались українці, що подбали про Ваффен СС Дивізію 'Галичина'». (27-ий том, стор. 28.)

Суд заслухує читання німецького документу, з 1-го квітня 1942 року, під позначкою 1296-PS. У змісті документу, німецька адміністрація дистрикту Галичина звітує про кількомісячну заготовлю робітників, для примусової праці в Німеччині.

⁸ Їхня родина і досі на засланні.

Квітень — 20,525, травень — 17,496, червень — 9,013, липень — 61,118. Загальний підсумок становить 108,152. (27-ий том, стор. 116.)

У листі з 6-го березня 1942 року, під позначкою 580-PS, USA-821, німецький міністер для східних окупованих територій, пише до державного комісара, для Сходу й України, про заготівлю робітників ув окупованих територіях.

Згідно з чотирирічним пляном німецької господарки, на східні території «накладено обов'язок доставити до Німеччини 380,000 робітників для агрикультурних робіт і 247,000 робітників для індустрії».

У листі обговорено засіб масової інформації, пропаганди, техніки заготівлі, транспортації робітників, тощо. До листа приєднано схему окремо накладеного контингенту заготівлі робітників. Для України визначено:

Робітники для індустрії: Харків — 20,000, Запоріжжя — 15,000, Мелітопіль — 10,000, Константинівка — 10,000, Київ — 30,000, Миколаїв — 5,700, Кривий Ріг — 7,000, Шостка — 8,000, Рівне — 1,000, Проскурів — 10,000, Дніпропетровське — 6,200, Одеса — 25,000.

Робітники агрикультури: Київська область — 90,000, Кам'янець Подільський — 60,000, Житомир — 50,000, Рівне — 30,000, Луцьк — 30,000, Берестя — 30,000. (27-ий том, стор. 164-165.)

Судовий документ 654-PS, USA-218, це звіт міністра юстиції Тгірака [Thierack], з наради з Гіммлером, 18 вересня, 1942 року. Предмет обговорення:

Недосконалі [закони] судового покарання слід би узгодити з поліційним законом [т. зв.] «спеціальної процедури: Несуспільних пожильців, а головно всіх жидів, циганів, росіян і українців забрати з тюрем і передати під догляд Гімmlера, щоб їх винищити [засобом] тяжкої роботи. Згідно з наказом Гілера, стосувати тілесні кари». [...] (27-ий том, стор. 200.)

У 14-му розділі згаданого звіту сказано:

Усі присутні погоджуються в тому, що з уваги [...] на задовільне вирішення питання Сходу, [...] жидів, поляків, циганів, росіян і українців буде судити не звичайний суд, але [суд] райхсфюрера СС. Такому судові райхсфюрера СС не підлягають ті поляки, які зголосились, або вже є на списку німецької національності. (27-ий том, стор. 203.)

У наведеному документі, згадана нацистська «спеціальна процедура покарання», це подумані расистсько-диктаторські такі поліційні «юридичні» кліщі, в які міг потрапити кожний пожилець названих п'яти національностей, на безапеляційне знищення.

В Україні, нацистська «спеціальна процедура» була ніякою «юридичною» новиною. «Юридичною спеціальною процедурою» користувалась і користується ленінська диктаторська система.

Під прислоною т. зв. «контрреволюційної статті, з 1927 року, 58 (СССР)/54 (УРСР): 1, 2, 6, 11,» ОГПУ, НКВД і МВД виарештовувало «буржуазних націоналістів» і «контрреволюціонерів». Арештованому, «прокуратура» приписувала названу «контрреволюційну статтю», а т. зв. «тройка трибуналу»

присуджувала, звичайно, смертне покарання. Така стаття допомагала винищувати українську інтелігенцію і провідний актив селян та робітників.

Для задовільної заготівлі безплатних невільників праці, ОГПУ, НКВД і МВД переводило, в Україні, масові арешти, «прокуратура» приписувала статтю 58/54: 10 і 13, а «тройка трибуналу» присуджувала довічне заслання для «тяжолых работ у дальновосточных областях СССР».

Тепер, КГБ користується «спеціальною процедурою» «контрреволюційної» 70-ої статті нового «карального закону» з 1960 року.

Між т. зв. «каральними статтями» царської і ленінської імперської Росії заіснувала цупка непереривність. Стверджує історик Пайпс:

[...] Царська імперіялістична Росія була цілковито-поліційна держава. [...] Статті покарання 267 і 274 з 1845 року і статті 58-1, 10 з 1927 року, як і стаття 70-та з 1960 року — це виразисто-послідовне продовження поліційної системи в Росії, незалежно від форми режиму.⁹

З обширного нацистського секретного документу, під позначкою 661-PS, USA-300, суд довідався про методи асиміляційної політики. В окремих розділах, німецький знавець обговорив теж асиміляційну політику окупантів на українських землях.

Про асиміляційну політику мадярів, знавець зауважує:

⁹ Richard Pipes. *Russia Under the Old Regime*. p.p. 313, 294.

Клясичним прикладом асиміляційної політики є Мадярщина, де мадяризацію переводили під символом корони Степана. [...] Мадяризація поповнялась чужими національностями — словаками, німцями, жидами, вірменами, українцями й іншими. [...] Ті чужі народи мадяри тримали на найнижчому рівні. З-поміж тих народів, мадяри підбирали лише такі одиниці, що соціально, культурно і багатством були на високому рівні.

Таких одиниць втягувано в процес мадяризації. Якщо такі одиниці відтягались від мадяризації, тоді їх бойкотували. Одиниць, що піддались мадяризації, звичайно, настановляли на видні посади, включно з міністерськими стільцями. (27-ий том, стор. 216.)

У своїх виводах про національні меншості в Мадярщині, німецький дослідник не покористувався назвою «рутенці», але українці.

Натомість професор Павло Магочій — вчений дослідник — у своїй англомовній публікації називає Карпатську Україну «Підкарпатська Русь» при чому, окрім такої плісняво-віджилої політично-географічної назви, Магочій розрізав карпатських українців на три дивовижні групи — «українофілів, русофілів і москалофілів». З «наукового дослідження» Магочія повіяло давним політичним вітром мадярської асиміляції.

Відсилаємо вченого Павла Магочія до досліджень англомовного історика, Джона Стиппа, щодо назов «рутенъенс» і «Рутенія». (Гляди стор. 16-та і 17-та цієї публікації.)

Асиміляційну політику царської Росії німецький знавець охопив такими позначками:

В асиміляційні політиці [Росії], де росіяни становили лише 44% всего населення, царат допускав мнимо-обманливу культурну окремішність поляків, литовців і українців при чому, режим зручно використовував методу — «діли і пануй». Такою методою [царський режим] наставляв вороже один народ проти іншого.

До речі, в царській політиці, термін «асиміляція» означав панувати, володіти, постановляти, керувати. Неросійськими країнами [імперії] завжди керувала верства урядовців, що рекрутувалась не з місцевого населення даного краю. В царській Росії успішним чинником асиміляції була Російська Православна Церква. (27-ий том, стор. 216-217.)

На думку німецького знавця, асиміляційна політика буває чотиригранна:

1. Злиття різних народів ув одну націю, наприклад: англійці, шотландці й валійці, що становлять брітанців; в ЗСА стосують плавильний котел (melting pot).

2. Доповнювання панівного народу припливом з інших народів.

3. Послаблення чужих народів засобом асиміляції, на добро владарного народу.

4. Стосування таких перешкод і засобів, щоб чужі народи культурно асимілювались з панівною нацією.

Від 1920-1939 років, Польща користувалась методами асиміляції розділів 2, 3 і 4. Мадярщина стосувала асиміляцію методи розділів 1, 2 і 4.

Під прислоною комунізму, Сов'єтський Союз користується методами асиміляції розділу 1: Сов'єтський громадянин мусить бути комуністом. Раз же він таким є, він може бути росіянином, українцем,

німцем і т. д. Якщо б навіть комунізм і провалився, то росіяни підміняють комунізм на [російський] панславізм. (27-ий том, стор. 217-218.)

Американська дослідниця, Елізабет Вискеманн, дещо різкіше і більш устійнено висловила про польську і російську політику асиміляції.

Багато народів скористались з політики Вилсона. В тій політиці обминули Україну, в її початковому державницькому розвою, поділивши [Україну] між поляків, чехів, румунів і Сов'єтську Росію. [...]

Польські інтелектуали були в тому переконані, що Польщі пощастить цілковито ополячити значні чужі меншості. [...] 1922 року, для українців і білорусів, польський уряд прирік пошанувати їхню автономію яку, 1923 року, нарада амбасадорів знехтувала і визнала Східню Галичину за Польщею. Поляки почали українців безсовісно ополячувати. Українці ставили сильний опір. Поляки покористувались брутальним військовим насильством, а головню 1930 року. Той період названо «пацифікацією України». [...]

Росіяни, комуністи чи антикомуністи, одні і другі завжди уважають українців росіянами. [...] Але українські націоналісти [nationalists] — вони завжди непримирені вороги [...] Росії і Польщі.¹⁰

Расистська манія нестримної германізації була пронизала всі фібри політики Гітлера до тієї гарячкової квадратури, що вже на початку воєнного

¹⁰ Elizabeth Wiskemann. *Europe of the Dictators*. p.p. 16, 32-33, 79.

удару на Сов'єтський Союз, фюрер наказав германізувати деякі смуги України.

Такий наказ зводив з глузду міністра Альфреда Розенберга, про що свідчить, зачитаний на суді, документ 517-PS «Секретної державної справи», з 14-го грудня 1941 року.

Я [себто Розенберг] сказав фюрерові, що мені вже голова лопає від перенайменовування місцевостей і міст [...]: Симферопіль на Готенбург, Севастопіль на Теодорікгафен. [...] Я запропонував фюрерові остаточну границю між Миколаєвом і Трансністрією, щоб румуни ясно і чітко знали про ті пристані, які їм [румунам] приділено. [...] (27-ий том, стор. 272.)

В Україні, не лиш німці, а й усі окупанти стосували перевертну політику адміністративно-географічного назовництва. Така політика є одним з засобів асиміляції. Перемінена назва діє не лиш на зорово-слухові змисли, а й міняє зміст назви до тієї міри, що підпорядковує його шовіністично-політично-географічно-лінгвістичним інтересам окупанта.

Поляки, мадяри і румуни міняли назви сотень населених пунктів. Наприклад, Матіїв, Яківка, Жукотин — на польські Мацеюв, Якубівка, Жукоцін, де в останньому — тин перейшов на чодовисько -цін; Ужгород, Мукачів — на мадярські Унгвар, Мункач; Бабинці, Олексіївка — на румунські Бабаешті, Алексіану.

У перевертному назовництві був «мистцем» диктаторсько-імперський царський режим, який в Україні монополізував назви на «честь» шові-

ністичних московських деспотів — абсолютів: Петра, Катерини, Єлесавети, чи Миколи.

Від московських царів, назовницьке перевертання успадкувалось лєнінським шовіністам, деспотам і абсолютам до тієї міри, що в сьогоднішній «квітучій, самостійній УРСР», географічне назовництво опоганено такими гидкими назвами, як області — Ворошиловградська, Кіровоградська та населені пункти — Ватутін, Ворошиловград, Дніпроджержинське, Жданов, Кіровоград, Комунарське, Леніне, Ленінське, Орджонікідже, Стаханов, тощо.

Судовий документ, з позначкою 1520-PS, відноситься до звіту з наради Розенберга з Гітлером, 8-го травня 1942 року.

Передбачаючи можливі майбутні [політичні] ускладнення, я [себто Розенберг] пояснив [Гітлерові]: В Україні, на своєму синоді, церковні провідники виберуть одного патріярха. [...]

— Гітлер: Чи українці дійсно релігійні та вірні своїй Церкві?

— Розенберг: Старики і жіноцтво вірно віддані своїй Церкві, хоч молоде покоління менше віддане цій справі. [...] Музей безбожництва слід би перенести з Києва до Берліна. [...] (27-ий том, стор. 286.)

У своєму звіті Розенберг згадав теж те, що він «зацитував Гітлерові дещо з творів Тараса Шевченка, національного письменника України» при чому, Розенберг підказав «необхідну потребу публікувати твори Шевченка українською мовою». (27-ий том, стор. 286.)

8

Політично-географічний статус України у проєкті Альфреда Розенберга

7-го квітня 1942 року, з бюро міністерства Розенберга, було видано декрет 1015(q)-PS для комісара України, з осідком у Рівному. Декрет зачитано для судового слухання MBT і зареєстровано позначкою USA-385.

Відносно: Захисту цінностей надбань культури, наукових досліджень і устаткувань наукових інституцій.

Міністра Розенберга та його штаб уповноважено перевести заготовілю дорібку цінностей культури, матеріалів наукових досліджень і устаткувань наукових інституцій, з бібліотек, архівів, з інших інституцій, з музеїв, з публічних, церковних і приватних приміщень.

Згідно з обіжником фюрера, з березня 1942 року, [названий] штаб переведе заготовілю при співробітництві Головної Військової Кватири і то негайно, по окупації територій військовими частинами. [...] Всі предмети негайно забрати з їхнього місця przechовування. [...] Підписав: д-р Ляйббрандт [Leibbrandt]. (27-мий том, стор. 543-544.)

З-поміж документів Розенберга, західнім альянтам попав, між іншими, непідписаний меморандум 1017-PS, з 2-го квітня 1941 року, про наміри і методи німців щодо окупації Сов'єтського Союзу. З меморандуму, під судовою позначкою USA-142, подаємо лише ті розділи, що відносяться до території України та її сусідки Росії.

В часі удару на потужну східну державу, слід би врахувати політичний чинник струсу, який є слабкою рисою тієї держави. Беручи до уваги такі обставини, слід би передбачати можливі ускладнення:

1. Окупація буде обнімати потужні території.
2. Для успішного завідування окремими територіями, слід би взяти до уваги застосування акуратних політичних заходів, щодо управління, економічної та ідеологічної розв'язки. [...]

Демографічна карта Росії розчленовується на такі національно-географічні одиниці:

- а) Великоросія з центром у Москві.
- б) Білорусія з столицею у Мінську або Смоленську.
- в) Естонія, Литва і Латвія.
- г) Україна і Крим з центром у Києві.
- г) Простір Кавказу.
- д) Російсько-середня Азія, або російський Туркестан.

Великоросія: По татарському лихолітті, Московське велике князівство розрослося на царську великодержаву. Той [державницький] стержень [московського князівства], сьогодні становить найбільшу ударну силу, [...] яку можна б послабити трьома способами:

1. Цілковитий розгром большевицько-жидівського державницького управління, без поновного відновлення іншої спаяної державницької машини.

2. Широке послаблення господарських і індустриїних ресурсів: Спорожнення усяких запасів продуктів; широке послаблення усяких засобів транспортації і комунікації.

3. Відділення від цього стержня [Московського князівства] важливіших російських земель і приєднання до нових державницьких одиниць, як Білорусія, Україна і Дон. [...]

Україна (Простірно-об'єднувальний перстень):

Київ буде головним центром давніх вар'язьких держав. Навіть по татарському лихолітті, Київ був довгий час заборолом проти Москви. *Від Київської держави, москалі присвоїли собі історію, традицію та європейський науковий дорібок.* [В. Н.]

Політичне завдання цього простору [України]:

Населення [цього простору] національно зміцниться у таку компактність, з якої, остаточно, повстане державницьке утворення, можливо, в поєднанні з територіями Дону і Кавказу, або й без цих територій. Таким чином створиться Чорноморський Союз, який, зашахувавши Москву, стане на сторожі німецьких життєвих інтересів на Сході.

Цей простір [Україна-Чорноморський Союз] буде становити потужну базу сировини і харчопродуктів, для великого німецького Райху. Від [сучасного] Сов'єтського Союзу буде відділено не лиш українські землі. Як було вже згадано, з чисто російського материка до України буде приєднано Курську і Воронізьку області, щоб таким чином послабити [Московщину] раз назавжди. [...]

Область Дону: Цей край заселяють донські козаки. Їхня національна свідомість набагато менша

від українців. Донські козаки просочені московською культурою, тому їхня політична орієнтація — московська. [...] Область Дону слід би подовжити аж до Саратова і приєднати до надволжанської території, яку заселяють надволжанські німці.

Кавказ: На Кавказі поселено багато різних національностей. Над ріками *Кубані і Терека*, в областях Краснодару і Орджонікідзе, *живуть козаки, що визнають себе українцями*. [...] (27-ий том, стор. 547-552.) [В. Н.]

Ширший і подрібніший розгляд пляну Розенберга, щодо розподілу Сов'єтського Союзу, ми облишимо, як і годиться, для досліджень політиків, воєнних стратегів, географів і істориків.

Ми відмітимо лише те, що якийсь затьмарений плян розподілу московської імперії існував та Гітлер, з своєю клікою, такий плян торпедував, розгромив.

У своїй тупоголовій політиці капрала, Гітлер цілковито легковажив проблему поневолених народів у східній Європі. Расистська політика мегаломана довела нацистський режим до цілковитого краху і та ж політика допомогла зашморгнути московську політично-диктаторську петлю на одну третю частину німецького народу.

Інший непідписаний додаток до меморандуму Розенберга, ч. 1019-PS, з судовою позначкою USA-823, відноситься до пропозиції, щодо добору кандидатів на чоловічі провідні посади, у східних територіях.

На посаду комісарів, підписаний [Розенберг] запропонував фюрерові [Гітлерові] до вибору: віце-

міністра Герберта Бакке [Backe] і штабового керівника Арна Шіккеданца [Schickedanz].

Якщо підписаному дозволено користатись дорадчим голосом то підписаний радив би назначити Шіккеданца комісарем України, а Бакке комісарем Кавказу. За останніх 20 років, Шіккеданц працював над російською проблемою та й тепер працює разом з підписаним. Шіккеданц хороше вивчив названу політичну проблему, має зв'язки з визначними росіянами та українцями [...] і може акуратно ставити рішення щодо таких політичних проблем.

Підписаний був би за таким рішенням, щоб Бакке був назначений комісарем Кавказу бо з того краю він походить і володіє російською мовою. [...]

Для України необхідно створити окремий департамент агрикультури, з добірливими знавцями. Осідком комісарів були б Київ і Тифліс. [...]

Слід би врахувати таку вимогу, що військову окупацію прийдеться затримати не лиш у Петербурзі, а теж у Москві. Така окупація буде зовсім відмінна від окупації України і Кавказу. Там [у Росії] будуть ще загони російських і більшовицьких повстанців. [...] Маючи на увазі такі обставини, підписаний пропонує Еріха Коха [...] на посаду комісара в Москві. [...]

Окремим завданням департаменту, [для окупованих східних територій], є те, щоб гідно перевірити, вияснити і перевидати ті окремі розділи історії, що стосуються взаємовідносин Німеччини до різних окупованих країв. [...] Також побажані переклади окремих таких розділів [історії] і промов, [...] що відносяться до розв'язки німецько-українського питання. [...] На внесок чоловік протекторів, лише фюрер [Гітлер] може назначувати і звільняти райхскомісарів України, Кавказу і т. п. (27-ий том, стор. 555-559.)

Як було заслухано на суді, у меморандумі до Гітлера, Альфред Розенберг був запропонував Еріха Коха на комісара в окупованій Московщині. Проти волі Розенберга склалось так, що Кох попав на комісара України. Де причина перестановлення посади Коха?

Аннали нацистського уряду підказують, що «райхс-ляйтер» Мартин Борман мав вирішальне слово у функціях канцелярії Гітлера. Деякі німецькі, американські й англійські дослідники приписують Борманові шпигунську службу для Кремлю. З його шпигунською роботою дослідники пов'язують загадкове зникнення Борманна, під час фронтового сум'яття останнього дня боїв за Берлін. Значить, Борманн плянового перебіг на советську сторону.

Раз же Борманн мав вирішальний вплив на Гітлера то за інструкціями Кремлю, Борманн доклав усіх зусиль у тому, щоб Гітлер назначив Коха не до Московщини, але до України, де застосує таку дикунську політику, що якраз зручна московським махінаціям.

По розгромі Третього Райху, сценарій судьби Коха виразисто підтверджує ту дійсність, що Кох був і любимцем Борманна і шпигуном Кремлю.

14. XI. 1986 р., Еріх Кох помер у «тюремній санаторії» у Вартенштайні, у Східній Пруссії, тепер під Польщею. Якже чортячий душогуб, Еріх Кох, опинився у Польщі, а не на суді т. зв. «самостійної соціалістичної республіки» України? Адже Кох допустився жахливих злочинів не в Польщі, але в Україні.

Згідно з пресовими повідомленнями, Еріха Коха арештувала Британська військова служба й передала Польщі, як воєнного злочинця. Із Польщі, Еріха Коха передали до ССРСР, де «тихцем» йому присуджено смертний вирок. По такій кагебісівській судовій фарсі, Еріха Коха знову подаровано Польщі, де повторно, «тихцем», йому присуджено смертний вирок, який не виконано, а радше підміняно на вигідну «тюремну санаторію», аж до 90-го року життя.

Раніше ми обговорили слухання Міжнародного Військового Трибуналу, де прокуратор Ельвін Джонс назвав і цитував документи про потворні злочини Еріха Коха в Україні. Алеж прокуратор Джонс, чомусь, не ставив вимог притягнути злочинця Коха на суд, для покарання.

Як було вже цитовано, на судових слуханнях МВТ, советський прокуратор, Роман Руденко, навіть заявив: «Усі вже чули про чортячі вчинки Еріха Коха в Україні.» Авжеж, Руденко знав про «ув'язнення» Коха в спилюнках НКВД (КГБ). Як і Джонс, Руденко теж не ставив вимог притягнути Коха для покарання судочинством Міжнародного Військового Трибуналу. Прикро бо президент та судді того ж трибуналу теж не подбали про передачу Еріха Коха, із Советського Союзу, для справедливого покарання.

Пригадуємо, президент суду МВТ був поцікавився нікудишнім свідком, якоюсь Ідою Вассо́. Невжеж цей свідок, з каламутними свідченнями, в юридичній орбіті, був важливішим від злочинів Еріха Коха?

Арешт Еріха Коха в Британській окупаційній зоні Німеччини, передача Коха до Советського Союзу, його

мандрівне «судочинство» в ССРСР та в Польщі, як і збереження Коха перед судочинством Міжнародного Військового Трибуналу, підказують те, що за лаштунками Західніх альянтів діяла всесильна рука єхидного Кремлю, при послузі брітанського розвідника Г.А.Р. (Кима) Филбі [Philby], що був на службі советської шпигунської розвідки.¹

Яка користь москалям у тому, що вони зберегли недоторкнутого злочинця Еріха Коха? Будучи ключовим шпигуном Кремлю, Еріх Кох, був пов'язаний з іншими німецькими та московськими шпигунами.

Попавши на суд Міжнародного Військового Трибуналу, Кох, у своїх свідченнях, був би розкрив низку таких секретів, що компромітували б махінації Кремлю при чому, Кох був би розкрив теж тих німців-шпигунів, яких Кремль настановив у Німеччині.

Чому Кремль не знищив Еріха Коха? На таке питання задовільно відповів би таки прокуратор Роман Руденко. Відбувши свій кагебісівський обов'язок на Міжнародному Військовому Трибуналі, Руденко очолив верховну прокуратуру Советського Союзу. Опинившись на такому становищі, Руденко керував дальшою судьбою Еріха Коха.

Для внутрішньої процедури НКВД (КГБ) судочинства, Кохові було присуджено вирок смерти, на «закритих судах» в ССРСР і в Польщі. По таких фарсах судочинства, Кох вигідно жив під вартою бо живий Кох був потрібний для контролі тих німецьких

¹ Читайте розділи про Г. А. Р. Филбі в W. R. Corson and R. T. Crowley. *The New KGB, Engine of Soviet Power, Morrow.*

шпигунів, що на послугах Кремлю, примостились у західній Німеччині, на різних ключових посадах.

Отже, на суді Міжнародного Військового Трибуналу, гідкий перевертень Роман Руденко, проливав сльози крокодила над убивствами в Україні, із руки душогуба Еріха Коха. Для інтересів ненаситного імперського Кремлю, той же окаянний Роман Руденко зберіг життя окаянного душогуба, Еріха Коха.

Для судового розгляду приєднано непідписаний меморандум Розенберга, з 29 квітня 1941 року, ч. 1024-PS, під судовою позначкою USA-278. Меморандум, що відноситься до організування і становлення влади на східних територіях, складено розділами: Політичний відділ; Економічно-політична координація; Відділ юриспруденції; Відділ культурно-наукової діяльності та Відділ освіти і преси. Зв'язок усіх відділів з централею у Берліні. (27-ий том, стор. 560-566.)

Показною і виразистою позначкою змісту меморандуму це *тотожність централізму диктаторсько-расистської політики німецьких нацистів з диктаторсько-расистським централізмом політики царської і ленінської імперії, з центром у Москві.*

Перед ударом на Союз, Розенберг був видав, 7 травня 1941 р., інструкції для майбутнього райхскомісара України. Документ, з позначкою Розенберга 1028-PS, попав під розгляд суду MBT, з позначкою USA-273. Помісність змісту документу сягає, приблизно, дванадцять сотень слів. З документу наводимо окремі статті.

Інструкції для райхскомісара України. Мета політики райхскомісара в Україні: Забезпечування Німеччини харчопродуктами і сировиною. [...] Організування України на самостійну державу, в найцупкішому союзі з великим німецьким Райхом.

Від віків, українці борються проти росіян, але в великоросійській політиці та в писаній історії [росіян] намагаються промовчати боротьбу [українців]. Без сумніву, в останньому сторіччі, російський наступ посилювався проти української інтелігенції. 1918 року, українці були скинули російське ярмо. [...] Переможний більшовизм опинився в таких обставинах, що мусів поступитися українцям, щодо української мови і національної ідентичності. Згодом, на зразок царської московської політики, більшовики застосували [давні] способи підпорядкування українства потребам більшовизму. Заслання української інтелігенції значно послабило волю ударної сили [українців] проти ворога.

Підкріпивши сили українства, Німеччина може впевнитись у тому, що забезпечила б собі постачання не лиш для своєї продукції, але теж постачання для мілітарних потреб, як теж мала б українців — як хороших співробітників доброї волі. [...]

Нема найменшого сумніву в тому, що Німеччина прагне побудови Української Самостійної Держави і то з щирою честю. Покищо, важлива справа в тому, щоб розгромити Росію та щоб звільнити Україну з неволі бо при любій нагоді, російський тиск може повторно відновитись з повною загрозою.

Німеччина клопочеться тим, щоб Українській Самостійній Державі не грозила сила з півночі, щоб границя України, з північним сусідом, була укріплена

та щоб Україна могла спертись на німецький Райх. [...]

Для психологічного ефекту, і з любови до українського минулого, українські вчені, письменники і політики мусять почати роз'яснювальну роботу про тиск і нищівні вчинки, які заподіяв більшовицький режим проти українства, а це — винищування еміграції, убивства, голодна смерть, заслання на Сибір, тощо. [...]

У Києві слід заснувати потужний університет та подбати про те, щоб у цілому краю були засновані інші університети і технічно-виробничі інститути. [...]

1918 року, для укріплення й охорони Української Самостійної Держави, було створено Українське Вільне Козацтво. Традиція такої організації може послужити ядром для заснування української політичної партії — сполучної ланки співробітництва райхскомісара з українським суспільством. [...]

В Україні переважають українці греко-православного обряду. Малу частину становлять українці уніяти-католики. У Ватикані є велика українська виховна інституція, яка служить римським інтересам, проти волі українців у їхній батьківщині. Натомість Православна Церква, завжди була на службі російських імперій. [...]

Можлива і така обставина, що заіснують окремі віросповідання, але без державної підтримки. Церковні маєтності — це власність держави. [...] Настановити такий принцип: Усі [віросповідні] організації підпорядкувати українській мові й українським учителям. Вийняток становлять неукраїнські організації. [...]

Комісаріят Кавказу, з комісаріятom України подбають, щоб великоросів з Кавказу виселити. На Кавказі поселювати побільше українців. Таким

чином, далекі південньо-східні і східні частини України поміцнішають, а теж і покращає сільсько-господарська продукція. Тісний зв'язок Тифлісу з Києвом буде хосенним не лиш для Кавказу і для України, а теж і для Німеччини, щодо постачання харчопродуктів. [...]

Таврію [Крим] заселює незначна частина українців. Більшість становлять росіяни, німці, жида, турко-татари і греки. Перед війною, значну частину Криму заселили німці. (В районі Симферополя вони становлять 38%). Крим, з окраїнами, становить стратегічний вузол цілого Чорного мор'я. Такий вузол є важливий для Німеччини бо вона є заборолом для України [...] при чому, з літунських майданів Криму надто догідно боронити північні частини України. [...]

Беручи до уваги політично-психологічно-культурні чинники, Українську Самостійну Державу слід би подовжити аж до Саратова. Таким чином зломиться силу російської імперії, яка віками загрожує інтересам Німеччини. [...] (27-ий том, стор. 567-573.)

Управшись з пляном для суто васальської держави України, Розенберг не поминув майбутньої судьби деяких сусідів України, про що свідчить німецький документ 1029-PS, з судовою позначкою USA-145. З інструкцій Розенберга, з 8 травня 1941 року, передаємо лише деякі уривки.

На райхскомісара Естонії, Литви, Латвії і Білорусії накладається такий обов'язок, щоб [названі] краї перемінити на німецькі протекторати, застосовуючи расистське онімення тих пожилців, що не ставлять опору. Виселити таких пожилців, що расово

непотрібні. Підготувати [названі] краї так, щоб вони становили частину німецького Райху. [...]

Взяти до уваги те, що естонський народ уже германізований бо 50% цього народу — це сумішка голляндців, німців і шведів. У Латвії застосувати велике переселення. В Литві, по переселенні, поселити фольксдойчів. [...] У Білорусії поселити тих переселенців, що виселено з Литви, Латвії й Естонії. До Білорусії переселити усіх поляків із смуги Варти. Окрім цього, з Генерал губернаторства, [себто із Польщі], переселити поляків до східної Білорусії, (в районі Смоленська), щоб вони там становили забороло проти тиску росіян. [...]

У співробітництві з іншими райхскомісарами, райхскомісар [у Ризі] подбає про розбудову судноплавного шляху, що пов'яже Чорне море з морем Півночі. Двина — Дніпро буде комунікаційною артерією для велико-європейської економії та індустрії. (27-ий том, стор. 573-575.)

Німецький документ, ч. 1030-PS, в судовому реєстрі USA-144, це загальні інструкції Розенберга, додаток до інструкцій для райхскомісарів у майбутніх окупованих територіях.

З пояснень Розенберга суд MBT познайомився з причинами плянованого удару на Сов'єтський Союз, а це: Історичні неполадки між Німеччиною і Росією; постійна небезпека агресії із сторони Сов'єтського Союзу; постійна розбудова російської імперії, зокрема в 19 сторіччі; стратегічно-воєнний чинник; потужна агресія імперської Росії без різниці на форму її режиму; в політичному заповіті Гітлера постановлено розгромити політично-мілітаристську силу Росії.

Між іншим, у своїх поясненнях, Розенберг привертає увагу до такої справи:

На райхскомісара Остлянду,² включно з Білорусією, накладається такий обов'язок, щоб території, під опікою райхскомісара, перетворити на цілковитий онімечений протекторат, у найцупкішу сполуку з Німеччиною. Але Україна повинна становити самостійну державу, в союзі з Німеччиною. [...]

Колективну сільсько-господарську систему було настановлено брутальною системою [Москви]. Таку систему годі нагло змінити бо заіснувало б неполадне сум'яття. Обіжниками наказати урядовцям і селянам [колгоспів] виконувати свої обов'язки так, як виконували [під московською окупацією].

У райхскомісаріаті Остлянду, настановити грошовий обіг німецької марки. [Натомість] у райхскомісаріаті України буде обіг національного карбованця. [...]

Справа в тому, щоб на східніх територіях побудувати нову велику [українську] державу з 70-ти мільйонами пожильців і окрему державу Росії, виключно на її прадавньому і стиснутому життєвому просторі. [...] (27-ий том, стор. 577-579.)

Місяць перед ударом на С'ов'єтський Союз, дев'ять чоловіх нацистів мали секретну нараду, 28 травня 1941 року. З наради складено звіт ч. 1031-PS. Секретний звіт попав під розгляд суду MBT, під позначкою USA-844. Із звіту подаємо такі розділи, що стосуються політики в Україні.

² Остлянд — східній край.

Застосування нового грошового обігу слід би розглядати не з економічного, але з політичного становища, а це головнo в Україні. [...] Обмін рубля, на німецьку марку, буде значним ударом, а головнo по українському робітнику бо обмін поменшить життєву норму робітника на ще гіршу, як він мав передше [під московською окупацією]. [...] В Україні і Кавказі, залишиться в обігу рубель аж до того часу, коли заіснує національний банк України і Кавказу. [...] (27-ий том, стор. 580-583.)

Кілька десятків годин перед ударом на Сов'єтський Союз, 28 червня 1941 року, Розенберг мав нараду з маршалами, Кайтелем і фон Бравхічем, з генералами Йодлем і Варлімонтом [Warlimont], з адміралами Канарісом [Canaris] і Редером [Raeder], при участі інших чоловіх службовців уряду. Про зміст наради Розенберг звітував Гітлерові. Звіт тієї наради, ч. 1039-PS, з архіву Розенберга, прокуратура МВТ відмітила позначкою USA-146 і використала в обвинуваченнях проти винуватців.

У ході згаданої наради, Розенберг інформував маршала фон Бравхіча й адмірала Редера, про історично-політичні проблеми східньої Європи.

З іншими учасниками наради, Розенберг обговорив: Економічне питання східньої Європи, щодо чотирирічного воєнного пляну, справу сільського господарства і легкої індустрії, заготівлю харчопродуктів, розташування робочої сили, проблему комунікації та соціального забезпечення.

Щодо питання адміністративної мережі, було обговорено функцію становищ: чоловіго райхс-

комісара, 24-ох генеральних комісарів, 80-ти крайових комісарів, 900 обласних комісарів та завдання німецької поліції безпеки, щодо настановлення ладу нової Європи.

Розглядаючи справність пропаганди, було відмічено значення місцевих газет, місцевої мови та друкарень. Розенберг згадав про брошури, ще «в друкарській роботі», в яких обговорено політичне становище народів у Сов'єтському Союзі, історію України, Кавказу, Туркестану, тощо.

В часі наради, до Розенберга звернувся адмірал Канаріс, начальник німецької військової розвідки, поставивши свою вимогу. За словами Розенберга, зміст вимоги Канаріса такий:

Адмірал Канаріс сказав, що я [Розенберг], начальник бюро [для політики східної Європи], в жодному разі не смію договорюватись з представниками народів східної Європи, [...] як теж і те, що я не смію визнати ніяку політичну групу тих народів, як політичного партнера. [...] (27-ий том, стор. 585.)

З заяви Канаріса можна б поробити такий висновок, що політичну судьбу уярмлених народів східної Європи було вирішено, в Берліні, вже вчасно, до війни. Значить, націсти мали на увазі безпощадний розгром державницького буття поневолених народів у московській імперії.

9

Документи д-ра В. Кубійовича; Нацистські розряди покарань

Судовий документ, з реєстровою позначкою USA-605, це нацистський меморандум ч. 1056-PS, що засвідчує блискучий приклад і зразок настановлення диктаторської окупаційної влади й адміністрації, моделем централістично-ланкової зв'язки.

Модель обнімає три окремі розряди влади й адміністрації, кореляційною системою, звиз сорока департаментів, відділів, бюро і станиць — надрядних, сурядних, підрядних і низових, почавши від Берліну, донизу, аж до найменшого населеного пункту окупованої території.

У розділі юстиції, окремі провини охоплено такими наглими покараннями, які умисно спрямовано на винищування провідницької верстви в окупованих територіях. На приклад, за яку-небудь саботажну діяльність, каральні чинники не карають справжніх винуватців, але невинуватих бранців, з-помежи пожильців.

На тих територіях, де заіснували акти саботажу, генеральний комісар вирішує набір заложників,

з-помежи населення, яких карається розстрілом.
(27-ий том, стор. 603.)

Як засвідчує згаданий меморандум, ув окупованих територіях настановлено дві — собі тотожні — судові інстанції, під двома окремими назвами.

При управлінні комісарів діють зондергеріхти [наглі суди]. Штандгеріхти [військові суди] підчинені вищій і нижчій команді СС і поліції. (27-ий том, стор. 606-607.)

Нацистський «зондергеріхт» — вірна копія московського «суду тройки» ЧК, ГПУ, НКВД і КГБ. Натомість нацистський «штандгеріхт» — копія московського «військового виїзного трибуналу». В обох таких «судових» інстанціях, москалі карали і карають найтяжчими вироками, включно з розстрілом.

Окремий розділ нацистського меморандуму відведений справі таких пожилців, що за свої вчинки були покарані сов'єтським судочинством.

У рідкісних випадках, і то по докладному перевірненні, слід звільняти таких пожилців, що були покарані сов'єтським судочинством.

У своїй диктаторській настанові, націсти — подібно як і московські диктатори — клопотались тим, щоб, у першу чергу, винищити націоналістичну діяльність уярмлених народів. Про тих націоналістів, що

за певних умов, урятували своє життя в сов'єтських тюрмах, нацистський меморандум постановив:

Найбільш обережливе перевірчення стосувати до таких ув'язнених, що були суджені [в сов'єтських судах], за націоналізм та інші політичні провини. Таке перевірчення, [про націоналістичну діяльність], найдогідніше доручити політичному відділові генерального комісара або головній команді СС і поліції. (27-ий том, стор. 607.)

Між поліційною системою нацистів і поліційною системою московської імперії, заіснували собі вірно схожі позначки безмежного диктаторства. Американський історик, Ричард Пайпс, поробив окреме зауваження про поліційну систему Леніна.

Добувши владу, Ленін і його послідовники почали відбудовувати [давнію] поліційну державу, виправдовуючи такий крок крайньою необхідністю критичного становища. Ленін настановив якраз таку поліційну систему, якою користувались царі.

ЧК і його революційні трибунали, масові убивства, примусові концтабори, заслання, цензуру й інші репресивні засоби, Ленін [хитро] виправдовував необхідністю для докорінного винищення царату.¹

Судове слухання MBT розглядало інший документ нацистського архіву, ч. 1526-PS, який зареєстровано судовою позначкою USA-178. Документ, що засвідчує

¹ Цитований Richard Pipes, ... pp. 317-318.

дикунський терор з руки нацистів, це двадцятисеми сторінковий лист-меморандум д-ра Володимира Кубійовича, з 28 лютого 1943 року, який було передано генерал-губернерові д-рові Гансові Фр́анкові.

У листі подрібно названо акти німецької поліційної наруги, над українським населенням, Генерального Губернаторства. З документу передаємо такі розділи, де статистично показано злочинні акти німецької окупаційної влади.

Дикунську і нещадну методу ловлі людей застосовано в містах і селах, на вулицях і майданах, на залізничних двірцях і в церквах, як теж і в хатах. Таке людоловство викликало страх і небезпеку між населенням. [...] Ті, що нежданно і нагло попали до рук поліції, їх відставлено до збірних таборів, а їхня родина навіть не знає про місце перебування та про судьбу арештованих. [...]

Приклад: а) У Сокалі, підчас ловлі людей, один учень розпрощався з життям, а другий був ранений. б) 19-ох українців з Галичини, що мали посвідки праці, їх було половлено в Кракові, прилучено до транспорту російських полонених та відставлено до карального концтабору в Граці. в) 95-ох українців з Галичини, яких, у половині січня 1942 року, було завербовано на працю до Німеччини, Арбайтсамт [заготівельна станиця робітників] відправила їх, через Східню Прусю, аж до Пскова, в Росії. У дуже важких обставинах праці, всі там розпрощались з життям. г) Ловлю учнів, під час шкільних зайнять, персведено в Заліщиках, Білій Підляській, Володаві і Грубешеві.

[Німецьке] мистецтво поведінки з людьми — це масові розстріли. Люди лютої вдачі [з Гештапо],

масово розстрілюють невинних арештованих. [...] У Любичі Королівському, біля Рави Руської, без жодних судових слухань, розстріляно 46 селян, у тому гурті 31 українець утратив життя; (подія з 4 жовтня 1942 р.). У другій половині листопада 1942 року, без жодних судових слухань, було розстріляно 28 українців у Львові, а 56 українців у Чорткові.

У грудні 1942 року, поліція перевела акцію чистки т. зв. неспокійних елементів. Під таким приводом переведено масові арешти невинних людей. Усі вони під арештом при чому, їм грозить така небезпека, що як не життя то утратять здоров'я. [...] У Коломиї було арештовано 6 українських дівчат і всі вони пропали без вістки. [...]

Починаючи з січня [?], в Галичині діє т. зв. чистка неспокійних покидьків. Під таким приводом, у цілому краю арештовано, приблизно, 5,000 пожицьців. [...] Але ж, це не чистка покидьків бо жертвою такої акції є провідницька верства носіїв культури, промисловців, урядовців державних бюр і Українського Допомогового Комітету. [...]

Винищуючи неприязні елементи, німці застосували закон збірно-поголовної відповідальности. Під закидом неприязних елементів, у Люблинському повіті позбавлено життя 400 пожицьців, а між ними загинуло значне число українців. [...]

До листа приєднуємо 16 додатків, про вчинки німців.

Додаток ч. 1.

Про землемірну роботу в окрузі Чорткова.

Минулого року, в вересні, в Чорткові, почалась робота Головної землемірної комісії, під опікою інспектора [німця] Г. Кoenіга [Koenig].

До праці землемірного знімання назначено росіянина інженера Іваненка та кресляра поляка Заха. [...] Під час поїздки, по Чортківському повіті, та комісія складала список найкращих сільських господарок [...] і вирішила поселити 50,000 німців, з Німеччини, на найкращих ґрунтах сільських господарок, у Чортківському окрузі.

Додаток ч. 2.

Події в Сокалі.

24. X. 1942, між 13 і 14 годиною дня, на шкільну дівтуру, що вертала із школи додому та на перехідних людей, напала і обступила [німецька] жандармерія. Оточених охопив страх і переполох. Хто як міг, утікав. З гурту втікав теж гімназійний учень, Ярослав Меда, в товаристві свого батька. [...] Побачивши втікача, жандарм стрелив і смертно ранив Ярослава Меду бо за пів години часу пострелений помер.

До українського учнівського гуртожитку прибули два жандарми для ловлі учнів, які, якраз, були в харчівні за обідом. Жандарм напав на учня Василя Кравчука і багнетом проколов йому стегно. [...] Студента теології, Осипа Караваня, було побито до затрати притомности. [...]

Додаток ч. 3.

[...] У делегатурі Українського Допомогового Комітету, в Зборові, 28. 9. 1942, Лука Процик послужив свідченням:

У Кракові, польська станиця арбайтсамту [праці], не зважаючи на правомочні посвідки праці, забрала українських робітників і приєднала їх до транспорту російських в'язнів і всіх відправлено до карального

концтабору. Трагічні обставини тих [арештованих] українців у тому, що вони не знають німецької мови при чому, польська станиця зумисне понищила [тим] українцям їхні посвідки праці та посвідки про тотожність особи.

Подаємо список тих українських робітників, які — під російською національністю — попали до карального концтабору в Граці: Кузів Павло, Нагірний Михайло, Бережний Іван, Башманський Тома, Коструба Василь, Хрін Семен, Процик Ілля, Горинь Костянтин, Шапрун Василь, Доокинський Іван, Боднар Іван, Денисюк Михайло, Процик Лука, Музичко Володимир, Сич Павло, Бабій Володимир, Світловський Павло, Федик Іван, Сагайдак Михайло.

Додаток ч. 4.

Свідчення

Під час облави, на примусову працю до Німеччини, було схоплено Михайла Костя, Богдана Яніва, Івана Барана (Івана), Івана Барана (Миколи) й Олексу Хім'яка, усі з Конюшок, ув окрузі Комарова.

Вище згаданих та 113 інших українців з Галичини, було відтранспортовано до Перемишля, [...] з визначеним напрямком дороги до Німеччини. Замість того, усіх перевезено, під військовим конвоєм, через Східню Прусію, до Пскова [в Росії].

Усі працювали при вирубці лісу та при будові [військових] купальних басейнів. [...] Від голоду й холоду багато робітників хворіли. [...] Непрацездатних насильно виганяли до праці. [...] У рідні сторони повернуло лише 14 молодців, вигодовані і непрацездатні.

[Дата й підписи трьох свідків.]

Додаток ч. 5.

Документальна нотація

У Заліщицькому повіті, Чортківського округу, в листопаді минулого року, було проголошено, ніби військову бранку чоловічих річників 1910-1920. Усі, що зголосились до бранки, були арештовані [...] і відтранспортовані, [на примусову роботу], до Німеччини. Подібну бранку було переведено в інших збірних громадах названого округу.

У Білій Підляській, арбайтсамт пересів вербування робітників, між молоддю Торговельної Школи. Щоб учні не втікали, було замкнено всі головні двері шкільного будинку та шкільних кімнат. Подібні облави були в Володаві і Грубешеві. Облава причинилась до того, що школи були закриті на довшому проміжку часу.

Додаток ч. 6.

Документальна нотація про знущання німців над українцями.

а) У Чорткові, 11 листопада 1942, гімназійну абітурієнтку, Ірену Малащук, продавчицю в німецькій крамниці, під час обслуги німецьких покупців, без ніякої причини вдарив по лиці зіхергайтс² поліціант [...] бо вона не звернула на нього особливої уваги.

б) У Ходорові, в вересні 1942 року, під час нарад про заготівлю зерна, [...] окружний комісар, німець, бив по лиці вейтів громад — Гранки, Кути і Бортники.

в) В Золочеві, комісар [...] німець. Г. Мок [Mock] перехопив на вулиці [перехожу] жінку, що несла 1 кг

² Поліція безпеки.

буряків. Способом обидливої зневаги, Мок примусив свого тлумача, жида, перевести в тієї жінки тілесний обшук.

г) В Білій Підляській, 30. 7. 1942, повітовий комісар, німець Бенцін [Benzin], стріляв до невинних українських селян з Полянова і Носова. Від куль загинули два пожильці.

г) У Перемишлі, 9. VIII. 1942, на залізничному двірці, польський поліціант напав на українця студента, Івана Вовчина і смертельно проколов багнетом. Узагалі, з цілого краю наспівають скарги про знущання польської поліції над українцями. Деякі польські поліціанти користуються злющими собаками. [...] У Перемишлі, на залізничному двірці, поліційні собаки покалічили багато подорожніх.

Додаток ч. 7.

Розстріл 46 селян з Любича, в окрузі Рави Руської.

Раненько, в неділю, 4 жовтня 1942, з Белзця, до села Княжі Любичі прибули поліційні загони німецького зондердінсту³ і скликали всіх мужчин. [...] Уставивши всіх прибулих рядом і давши дві мінути часу, поліційний комендант наказав прибулим виявити, з-поміж себе, саботажників. Не виявивши, кожний п'ятий з ряду буде розстріляний. Тому, що в селі не було жодного саботажу то й не було причини виявляти винуватців. З ряду вибрано 45 мужчин, до них приєднано одну жінку і всіх 46 розстріляно. Між ними згинули 31 українців. [...]

³ Німецька спеціальна поліція.

Додаток ч. 8.

Розстріли ві Львові і Чорткові, в листопаді 1942 року.

У другій половині листопада 1942, у Львові, з руки невідомого вбивці, загинув німецький поліціант. У відплату за такий вчинок, у Львові було розстріляно 28 українців, а в Чорткові розстріляно 56 українців. Усі розстріляні були в'язнями в тюрмах названих міст. Причини розстрілів не об'явлено при чому, в Чорткові розстріляно в'язнів у білий день і на очах населення. Для екзекуції було теж привезено, з шпиталю, хворих в'язнів тифозників, яких розстріляно.

Ті розстріли застосовано, мовляв, як відплату проти діяльності т. зв. групи Бандери. Між розстріляних попали громадяни — старики, які не мали ніякого відношення до групи [Бандери] наприклад, д-р Олекса Коссак, юрист з Коломиї та інженер Андрій П'ясецький з Янева, біля Львова. [...]

Щодо додатку ч. 8, в нас окремі помічення. Згадавши розстріли 56-ти українців у Чорткові, д-р Володимир Кубійович, чи його співробітники, з якихось причин, не подали повного списку розстріляних, із згаданої групи в'язнів. Таким чином заподіяно кривду розстріляним героям.

Адже інші додатки обширного меморандуму поповнено ширшими списками. Слід би догадатись, що в б'юро д-ра Кубійовича був теж повний список розстріляних у Чорткові.

Правда, в додатку ч. 8, з чортківської групи, мимохідь, названо одну геройську людину, без-

партійного д-ра Олексу Коссака. Відомий громадський діяч у Коломийщині, а в часі відступу советського окупанта, 1941 року, д-р Коссак був одним з активних членів революційної Повітової Управи Коломийщини. Повітову Управу очолював талановитий організатор, молодий студент і підпільник, Роман (?) Сельський, який, ураз зі своїм активом, був арештований і всі вони загинули від німецької кулі, у Чорткові.

Додаток ч. 9.

Арешти в Галичині, в грудні 1942.

У грудні 1942 року, [німецька] поліція перевела арешти, під приводом т. зв. чистки від неспокійних елементів. У цілій Галичині, зокрема між молоддю, було арештовано таких, що схилялись у сторону групи Бандери. Між арештованих попала значна група людей старшого віку, яких підозрівали за зв'язок з групою Бандери. На приклад, навіть арештували таких домовласників, у яких проживали підозрілі. Гості, що випадково гостювали, були теж арештовані.

На інтервенцію українського представництва, що розвідувало про будьбу арештованих, поліційна команда заявила те, що в неї обмаль часу перевіряти справу арештованих. [...] Найкращим прикладом поліційної діяльності є те, що в Чортківській тюрмі 50 українців померли виснажливою голодною смертю. У Чорткові, поліційна команда відмовила Українському Комітетові готовність у харчовій допомозі в'язням. [...]

Додаток ч. 10.

Невідома судьба арештованих українок, студенток з Коломиї.

У Коломиї, 5 лютого 1942, шість українських студенток було арештовано і перевезено до Чорткова. До цього часу, родині ніяк не пощастило дізнатись про судьбу арештованих.

Дані про арештованих:

Марія Горбачевська, нар. 25. 8. 1918, у Семаківцях, біля Городенки, дочка Йосафати і (покійного) Дмитра.

Гоянюк Зеновія Любомира, дочка о. Миколи, нар. 15. 11. 1918, в Залучу над Прутом.

Гоянюк Ліда Ольга, дочка о. Миколи.

Оробець Ольга, дочка Василя і Климентія, нар. 6. 2. 1922, в Коломиї.

Харчевська Дарія, нар. 10, 11. 1922, в Борщеві, біля Чорткова.

Яремчук Ірена, дочка Олександра і Анни, нар. 7. 10. 1922, в Черемхові, біля Коломиї.

У додатку ч. 10, список юних героїнь-революціонерок — неповний. У часі арештів, в Коломиї, Коломийщині, Гуцульщині і Снятинщині, націсти арештували понад чотири десятки юних дівчат — палких революціонерок.

Окремо болюча та прикрість, що в сум'ятті воєнного лихоліття не збереглись, у документах, прізвища тих арештованих героїнь відважного чину, тих блискучих — крайнє-безстрашних — зв'язкових, посланців, розвідувальниць, довірених секретарок, чи метких розсудливих станичних.

Пітьма ночі, градобиття, буревій, сніговій, постріли чи полохливі зойки, ніяк не лякали юних дівчат заповзятливої настанови — бути непоступливою

месницею проти дикунських окупантів. З найрозпаленішим жаром любови до Народу й України, вони — діти міст, містечок і сіл — вродливі дівчата, усі вони повновіддано працювали в українському підпіллі, проти советського і німецького окупанта.

Напрочуд, ті юні дівчата, в безперебійному і вимогливому навантаженні обов'язків, потрапили працювати навіть шістнадцятигодинним строком — мовчки, ніби без утоми, усміхнені, рум'яні, секретно-заповзятливі. Крицеві Революціонерки! Не один молодик міг запозичити собі, від них, пригорщі крицесвої волі й відваги — безстрашно глянути в вічі смерті.

Пригадується студентка Ольга Фроляк, зв'язкова й розвідувальниця, що складно-жахітливими обставинами прорвалася крізь пекло Гештапо, а її подруга, студентка Калинка Іванійчук, розвідувальниця, розпрощалася з юним життям, у Львові, в лабетах Гештапо.

Який же пам'ятник спорудити б тим Героїням, що своє надійне одруження добровільно переставили на одруження з смертю?

У їхню пам'ять, хай пекуча сльоза автора цих рядків бризне і жарким шворнем хай випече в їхньому альбомі юности «Слава Вам Революціонерки Великого Зриву у побудові Самостійности України!»

Додаток ч. 11.

Список арештованих українців різних фахів і віку, в округах — Коломийському, Стрийському і Кам'янки Струмилівської.

Коломийщина: від 15. 1. 1943.

Василь Веприк, син Миколи, урядовець Українського Комітету в Яворові, біля Косова. Перебуває в Коломийській тюрмі.

Іван Дмитерко, вїт села Зозулинці, біля Коломиї.

Косів:

Іван Фіглюс, урядовець Українського Комітету.

Микола Голейчук, директор Різьбарської Школи, приблизно 60 років віку.

Микола Кіящук, урядовець курорту.

Василь Когутяк, директор Народної Торговлі, приблизний вік — 38 років.

Фелик (?), урядовець міської управи.

Інженер Роговський (?), агроном.

Стрий і округ:

У Стрию, на залізничному двірці, 18. 1. 1943, було арештовано студентів і учнів, що вертали з вакаційної передишки. Арештованих запроторено до тюрми в Стрию.

Богдан Витвицький, медичні курси.

Володимир Витвицький.

Євстахій Красівський, практикант.

Юліян Лабенцький.

Євген Дзудза, студент агрономії.

Ядвига Оглоб'як, з Торговельної Школи.

Богдан Шаранович, студент фармації.

Михайло Креховецький, Промшкола.

Іван Семко.

Євген Гурбаль, гімназійний учень.

Володимир Столярський, кооператор.

Миколаїв:

Євген Пришляк, урядовець Українського Комітету,
у тюрмі в Дрогобичі.

Осип Корецький, директор Українбанку.

Миколаїв — Розділ:

Олекса Венцак, війт.

Теофіль Козовський, учитель.

Костирка (?), учителька.

Микола Хом'якевич, учитель.

Михайло Онуфрик, кооператор.

Ходорів:

Мгр. Роман Ключас, кооператор.

Любинецький (?), кооператор.

Володимир Саяк, кооператор.

Олександр Радкевич, урядовець.

Борис Макогон, учитель.

Жидачів:

Микола Мельничин, урядовець Українського Комітету.

Володимир Серфін, директор Українбанку.

Жидачів — Рогізно:

Любов Данилович, учителька.

Округ Кам'янки Струмилівської, від 15. 1. 1943:

Сокаль:

Д-р Степан Ріпецький.

Нестор Ріпецький, урядовець. Обоє заарештовано
до концтабору в Раві Руській.

Петро Щудло, урядовець.

Тартаків (місто):
Любомир Олексин, урядовець.

Тартаковець:
Володимир Бойко, урядовець.

Переспа:
Осип Каравань, директор школи.
Василь Запісоцький, війт.
Іван Плетінка, урядовець.

Очевидно, в додатку ч. 11 список арештованих неповний. По цілій Галичині, націсти були перевели арешти того активу, що був діяльним у підпільній революційній роботі проти окупантів. На приклад, до списку не занесено арештів таких населених пунктів, як Бучач, Вербіж, Городенка, Заліщики, Коршів, Обертин, Отинія, Снятин, Тернопіль, Товмач, Чортків, Шепарівці, та сотні інших.

Окремим нацистським засобом тотального винищування населення була дикунська «прочистка» т. зв. непрацездатних. Про таку «прочистку» згадують у меморандумі д-ра Володимира Кубійовича. Жалко бо додаток відноситься лише до одного округу. Подібні «прочистки» націсти переводили в багатьох населених пунктах Галичини та бюро д-ра Кубійовича не подбало про акуратний облік геноциду, із рук Гештапо.

Додаток ч. 12.

Арешти і розстріли непрацездатних ув окрузі Сянока:

На основі списку, який було складено під наказом німців і від 18 до 24. 1. 1943, в околиці Сянока було

арештовано, приблизно, 300 пожильців. Деяким арештованим пощастило увільнитись, але про судьбу інших родина ніяк не довідалась. Розстріли [арештованих], на цвинтарищі Сянока, викликали прикре пригноблення між населенням.

17 і 18. 1. 1943, на залізничному двірці, в Тарнові, було арештовано багато подорожніх, із округу Сянока і Ясла. Родині ніяк не пощастило розвідати про судьбу арештованих. На приклад, із села Лосе, біля Ясла, були арештовані:

Микола Шлянта, пожилець Ядоча, громади Войтоць.

Іван Шлянта, пожилець Лося, біля Ясла.

Іван Свірк, пожилець Лося, біля Ясла.

Гриць Євусяк, пожилець Лося, біля Ясла. [...]

18 січня 1843, у Долішніх Устриках, разом з 80 жидами, було розстріляно 14 нежидів. Між цими 14 розстріляними були старики та інваліди на приклад, із села Лютовиськ: Іван Лесик, 68-70 років, інвалід ще австрійської армії і Юрко Шкрабак, ураз зі своєю дружиною, обоє 70 років та ще три розстріляні, невідомих прізвищ. [...] Слід зазначити те, що розстріли відбулись якраз у часі святкувань Щедрого Вечора. [...]

Додаток ч. 13.

Розбишацькі вчинки проти українців ув окрузі Білгораю.

28. 8. 1942, станиця Українського Комітету в Терноберезі повідомила про антиукраїнську діяльність ув окрузі Білгораю. У короткому часі було пограблено союзи кооператив ув Уласові, Озанній, Кильній, Дубрівці, Лазові, Ялинках, Терногороді, Липинському Гвозді, Великій Більській, Великівці,

Бабці, Замчі, Рожанці. Кооперативні молочарні пограблено в Адамівці, Курилівці, Кильній, Лазові і Любниціях. У тому ж самому часі було пограблено лише дві польські кооперативи «Сполем».

Згідно з додатком ч. 13, з документу д-ра Кубійовича, слід би поробити приблизну калькуляцію:

Відносний відсоток пограблених українських і польських кооператив становить 89% утрати українського майна. Зіставлення підказує той висновок, що грабіж українських кооператив був зумисне організований і керований ворожими чинниками. В окрузі грабежу, значну більшість становило польське населення, з якого рекрутувались ватаги грабіжників. Щоб прикрити свій нищівний польський шовінізм, грабіжники допустились незначного грабежу двох польських кооператив.

У сучасній Польщі, українська меншість живе в шестикутнику небезпеки. Наступ польського шовінізму на українську меншість направили — польська поліція УБ — посестра КГБ, польський уряд, польський Костьол, польська армія, польська школа і польське населення. У сучасній Польщі, українська меншість героїчно змагається за своє буття, на окремих островах жаркого вулкана.

В часі німецької окупації, у тотожний шестикутник смертної небезпеки, було попало українське населення, головню на північно-західніх землях Галичини. Нежданні дикунські ексцеси нацистів, польської поліції, польських партизанських і грабіжницьких загонів, польського населення і московських партизансько-грабіжницьких банд — усе це становило

таку ударну силу, що українські партизани, при недостатчі зброї, постачання та рядового поповнення, не були спроможні настановити густу сіть охорони українського населення.

Ось приклад трагічної судьби української дітвори, батьків і учителів, засвідчений у меморандумі:

Додаток ч. 14.

Розбишацька діяльність ув окрузі Білої Підляської, у другій половині 1942 року. (Виписка із звіту шкільного інспектора Осипа Яворського.)

З причини діяльності розташованих банд, в окрузі Білої Підляської, число української шкільної дітвори в українських школах, понизилось з 15,000 до 6,000.

У Головному, 25. 8. 1942, банди убили учителя Дмитра Дмитрюка. Тепер, його учні відвідують польську школу.

В Матіяшівці, 18. 9. 1942, бандити погрозили українським батькам і наказали не посилати дітей до української школи. В червні 1942, у Розвадівці, бандити грозили учительці. Перелякана вчителька покинула школу, а діти відвідують польську школу. У Кривовинцях, банди зруйнували школу, [...] а перелякана вчителька покинула село. Тепер, діти відвідують польську школу.

В Ольшанах, 7. 9. 1942, бандити застрелили українського селянина та прогнали з села вчительку. Тепер, учні відвідують польську школу.

За останній короткий час, було 12 бандитських нападів на українських учителів. Декотрих ограблено, інших покалічено, а одного застрелено.

Додаток ч. 15.

Розстріли 16 українців у Переваллі.

17 грудня 1942, у Zubovych, біля Tishivtsiv, розпочалось виселювання тамошнього населення, а на їхнє місце поселювано фольксдойчів [німецькокрровних народників].

Напередодні події, довідавшись про виселювання, польські пожильці Zubovych учинили втечу. Натомість, українське населення, під опікою допомоги Українського Комітету, організовано переселилось до містечка Tishivtsiv та до присілків Zamlinnia і Dubyni. Те переселення охопило 128 українських родин, себто 486 пожильців.

Одного дня сталось так, що в Zubovych, на колонії [поселення фольксдойчів], загорілась одна господарка, що розташувалась при шляху до села Перевалля. Без сумніву, підпал заподіяли втікачі поляки, що заховались у лісах, або в сусідніх польських селах при чому, спалена господарка [фольксдойча] була майном власника поляка. Адже підпалом не зацікавились українці бож вони були переселені до далеких сіл Zamlinnia і Dubyni.

У відплату за [згаданий] підпал, 24 грудня 1942, було переведено арешти та розстріли людей в Переваллю, яке розташоване близько Zubovych. У Переваллю проживало 337 поляків і 122 українців... Між розстріляними устійнено українців: Банда Онуфрій, учитель, 58 років і його 75-ти літня теща Ревусь Марія, Тимчук Олександр, Тимчук Євгенія, Грицуняк Василь, Грицуняк Антоніна, Грицуняк Євген, Черній Кость, 80 років, Черній Олександра, Косач Петро, Козачок Марія і Козачок Ліда.

Завмирає душа, дубіє серце, мерзне думка при читанні списку масових розстрілів, де нацистські гуни безпощадно косили кулями 3, 5, 6, 7 і 8-ми літніх невинуватих дітей, поруч їхніх невинуватих батьків. Ось повторна трагедія:

Додаток ч. 16.

Список розстріляних українців, 29. 1. 1943, у селі Сумині, громади Тарнаватки.

Сосновець Ксеня, 39 років, мати.
 Сосновець Марія, 18 років, дівчина.
 Сосновець Павло, 5 років, дитина.
 Сосновець Ніна, 10 років, дівчина.
 Сосновець Осипа, 8 років, дівчина.
 Сосновець Петро, 5 років, хлопчик.
 Сосновець Ксеня, 50 років, (?)
 Сосновець Катря, 60 років, (?)
 Огризко Анна, 32 роки, мати.
 Огризко Ліда, 12 років, дівчина.
 Огризко Осип, 8 років, хлопчик.
 Огризко Галина, 6 років, дівчинка.
 Огризко Адам, 48 років, чоловік. *)
 Огризко Тетяна, 54 роки, мати.
 Смольонг Тетяна, 42 роки, мати.
 Смольонг Іван, 5 років, хлопчик.
 Смольонг Осип, 3 роки, дитина.
 Смольонг Мартин, 40 років, чоловік.
 Смольонг Ірена, 32 роки, мати.
 Смольонг Володимир, 14 років, хлопець.
 Смольонг Ольга, 11 років, дівчинка.
 Шумська Марія, 26 років, (?)
 Марко Іван, 35 років, чоловік.
 Марко Юлія, 28 років, мати.

Марко Катря, 60 років, мати.
 Марко Ольга, 7 років, дівчинка.
 Марко Максим, 45 років, чоловік.
 Марко Любов, 40 років, мати.
 Марко Євгенія, 20 років, дівчина.
 Марко Петро, 15 років, хлопець.
 Марко Леонтій, 5 років, хлопчик. *)
 Гіргусій Осип, 66 років, чоловік.
 Гіргусій Катря, 58 років, мати.
 Гіргусій Галина, 24 роки, дівчина.
 Гіргусій Марія, 5 років, дівчинка.
 Гіргусій Андрій, 70 років, чоловік.
 Береда Микола, 34 роки.
 П'ятиніжка Ольга, 18 років, дівчина. *)
 Романчук Наталка, 60 років (?)
 Романчук Іван, 7 років, хлопчик.
 Романчук Володимир, 3 роки, дитина.
 Романчук Михайло, 55 років, чоловік.
 Романчук Марія, 48 років, мати.
 Романчук Андрій, 13 років, хлопець.
 Дей Катря, 46 років, (?) *)
 Разом: 8 чоловік
 19 жінок
 18 дітей

Підписав: делегат о. Матвійчук

Список розстріляних українців 2. 2. 1943, в селах
Паньків і Шароволя.

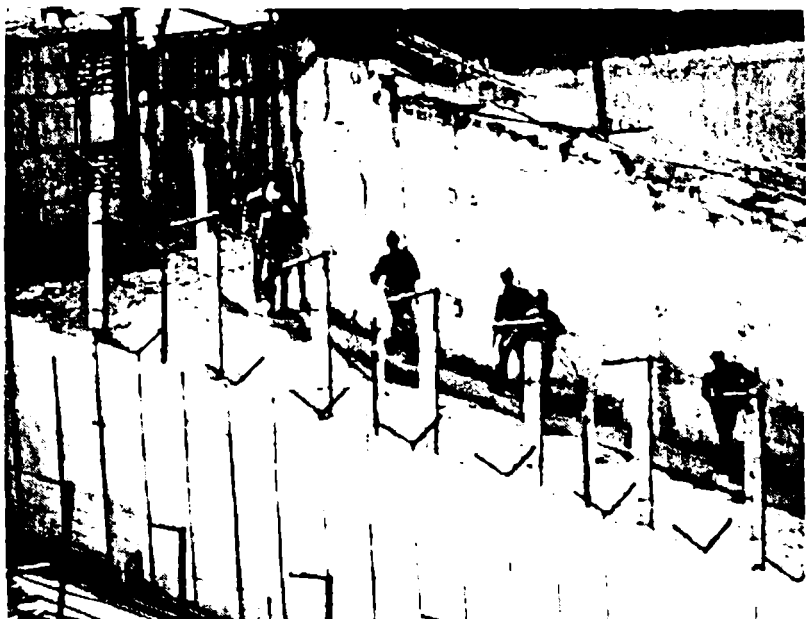
Біронт Сергій, 30 років, з Панькова.
 Біронт Микола, 5 років, - " -
 Біронт Анастасія, 23 роки, - " -
 Біронт Володимир, 2 роки, - " -
 Шумський Михайло, 28 років, - " - *)
 Шумська Олександра, 28 років, - " -
 Шумська Ліда, 10 років, - " -

Шумська Марія, 7 років, з Панькова.
 Граза Марія, 50 років, - " -
 Граза Анна, 53 роки, - " -
 Граза Кулина, 8 років, - " -
 Матвійшин Євгенія, 20 років, - " -
 Мазурок Люба, 38 років, - " - *)
 Мазурок Надія, 10 років, - " - *)
 Кончуляп Катря, 55 років, - " - *)
 Менціх Марія, 13 років, - " - *)
 Ядчишин Михайло, 50 років, Шароволя
 Дзюра Іван, 70 років, - " -

Делегатура Українського Комітету в Любельському
 Томашеві. [Підписав:] делегат о. Матвійчук.
 (27-ий том, стор. 298-324 усіх цитат меморандуму д-ра
 В. Кубійовича.)

*) Заголовок додатку ч. 16, меморандуму д-ра Кубійовича, відноситься до українців — розстріляних. Однак у списку розстріляних, при деяких прізвищах, позначено „verwundet” [ранений] та „verwundet im Krankenhaus” [ранений у шпиталі]. Помітку німецькою мовою, ми заступили значком зірочки.

В меморандумі не пояснено, чому між розстріляними обилинно ранених? На нашу думку, згаданих у додатку ч. 16, нацисти не розстрілювали на одному місці екзекуції, інакше не залишили б нікого живим. У приступі дикунського шалу, нацисти вдирались до хат і сіяли кулями по присутніх. У поспіху убивства, нацисти обилили деяких нещасних лиш ранених, а між ними, з цілої родини, залишився один ранений — п'ятилітній хлопчик Марко Леонтій.

Націстський чи сов'єтський концтабір?
Одне і те ж саме!

10

Німецька нищівна евакуація України; Росія й Україна в оцінці Альфреда Розенберга

Секретний німецький документ ч. 1531-PS, відмічено судовою позначкою USA-248. Документ — це витяг з декрету Головного IV Відділу [безпеки], з 26 жовтня 1939 року, що відноситься до методи арешту, допитів, і покарання у концентраційних таборах. Метода «третього розряду» допитів відноситься до позбавлення в'язня харчів, сну, застосування побоїв і перетримування в'язня у безсоняшних підвалах.

Інший витяг документу, це звіт обласного комісара в Козятині, про примусове звільнення окупованого простору. Звіт є доказом того, що німецьке військове командування користувалось вірними методами окупації сов'єтського командування, у фронтових і прифронтових смугах та в запіллі.

Ось у німецькому секретному звіті, німецький комісар Штойдель [Steudel], звітує з Козятина:

[...] Такі [фронтові] обставини примусили,
(15 листопада), відступити з району Вчорашнього

[назва містечка]. [...] Відступ переведено пляново і без сутичок [з ворогом], [...] опорожнивши [місцеві] склади запасів, забравши з околиць худобу, а головно в'ючну — волів та лошаків, як теж відтранспортовано [...] сільськогосподарські машини. Всі індустрійні виробництва залишено в розбитому і непридатному стані. [...]

Беручи до уваги обставини воєнних подій, між 8 листопада і 20 грудня, було встановлено окремі заходи:

8 листопада, я скликав нараду всіх керівників цивільного управління і з ними обговорено наглі заходи, щодо скрутного становища. Керівникам сільсько-господарських установ доручено опорожнити всі склади харчових запасів. На випадок невідкличного відступу армії, керівникам фабрик наказано порозбирати машини, позабирати пояси й інші частини та довести фабрики до непридатного становища. Слід зазначити те, що всі, яким дано такі доручення, [...] вони мусять виконати свій обов'язок зразково і совісно. [...]

Щоб забезпечити воюючу армію харчами, видано такий наказ, щоб перед відступом армії було забрано й перевезено на захід 80% харчопродуктів, як зерно, худоба, цукор, тощо. [...] (27-ий том, стор. 464-465.)

У відписі секретного наказу, (гляди нижче), Німецьке воєнне командування доручило окружному комісареві в Козятині примусове переселення і то на протязі *однієї ночі*. Переселення відноситься до пожильців чоловічого роду, від 15-го до 65-го року життя, що придатні до воєнних робіт.

Методу німецького остракізму хіба б прирівняти до московської царської і ленінської методи масового заслання до концентраційних таборів примусової роботи.

Відпис. Секрет. О. У. 25. 12. 1943.

Окружному комісареві в Козятині.

1. Зі східньої смуги, по лінії Білилівка — Бердичів — Житомир, забрати працездатних пожильців чоловічого роду, від 15-го до 65-го року життя при чому, забрати теж усю худобу.

2. Обов'язок переселення працездатних пожильців накладається на військову команду, на обласних комісарів Козятини, Коростишева, Бердичева, Житомира та на місцеві поліцейні команди.

Набір пожильців перевести в часі однієї ночі і то так зручно, щоб ранком, 26. 12., робота була покинчена, а услід за цим почати таке переселення по лінії Рушин — Чорнорудка — Холмський Городок — Андрушівка — Коростишів. [...]

Для працездатних переселених пожильців призначено збірні пункти, 124 табір у Бердичеві і 124-ту в'язничну станицю в Житомирі-Богунії.

3. Транспортування працездатних пожильців буде під опікою польової жандармерії і польових місцевих військових станиць, при співробітництві місцевих поліцейних станиць та всіх поліцейних з'єднань.

До СС бригади Діма [Diehm] і до командира поліції Емлера [Oetler] вислано прохання, щоб вони видали наказ станицям про допомогу в заготівлі працездатних пожильців.

4. Сільськогосподарські підприємства та фабрики, покищо, не нищити. Натомість, подбати про те, щоб такі об'єкти залишились непридатними до праці, на

кілька тижнів. [...] Підпис: Генерал-майор. (27-ий том, стор. 475.)

У секретному наказі О. У. 25. 12. 1943. — гляди вище — згадано 124 табір в Житомирі — Богунії. У німецькій мові, той табір названо „Gefangenensammelstelle”.¹ Значить, всі працездатні, віком від 15-го до 65-го року, опинились на цілковитому трагічному статусі в'язнів.

Секретний німецький документ ч. 1058-PS з судовою позначкою USA-147, відноситься до однієї події 20 червня 1941 року. В тому часі був виступив міністер Розенберг, перед збором чоловіх військових, нацистських партійних, політиків, економістів і інших.

Доповідь Розенберга спрямовувалась на чолові аспекти: Східньо-європейський простір у відношенні німецької економії і харчопостачання; політично-географічна структура східньо-європейського простору; поділ імперії Росії на чотири окремі держави. З доповіді Розенберга подаємо лише такі розділи, що пов'язані з проблемою України й Росії.

[...] Виводи моєї доповіді відносяться до суто-політичних напрямних отже, усе тут заслухане слід би збергти в тісному секреті бо, щоб успішно розв'язати намічені проблеми, нам буде необхідно застосувати, на всіх [захоплених] територіях, відповідні та виняткові заходи, для настановлення гідного правопорядку. [...]

¹ Збірна станиця ув'язнених, полонених.

Москва проголосила всесвітню революцію, [...] а це значить — охопити цілий світ пожаром. Таку революцію більшовизм мав на увазі уже 1918 року, надіючись того, що по світовій війні, усі народи спалахнуть [комуністичною] пожежею. [...]

Від 1938 року, Москва переконалась у тому, що сподівана всесвітня революція не дописує. [...] Це заставило Москву формувати нову тактичну концепцію: Оглянутись на задні колеса, щоб сов'єтські території не потерпіли у своїх крихких підвалинах. [...] 1939 року, у своїй промові, [...] Сталін поминув усяку ворожу атаку на адресу Німеччини. Такий крок Сталіна довів до того, що в Німеччині теж було стримано всяку атаку [проти сов'єтів].

Сталін побоювався нагло-несподіваного воєнного конфлікту з Німеччиною. Він ураховував ту можливість, що німецька армія скривавиться в Польщі і на західньому фронті Європи. Фюрер [Гітлер] мав на увазі те, щоб уникнути двох — і одночасних — фронтів. Сталін вибрав альтернативу зберігання нейтралітету, щоб таким чином підвищити ціну своєї політики.

Фюрер бажав покінчити перемогою на західньому фронті, щоб таким чином звільнити армію [від переобтяження]. Таке становище [німців] використав Сталін і побільшив [сов'єтську] територію за рахунок Естонії, Литви, Латвії, половини Польщі, Басарабії, Буковини і Фінляндії. Це доказ того, в якій небезпеці опинилась свобода малих народів, без [опіки] Німеччини. [...] Для малих народів, 1940 рік був прикритим досвідом того, що більшовизм ніяк не змінив свого загарбницького обличчя. [...]

Щодо проблеми східньої Європи, в нас дві діаметрально-протилежні концепції. Одна —

традиційна, а друга така, якою — на мою думку — ми мусимо покористовуватись [...] бо вона допоможе вирішити багато ускладнених проблем, на довгі майбутні сторіччя. [...]

Заїснували такі обставини, що Німеччина піде війною проти більшовизму. Така війна буде двоюрідна — мілітарної і політичної ударної сили, враховуючи зовсім *нову перебудову російської господарсько-економічної системи при чому, російську державу перебудується на новонастановлені національні одиниці взаємного зв'язку*. [підкр. В. Н.]

Такий зв'язок слід би так розглядати, що в майбутньому і раз назавжди, повстане непереможна континентальна потужність. У майбутньому буде чудове себедоповнення: Росія залишиться лише аграрною державою, а Німеччина — державою індустрійної потужности, як противник усесвітнього капіталізму. [...]

Сов'єтський Союз, як спадкоємець царату, становить [...] грізну силу у світовій політиці Німеччини. Розгромивши силу більшовизму, [...] необхідно подбати про те, щоб імперіялістична сила Росії ніколи не віджила. [...] Щоб знова, по 50-ти роках, не заїснували такі обставини, що Німеччина опиниться перед ударною силою 200 мільйонів пожильців, які повторно простягнуть руку по Балтицьке море, по Дарданелі, по Перську затоку, які подвоять, у троє побільшать, у десятеро розмножать індустрійні центри і резерви у Сибірі. [...]

Вони [росіяни] знова розпалять нову війну за гегемонію в Європі. [...] Знова повториться те, що в історії звемо петербурзькою добою. [...]

За володіння Петра Великого, центральною темою енергійної політики був Захід. [...]

Петербурзька доба знова повториться, якщо ми, німці, думаємо зберегти Росію неподільною. [...]

Ми змагаємо не лише до розгрому більшовизму. Ми маємо на увазі теж те, щоб розчавити давній осідок [російської] історичної сили. Забудьмо про таку війну, щоб знова відбудовувати неподільну Росію, щоб Сталіна підмінювати на якогось нового царя, або на ще іншого націоналістичного фюрера Росії, який, улюбий час, змобілізує усі сили проти Німеччини. [...] (27-ий том, стор. 610-614.)

Слідуючий розділ доповіді Розенберга, мабуть, послужив західнім суддям, прокураторам, юристам МВТ, політикам та військовим стратегам хорошою лекцією, про нахабність московської імперіалістичної політики.

[...] Росія ніколи не була однаціональною державою. За останніх 150 років, західні європейці розглядали великоросійську історію — як історію одного російського народу. [...] Вони [західні держави] цілковито легковажили національну проблему [російської] держави, яка становить зліпок сотень осколків, а ніяк однаціональну державницьку побудову.

Росіяни завоювали величезні європейські простори, відділивши їх від Заходу так, що в Європі нема такої сили, щоб загородити шлях російській експансії. [...]

Російська політика користується широкими денаціоналізаційними методами. Росіяни поглинають верстви чужої інтелігенції і вирішують місце їхньої праці: Українців відсилають до балтицьких країв, на Кавказ, або на Сибір. [...] Росіяни утвердили ту

думку, що Росія — це заступниця імперії Третього Риму. [...] Але, російська імперія — це барило сміття, опоясане іржавим обручем царату, що ніяк не держиться купи.

Ось така гідна подиву подія: Кілька днів по революції, 30,000 українців домоглись, від петербурзького музею, звороту гетьманських клейнодів, які було урочисто відправлено до Києва. [...] Під проводом Петлюри було 200,000 бійців, які перебрали обов'язок боротьби проти Москви. [...]

Завданням нашої політики [...] буде те, щоб з умілістю використати самостійницький рух народів та щоб таку силу спрямувати на шлях державницької побудови. Вірніше, щоб на величезному просторі Сов'єтського Союзу настановити окремі органічно-національні держави, як забороло проти Москви. [...] На східніх просторах заіснують чотири окремо-простірні державницькі утворення: Велика Фінляндія, Балтицька держава, Україна і Кавказ. [...] (27-ий том, стор. 615-616.)

(З доповіді Розенберга виминаємо ширші виводи, щодо побудови Великої Фінляндії і Балтицької держави.)

Україна, на півдні², прилягає до Білорусії. На проміжку сотень років, українці боролись проти Польщі і Москви. В 17 сторіччі, українцям було пощастило скинути польське ярмо. Але це був короткий час волі. Під проводом Хмельницького було гровлено Польщу, яка, опісля, знова звойовувала

² Дослівно — südlich, неясне географічне визначення.

Україну. Такі обставини заставили українців звернутись до Москви. У Переяславі, (1654 р.), на всенародному зборі, було схвалено підписати договір між Україною і Москвою.

Силою свого систематичного наступу, Росія потрапила обмосковлювати київську інтелігенцію. 1918 року, більшовизм накинув своє ярмо 40 мільйонам українців. Обставини примусили більшовиків визнати українську федеративну державу та українську мову, як панівну мову держави,

На протязі років, [росіяни] знова почали ворожу роботу проти українства. Сьогодні, російська мова стала панівною мовою в усіх урядах [України]. Українців, на яких паде підозріння політичного ухилу, їх сотенними сотнями висилають на Сибір або за Урал. Сьогодні, росіянізм цілковито запанував над Україною. Якраз хороша мета німців — голосити свободу Україні. (27-ий том, стор. 618.)

У слідуячому розділі своєї доповіді, — щодо України, — Розенберг розкриває німецькі підступні хитрощі, на зразок хитрощів політики Москви.

Німеччині необхідно скласти політичну програму. Покищо, годі сказати і визначити форму та розмір побудови української держави. Про таку проблему ще нема повного уявлення. Всім тим [дослідникам], що працюють над проблемою східньої Європи, їм необхідно дослідити таку проблему зі становища приятельської настанови.

Слід би поставити питання: Як сильна і жива ще сьогодні національна свідомість українців? Я вірю і спокійно можу сказати, що в широкому українстві національна свідомість затьмарена. Але не без того,

якщо жива свідомість ще є хоч би незначної меншости то варто б поклопотатись проблемою українців, ожививши між ними їхні національні прагнення. До такої проблеми слід докласти пильну руку.

Поширена література, про українські воєнні подвиги, допомогла б відродити в українців свідомість історичної місії. У Києві слід би відкрити університет, технікуми, всюди настановити українську мову, поширити видання українських клясиків. Такі видання вже є публіковані російською мовою, які зручно перевидати мовою українською.

Пізніше, слід би взятись до розбудови українського політичного життя, щось на зразок Українського Вільного Козацтва. В Балтицькій державі, а це в Литві, Латвії та Естонії, ніяк не допустити до становлення політичної партії.

Щодо такої справи, Німеччина має на увазі зовсім інакшу мету в Україні, де слід би відновити державницький культ колишніх гетьманів — Хмельницького, Сагайдачного, Мазепи. Культ гетьманів — це влучний [політичний] засіб, що допоможе відродити українську душу до давньої доби боевої сили. [...]

Московська держава [Moskowiter-Staat] — це ніякий природний приятель, але смертний ворог Німеччини, тому й мусить заіснувати Українська Держава. Україна стане на сторожі Німеччини. За таку сторожкість слід би відплатитись слушною компенсацією, але про це, покищо, завчасно говорити. (27-ий том, стор. 618-619.)

У дотеперішніх виводах Розенберга заіснували дві виразисті супротивності, щодо розцінки національної свідомости українців. Розенберг був хибним дослід-

ником української проблеми. На приклад, в одному розділі промови, Розенберг відмітив патріотизм, який наклонив аж «30,000 українців домогтись звороту гетьманських клейнодів» та що «під проводом Петлюри було 200,000 бійців» з настановою «боротись проти Москви».

На здивування, в дальшому розділі доповіді, Розенберг переконаний в тому, що «українська національна свідомість затьмарена». Якщо національна свідомість «затьмарена» то яка інша сила спонукала 30,000 і 200,000 українців боронити національних символів волі і самостійности народу? Адже національну свідомість засвідчили не одинці, а численні тисячі!

Розенберга, до значної міри, переслідувала політична затьмарена концепція, спільна політичним мислям західньої півкулі. Проплив останніх вісімдесяти років т. зв. модерної історії засвідчує те, що центрально-західньо-європейські та американські чолові політики продовжують політику і стратегію зашкарублого пережитку. У своїй стратегії, щодо східньої Європи, ті укладачі політики безплянові і безконцепційні. Вони розцінюють східню Європу однопростірно, а ніяк окремими і різнонаціональними комплексами.

В обох світових війнах, у східній Європі, німці понесли поразку. В обох світових війнах, на заході, альянти увінчались перемогою над німцями, але стратегічно і політично, покищо, альянти програли в користь Москви у східній Європі, в цілій Європі та глобально.

В обох світових війнах, методами нахабницько-імперіялістської політики, Москва вийшла переможним молохом бо зберегла диктаторський ключ східньо-європейської політики. Західні політичні діячі, бачиться, ніяк неспосібні розкрити ключову розгадку національного питання східньо-європейського комплексу.

Одним з політичних теоретиків центральної Європи був Альфред Розенберг. Він не формував і не зформував, він шукав за політичною концепцією східньої Європи і винайшов якесь поплутано-розхристане політичне чудовисько.

Ось продовжувальні висновки доповіді Розенберга:

Якщо райхсмаршал [Гітерінг], турбуючись економією, переконується в тому, що цей простір [України] можна б широко експлуатувати то тоді він підтримує моє становище ставлення проблеми України, щодо її майбутньої форми політичного проводу.

Адже краще, по якомусь часі, мати 40 мільйонів людей — хороших співробітників, як те, щоб за кожним [українським] селянином ставити, на сторожі, одного [німецького] вояка.

В мене думка: Якщо над такими обставинами застановляться обі сторони [?], тоді політика буде допоміжним чинником для проводу, що дбає про господарсько-економічний успіх. [...] Урешті, невже Україну розглядається як такий ограблений край, в якому [...] ножики, наручні годинники, фотоапарати, автоматична ручка [до писання] можуть викликати

якесь чудодійне захоплення? (27-ий том, стор. 619-620.)

У вище наведеному розділі доповіді, фраза «Якщо над такими обставинами застановляться обі сторони...» — загадкова. Про які «обі сторони» мова? Слід би догадатись того, що між чоловічими нацистами були два окремі гурти політиків. Один і значний гурт політиків очолював маршал Гоерінг, з попутниками — Борманом [Bormann], Гімлером [Himmler] та іншими. Для цього гурту, з вирішальним диктаторським словом, Україна уявлялась резервуаром невільників і простором наживи, грабежу і цілковитої експлуатації.

Другий гурт очолював Розенберг, у підтримці політиків без вирішального слова при чому, в уявленні самого Розенберга політичне буття України кружляло в затьмарених силуетах.

Окремий уривок доповіді Розенберг відвів для політично-географічного становища України.

Окрім своєї питомої території, границі України буде поширено на області — Курську, Воронежу, Тамбова і Саратову. [...] Цілий обшир чорнозему, що є зерновою коморою Росії, може зовсім сумлінно і без клопоту залишитися у володінні українського управління. Україну буде поділено на вісім генеральних комісаріятів, з 24-ма звичайними комісаріятами. Це все разом буде становити понад один і одна десята мільйона квадратних кілометрів, з 59.5 мільйонами населення. [...] Україна буде окремою національною державою, а Кавказ становитиме федеративний комплекс. [...]

Західньо-європейські території Росії буде обрізано і приєднано до трьох окремих державницьких утворень. [...] В Балтицькій державі не сміє діяти ані одна політична група. В Україні, при догідних обставинах, там пізніше заіснує одна урядова політична партія. Натомість у Росії, діяльність політичної партії буде цілковито заборонена. (27-ий том, стор. 625.)

При розгляді політично-географічного комплексу Кавказу, Розенберг підкреслив значення Кавказу і України, що до стратегічно-економічних вигод Німеччини.

Німеччина не зацікавлена в тому, щоб Кавказ становив окремо-цілісну одиницю однієї нації. Кавказ буде федеративним комплексом. [...] Через Кавказ і Україну простелиться комунікаційна магістраля, що пов'яже Німеччину з Чорноморськими державами. [...] (27-ий том, стор. 620.)

Розенберг коротко зупинився над «історичними претенсіями» німців до Чорноморських обширів.

Історична судьба склалась так, що на тому обширі [Чорномор'я] існувала держава Готів. У 4-ому сторіччі, гуни розгромили готів. Мені пощастило дослідити на Криму окремі поселення готів, що там проживали аж до 16 сторіччя. Заіснувала така політична можливість, що завдяки німецькому походу на схід, знова відновиться тісний зв'язок центральної Європи, з перед-європейськими обширами. [...] (27-ий том, стор. 620.)

Привертаємо увагу до такого уривку доповіді Розенберга, де порівняльною формою географічних чинників, загострюється апетит колоніальної політики ненаситного німця.

Цілий обшир Причорноморя є такий великий, як Віртембергія, Баден і Альзас — з'єднані в одну цілу смугу. Причорноморський обшир має так багато орної землі, як ціла Англія має на своєму просторі. [...] (27-ий том, стор. 621.)

Про державницький статус майбутньої російської держави, Розенберг висловився:

Четвертий комплекс комісаріату буде становити спадковий обшир Росії — між Петербургом, Москвою та Уралом. [...] Це ж ніяка Божа справедливість у тому, щоб один російський народ накинув своє ярмо поневоленням іншим народам. Росіяни скрупульозно придавили всі інші народи. [...] (27-ий том, стор. 621.)

Для відновлення царської диктаторської імперії, Ленін був придумав марксо-ленінський політичний фартух, яким прикрив стару імперіялістську спідницю. Імперіялістичний фартух Ленін обшив кличем самовизначення народів. Ув окремому уривку доповіді, Розенберг запозичив собі хитрощі ленінської фартухової політики.

Боротьба німців продовжується в тому змислі, щоб пошанувати права самовизначення народів бо є народи поневолені через кілька століть, як теж є народи в тисячолітній неволі. Нема жодного

приводу до того, щоб поневолені народи жили в ярмі, під вічним законом Всевишнього.

Ціль німецької політики на сході є та, щоб протиставитись росіянам, щоб розгромити російську політичну традицію, щоб відіпхнути росіян далеко на схід бо сибірська земля — обширна і досить плодovита [...] при чому, сибірські [військові] полки, своєю кровожерливістю, зайняли окреме місце в володінні російської держави. Якщо відрізати Росію від сибірських країв, що до неї не належать то мимо цього, для Росії, залишаються такі значні простори, яких не мають інші європейські народи.

Під цю пору, справа прохарчування Німеччини — це передова вимога німців до східної Європи, де південні частини (себто Україна) і північний Кавказ задовольняють вимоги прохарчування німецького народу. [...] (27-ий том, стор. 622.)

У доповіді, згадка про «поневолені народи», їхнє «самовизначення» та про «допомогу тим народам скинути ярмо неволі», все це послужило Розенбергові політично-театральним гримом. Справжню ціль німецького походу на схід Розенберг розкрив у підсумку своїх висновків:

1. Німці ведуть війну, щоб заповнити собі джерело харчопродуктів і сировини.

2. Німеччина веде війну, щоб звільнити себе від тиску східного ворога. Це політична ціль [німецького] народу. [...] Опинившись на просторах східної Європи, на наших бійцях тяжить великий обов'язок, а це — *важка колоніальна праця майбутніх років*. [...] (підкр. В. Н.) (27-ий том, стор. 626-627.)

З німецького військового архіву, документ 1799-PS відмічено позначкою USA-131 і приєднано до судових слухань МВТ.

Документ засвідчує: Сім місяців перед ударом на Сов'єтський Союз шеф воєнних оперативних дій, генерал Франц Гальдер [Halder], був підготував оперативний план воєнного походу. План було передано до розгляду Гітлерові, 5-го грудня 1940 року.

[...] У плані, передусім, розглянено обставини географічних чинників. Одні з найважливіших збройових [ворожих] центрів розміщені в Україні, Москві і Ленінграді. Окрім цього, Україна є коморою харчозапасів значного надміру. [...] Дніпро — Двіна становлять східню ту фронтову лінію, на якій росіяни вирішать свою затримку, щоб із таких становищ продовжати свою оборону. [...]

Німецьке командування мусить подбати про те, щоб лінію Двіни і Дніпра підтримати прорізом клина панцирників. Такі заходи будуть хосенні в тому, що на лінії Двіна — Дніпро, росіян не допуститься до спроби спротиву і прориву в західньому напрямі. [...] В оперативній дії повинні взяти участь 105 дивізій піхоти і 32 панцирні і моторизовані дивізії при чому, з самого зачатку оперативної дії, дві сильні армії будуть просуватися в тилівій лінії фронту, услід за фронтовими арміями. (28-ий том, стор. 393-394.)

У півтористорінковому стратегічному плані, талановитий стратег, генерал Гальдер, з'ясував сценарій надійного гігантського воєнного удару, який, на думку сподівання і по чотирьох роках, обернувся

на ненадійну політично-стратегічно-національну трагедію німців.

В модерній історії воєнного ремесла, причинам трагедії німців, військові стратеги присв'ятили грубі десятки сторінок дослідження. Значною причиною ганебної поразки була непоступливо-вперта диктатура військовика-капрала Гітлера, над його стратегами — маршалами, генералами та іншими військовими традиційної німецької військової школи. Тупоголовство Гітлера у воєнній стратегії і його тупоголовство щодо розв'язки політичного питання східньої Європи, були паралельними причинами цілковитого зламу стратегії.

Тричі герой другої світової війни, заступник начальника Верховного Генерального Штабу Великої Британії, головний командир північно-армійських з'єднань НАТО і професор воєнної стратегії, Рицар д-р Джон Гекетт, гостро засудив політично-воєнну стратегію Гітлера.

[...] В останній війні, німці допустилися ганебної помилки тоді, коли вони займали Україну, щоб добратися до найболючішого місця Сов'єтського Союзу. Українці приймали німців наче визволителів.

Крайня дурнота німців у тому, що в них відсутній політичний задум. Німці поводитися [з українцями] саме так, як поводитися і поведяться росіяни, що стосують геноцид, винищують український провідницький актив та чеканять, нівечать українську мову. Росіяни повбивали п'ятнадцять мільйонів народу [...]

та, мимо [цієї трагедії], в Україні надалі діє дуже сильний рух спротиву та змагання до волі.³ [...]

Сов'єтський Союз завжди приглушував симптоми України до її незалежності і шукав з нею замирення бож Україна завжди була багатою коморою харчо-запасів при чому, географічне розміщення України, на заході, є стратегічною позицією на межі з Польщею, Чехословаччиною, Мадярщиною і Румунією.

Після Російської Республіки, Україна є єдиною республікою, в якій розбудовані — потужне гідро-електричне устаткування та різнородна індустрія, з винятковим стратегічним значенням. [...]

Український націоналістичний [nationalist] сентимент України, Кремль рішив розгромити 1966 року, влаштовуючи в Києві суди над українськими інтелектуалами та над членами української спілки робітників і селян. Їх суджено за намір відділення України від Сов'єтського Союзу. Українців суджено якраз за ту статтю сов'єтської конституції, яка гарантує окремішність України. [...] Розгромлювання націоналістичного сентименту допомогло поширити і скріпити українську, могутню підпільну діяльність.

[...] Щоб відвернути увагу від нестримної сили [поневолених] імперіяльних народів до цілковитого самостійницько-державницького життя, сов'єти, можливо, рішаються на ризиковну велику війну.

[...] У цьому сторіччі, по кожній великій війні, якась велика імперія зникла із сторінок історії. [...] Між 1939 і 1945 роком, зникла непереможна імперія

³ OMNI. August 1982. Sir John Hackett, Interview, p. 80.

Великої Британії. По 1985 році, і в часі неминучої війни, буде розвал імперії Сов'єтського Союзу.⁴

Золотоверхий Собор св. Михайла (1108-1113),
знищений сов'єтами 1934 р.

⁴ Sir John Hackett. *The Third World War*, August 1985.
pp. 394, 397-398.

ВИСНОВКИ

Міжнародний Воєнний Трибунал, у Нюрнберзі, судив і покарав нацистських чоловічих воєнних злочинців за злочини охоплені сукупністю таких вчинків:

1. Насильство проти миру, засобом плянового і конспіративного підготовлення агресорської війни, включно з міжнародним терором.

2. Порушення міжнародних воєнних правил, принципів і норм з застосуванням: насильницької депортації робітників-невільників, убивств цивільного населення, варварської поведінки з військовими полоненими, арештів і убивств заручників, нищення публічного і приватного майна та нищення міст і сіл.

3. Злочини проти людства: Убивства, накладення ксвільництва на цивільне населення, депортація, політичні, расові і релігійні переслідування.

Міжнародний Воєнний Трибунал, у Нюрнберзі, послужив зручною трибуною для ширшого розуміння, західніх звичаєвих альянтів, з політично-географічним статусом України, а саме: На суді розглянено меморандуми і плян Альфреда Розенберга, щодо розподілу Росії-Советського Союзу, з настановленням України, як окремого політично-географічного утворення. Західньо-альянтські прокуратори і допитувачі подрібніше допитували нацистських воєнних злочинців та свідків про

нацистську послідовно-винищувальну політику в Україні та торгування окремими частинами України.

На основі нацистських документів, на Міжнародному Воєнному Трибуналі, в Нюрнберзі, доведено те, що політика нацистського *лебенсрауму* [життєвого простору] була направлена на послідовну й безпощадну настанову переміни України на колонізаторський простір німецького народу.

З нацистських документів, суд Міжнародного Воєнного Трибуналу, в Нюрнберзі, упевнився в тому, що «Нова Європа» Гітлера — це був режим терору, який знищив волелюбність і права людини, наклав експлуатацію на підбиті краї де, від нацистських переслідувань, головно потерпіли українці, білоруси, поляки, чехи, серби, словенці, жида й інші.

На допитах Міжнародного Воєнного Трибуналу, в Нюрнберзі, маршал Вальтер Браухіч оскаржив Гітлера в тому, що він обдурив Військове Командування східнього фронту. Згідно з запевненням Гітлера, на окупованих територіях, «Айнзацгруппен» [спеціальні окупаційні частини] мали допомагати народам у становленні їхніх самостійних держав. Сталось наоборот бо, за інструкціями Гітлера, «Айнзацгруппен» безпощадно громили всякий прояв підбитих народів, до їхньої самостійности.

У пропливі слухань Міжнародного Воєнного Трибуналу, в Нюрнберзі, чоловік нацистський злочинець, Йоахім фон Ріббентроп та декотрі німецькі юристи-оборонці, домагалися виклику на суд і судження Сталіна з його помічниками бож вони були спільниками нацистів в агресорському злочині. Суд відкинув вимогу позивачів і так заіснував

кричущий — недемократичний — парадокс в тому, що до учасництва судочинства, Міжнародний Військовий Трибунал приєднав московських імперіялістських агресорів — воєнних злочинців.

Під час судових слухань Міжнародного Воєнного Трибуналу, в Нюрнберзі, московська прокуратура намагалась доказати судові співробітництво українських націоналістів з нацистським режимом. На основі *недостовірної* документації московської прокуратури, таке обвинувачення відкинено.

Документально-судові слухання Міжнародного Воєнного Трибуналу, в Нюрнберзі, виявили й установили таку істину:

- Диктаторсько-загарбницький режим завжди направляє свою шовіністично-нищівну політику проти інших народів.

- Диктаторський режим діє без морально-етичних ув'язок.

- Диктаторський режим був, є і буде найзапеклішим ворогом волі і свободи людини та ворогом її демократичних принципів і ідеалів.

- Скріпивши свою мілітаристську силу, диктаторський режим зразу ж перестановлюється на режим мілітаристсько-загарбницький.

На Міжнародному Воєнному Трибуналі, в Нюрнберзі, встановлено такий важливий міжнародно-юридичний прецедент, що в майбутньому, на випадок світової війни, Міжнародний Воєнний Трибунал зможе судити такий диктаторський режим, що агресорським актом таку війну викликав.

Ставши гордовитим учасником Міжнародного Воєнного Трибуналу, в Нюрнберзі, московський диктатор і не похопивсь у тому, що він, поспіль з західними демократичними суддями, схвалив міжнародний прецедент судового покарання, можливо, якраз проти свого агресорсько-загарбницького імперського режиму.

— * * * * —

Підвідділ УПА «Роман» в Карпатах, 1950 р.

ПОКАЗНИК

- Алексіану, Георг: про лист Гітлера і наділ територій румунам в Україні, 60.
- Антонеску, Йон: лист до Гітлера про наділ територій в Україні і про українську Трансністрію, 60.
- Асиміляційна політика: методи, 131-134.
- Байхман [Beichman], А.: про злочини Л. Кагановіча в Україні, 44.
- Бек, Юзеф: про претенсії Польщі до України, 107.
- Бекер [Becker], д-р [?]: про мережу нацистських концтаборів ув Україні, 55.
- Беррон [Barron], Джон: кремлівські вожді, 65; КГБ, НКВД, 125; злочини Хрущова в Україні, 125; убивство Є. Коновальця, 125.
- Бидл [Biddle], Френсис, суддя, 1.
- Борманн [Bormann], Мартін, 2-3; про статус колонії в Україні та про плян винищення киян голодом, 90.
- Бравхіч [Brauchitsch], маршал Вальтер фон: про перебудову Сов'єтського Союзу на окремі самостійні держави, 116.
- Вассо [Vasseau], Іда: загадкове свідчення про події у Львові, 95.
- Ваффен СС [спеціальні бойові з'єднання]: депортація дітей із України до особливих концтаборів, 127.
- Версальська Асамблея: автономний статус рутенців [карпатських українців], 16.
- Вискмен [Wiskemann], Елизабет: про автономію Західньої України, польську пацифікацію і про українських націоналістів проти Польщі і Росії, 134.

- Вінтер, генерал Август: про експльозивні зриви в Україні, 99-100.
- Віслічени, Дітер: про антижидівську роботу мадярів у Рутенії [Карпатській Україні], 50-51.
- Галичина — цілковита частина Райху, 45-46.
- Гассельбах [Hasselbach], [?], убивця киян, 126.
- Гекетт [Hackett], Рицар д-р Джон: про стратегію Гітлера, 194; про статус України, 194-195; про націоналізм України, 195; провіщання майбутнього, 195-196.
- Гесс [Hess], Рудольф, 3.
- Гімлер, Гайнріх: наказ евакуації з докорінним винищенням України, 115.
- Гітлер — Антонеску: договір про Буковину й Україну, 5.
- Гітлер, Адольф: заборона зброї для українців; Крим — провінція Райху, 55; наказ заготовити 500,000 українок для германізації, 57; примусове переселення чехів на Волинь, 58.
- Голод: німецький плян голодної смерти в Україні, 70-71.
- Горн, д-р Мартин: про винищування жидів, про підпал українських сіл, про українців-союзників, 101; вимоги судочинства над Сов'єтським Союзом за злочини, 102-103.
- Гютнер [Huettnet], [?]: наказ убивства 195,000 киян, 126.
- Герінг [Goering], Герман, 2: наказ про грабіж харчоприпасів України; плян переселення Галичини і Криму; плян для голодної смерти, 45-46.
- Гребє [Grosbe], Г.: про жидівське гетто в Рівному, 48.
- Грей, Ієн: про голодну смерть в Україні і злочин Л. Кагановіча, 10.
- Давідовіч, Лусі: про жидів і українців, 33-36, 42-43; про троюрідну мораль, 111-114.
- Де Вабре [De Vabres], Доне́діє, суддя, 1.
- Деніц [Doenitz], Карль, 3.
- Джексон, [Jackson], Р. Г., суддя: про злочини Г. Фра́нка і Е. Коха в Україні, 104.

- Джонс [Jones], Ельвін: про Е. Коха і убивства в околиці Цумані, 83-85; про спалені місцевості, 109-110; про знищення північних областей України, 115-116.
- Диляк, Броніслав: свідчення про україномовного німця, 108.
- Дітріх [Dietrich], [?], убивця харків'ян, 126.
- Доброшицькі, Л.: про злочини жидівської поліції і коляборацію з нацистами, 36-37.
- Долгун, А.: про українців у сов'єтських концтаборах, 14.
- Дорнберг, Джон: про злочини Кремлю в Україні, 10-12.
- Дюдні [Dewdney], Джон: про політику Москви в Україні, 12-13.
- Ебергард [?], комендант Києва: розстріл 800 киян, 62.
- Енгельмани, Бернт: про сов'єтську жидівську дивізію, 29.
- Жиди-шпигуни на службі Гештапо, 34.
- Жидівська поліція: характеристика, 33; 36-37.
- Жидівська сов'єтська дивізія, 29.
- Завкель [Sauckel], Фріц, 2: про примусових робітників із України, 18; про політику Е. Коха в Україні, 97-98.
- Зор'я, Н. Д., помічник сов'єтського прокуратора: самоубивство, 122-123.
- Йодль [Jodl], Альфред, 2: про розгром Сов'єтського Союзу, 98-99.
- Кагановіч, Лазар: злочини в Україні, 10, 43-44.
- Кайтель [Keitel], маршал Вільгельм, 2: обіцяв Мадярщині Галичину, 61; про окремих політичний статус України, 82-83.
- Кальтенбруннер, Ернст, 2.
- Камінський, [?], росіянин, колишній начальник ГПУ, командир нацистської СС бригади, 51.
- Київське «Динамо»: трагедія, 63-64.
- Кнутт [?]: плян винищення киян епідемією, 90.
- Ковпак, С. А.: партизанські бої в Карпатах, 29-33.
- Конквест [Conquest], Роберт: про голодну смерть в Україні, 9-10.

Конот, Р. Е.: про самовбивство Н. Д. Зорі, 123, (виноска 1).
 Кох, Еріх: ограблення України, 68; грабіж цінностей культури, 73; дикусський наказ виселення околиці Цумані, 83-85; наказ висадити динамітом церкву в Києві, 75.

Кримська область — німецька майбутня колонія, 45-46.

Кубійович, д-р Володимир: меморандун Гансові Фрэнкові, 156-175; додаток ч. 1, події в Чортківському повіті, 157-158; додаток ч. 2, події в Сокалі, 158; додаток ч. 3; події з українцями в Кракові, 158-159; додаток ч. 4, облава на українців, 159; додаток ч. 5, події в Заліщицькому районі і в Білій Підляській, 160; додаток ч. 6, події в Чорткові, Ходорові, Золочеві, Білій Підляській і в Перемишлі, 160-161; додаток ч. 7, розстріли в Княжих Любичах, 161; додаток ч. 8, розстріли в Львові і Чорткові, 162; додаток ч. 9, арешти прихильників С. Бандери, 163; додаток ч. 10, арешти в Коломиї, 163-164; додаток ч. 11, арешти в Коломийщині, Стрийщині і Кам'янці Струмильській, 165-168; додаток ч. 12, арешти і розстріли в окрузі Сянока і в Долішніх Устриках, 168-169; додаток ч. 13, події в окрузі Білгораю, 169-170; додаток ч. 14, події в окрузі Білої Підляської, 171; додаток ч. 15, розстріли в Переваллі, 172; додаток ч. 16, розстріли в селі Сумині, 173-175.

Лей [Leu], Роберт, 3.

Линкольн, В. Б.: видумка про Б. Хмельницького, 41.

Лондон — Париж: клопіт про «німецько-польський похід» проти України, 107-108.

Лоренс [Lawrence], Джефрі, суддя, 1.

Ляговзен [Lahousen], Е.: свідчення про якесь повстання українців з доручення адмірала Канаріса, 15.

Лятернзер, д-р Ганс: про сов'єтські зумисні знищення в Україні і про сов'єтські убивства в Львові, 119-120.

Малиновський, Микола, розстріляний у гурті з жидами, 26.

- Маннштайн, генерал Фріц Е. фон: про знищення в Україні, 117.
- Марусик, Іван, (буковинець), розстріляний у гурті з жидами, 27.
- Медведев, Р.: про злочини Л. Кагановіча в Україні, 43-44.
- Микитюк, Максим, розстріляний у гурті з жидами, 26.
- Морген, д-р Георг: про жидів, що винищували жидів і про українських сторожів у концтаборі, 110.
- Московський грабіж цінностей української культури, 72-73.
- Ніксон [Nixon], Ричард: Московщина і СРСР, 7-9; злочини Кремлю і Молотова в Україні, 7-8.
- Нікітченко, І. Т., 1.
- Німецький грабіж у Києві, 69.
- Німецький комісар Києва наказує, 76.
- Німецькі винищувальні загони: убивство дітей на Волині і Поліссі, 5.
- Німецькі колоністи, 26.
- Німеччина: однорічна заборгованість Україні — 82,500,000 нм, 93.
- НКВД: убивства, 67-68.
- «Нова Європа»: судове слухання, 54.
- Нойрат [Neurath], Константин фон, 3.
- Нааль, [?], убивця киян, 126.
- Покарання: розряди, для українців та інших 22, 49, 153-155, 177.
- Поліційний загін «Зондеркоманди» ч. 1005 у Львові, 66.
- Польська поліція: Ю. Зеліньскі в боротьбі з жидами, 24; в Варшавському гетто, 24-25.
- Польща: претенсії до «сов'єтської» України, 107.
- Раб, Пауль: про дикунські методи поведінки з українськими робітниками, 19-20.
- Ревуцький, А., жидівський журналіст про Симона Петлюру, 35-36.
- Редер [Raeder], Еріх, 3.

Ріббентроп, Йоахім фон, 2; про самостійність Карпатської України, про судьбу Буковини і про «повстання українців у польській Україні», 80-81; про агресорський акт Сталіна, 82.

Розенберг, Альфред, 2; про: бібліотеку князя Радзівілла, 85-86; вербування підлітків із України, 87; границі України, 189; германізацію міст в Україні, 135; державницький статус України, 17; дикунські методи вербування українських робітників, 19; жидів ув Україні, 25; загарбницьку політику Росії, 183-184; про звірські вчинки Е. Коха в Україні, 86-87; інструкції комісареві України, 146-148; історичну місію України, 184-186; контрибуцію із України, 70; конфіскату культурних цінностей ув Україні, 47; німецьку політику у Східній Європі та в Україні, 192-193; окупацію Росії й України, 138-140; релігійне питання в Україні, 136; розподіл Росії, 184; самостійність України, 150; сусідів України, 148-149; Східню Європу, 181-183; Чорноморський обшир, 190-191; Шевченка і Гітлера, 136; шкільництво в Україні, 85.

Росер, П. про 30,000 жидів у Львові, 53.

Руденко, Роман: словний дуель з Германом Герінгом, 79.

Румунський грабіж ув Одесі, 69.

Румунські жандарми: дикунські вчинки в Одесі, 66.

Сейс-Інкварт [Seyss-Inquart], А., 2.

Сіміс, К., про характеристику сов'єтських жидів, 42-43.

Сімон, [?], убивця харків'ян, 126.

Смертне покарання: для жидів, поляків, циганів, росіян і українців, 50.

Сов'єтський Союз: д-р М. Горн домагається суду за злочини совєтів, 102-103.

Стипп [Stipp], Джон, про державницький статус Карпатської України, 16-17.

Тгома [Thoma], д-р Ричард, про самостійність України в пляні А. Розенберга, 103-104.

- Тейлор [Taylor], А. Й. П., історик: про британських Консерватів і Україну, 107-108.
- Тойрер [Theurer], [?], про дикусські методи вербування українських робітників, 21.
- Томсен [Thomsen], д-р Пауль: про побої людей і нищення наукових інституцій в Україні, 76.
- Тоффманн, [?], лейтенант: звіт про жорстокі події в Дарниці, 21.
- Трансністрія в листі Й. Антонеску, 61.
- Тренфельд [Troenfeld], генерал [?]: наказ убивства 195,000 киян, 126.
- Україна: евакуація — нелюдські методи, 177-180; експлозивні зриви — советські міни в Києві, Харкові, Полтаві, Одесі, 99-100; зумисне нищення у Карлівці, Києві, Константиновці, Макіївці, Маріуполі, в Одесі, Севастополі, Харкові, 5; фон Маннштайн про знищення в Україні, 117; жахливі події у Белилівці, Бердичеві, Житомирі, 20; польський коридор в обмін за Україну, 106; про території України в листі Й. Антонеску, 60; розстріли, убивства по всій Україні, 4-5, 65-67; 126-127; 156-175; робітники: невільнича праця в Німеччині і дикусські методи облав, 5-6, 19-21, 23, 100, 129; українська поліція, 92; Українська Дивізія «Галичина», 128.
- Українська Дивізія «Галичина», 128.
- Українська Повстанська Армія: (у сов'єтських анналах під назвою оунівці); бій з сов'єтськими партизанами, 30-32.
- Українська поліція, 92.
- Ферстер [Foerster], Норман: грабіж цінностей дорібку української культури, 72; німецьке зумисне нищення дорібку української культури, 74.
- Фольбрехт [Volbrecht], [?], убивця киян, 126.
- Франк, Ганс, генеральний гувернер, 2; про жахливу судьбу для поляків та українців, 51; про польську й українську поліцію, 92; про Українську Дивізію «Галичина», 128.

Хмельницький, Богдан і видумка М. Я. Азбеля, 39, 41.

Чемберлен [Chamberlain], Н.; журба про повстання в Україні, 107.

Шірах [Schirach], Бальдур фон: протест перед Гітлером в обороні України, 95.

Шмідт [Schmidt], А., про примусових робітників із України, 100.

Шпеер [Speer], Альберт: про примусових робітників із України, 23; про 500,000 українських дівчат, 57-58; про українських партизанів, 63; про київську церкву висаджену динамітом, 74-75.

Штольце [Stolze], Е. про Андрія Мельника і Степана Бандеру, 59.

НА ПРОСЛАВЛЕННЯ СТАРШОГО ВІКУ

Перед сорока роками, до Канади прибуло багато тисяч українців зрілого віку. До Едмонтону прибуло їх кілька сотень. Тоді вони були молоді, здорові, заповзятливі, бойові, бо багато з них щойно вийшли із бойових армійських формацій, кількох країв. Зараз вони переступили «межу» старшого віку — шістдесятип'ятиків, сімдесятників, сімдесятип'ятиків, а то й вище:

Моторні, енергійні, «бундючні» сеньйори, з сизими, сивими головами та з обличчям розорених зморшок.

Підтоптаний вік, довший життєвий досвід і гарт волі, це ж привілеї для поповнення рядів членства окремої організації «старих молодців», себто заслужених «батьків народу», чи радше сеньйорів. У товаристві друзів, приблизного віку, час пропливає веселіше, при спогадах минулих літ та при споминах гірких мандрівок «у світ за очі».

1983 року, при першій зустрічі сеньйорів, було обговорено причину й мету такої зустрічі. Заслухавши гадок про потребу організації, учасники вирішили заснувати Товариство Українських Сеньйорів, імени Марка Боєслава. [Тепер, членський наплив Товариства сягнув шостої десятки.]

Сеньйори — колишні військовики, а декотрі — колишні упівці, обрали патроном Товариства Марка Боєслава — поста-упівця, що прославив геройський шлях і чин славетної Української Повстанської Армії

та її командирів, які жертвували своє життя за волю Народу, за світле майбутнє України.

Марко Боєслав наснажував своїх друзів патріотизмом, завзятістю і вірою у перемогу блискучої правди над темним злом. В поезіях Боєслава, окупанти України — це гидкі, мерзотні поневолювачі.

Патрон Товариства — заповзятливий герой, що залізною волею утвердив клич: Здобудеш Українську Державу, або згинеш у боротьбі за неї!

Марко гордо вистояв на варті і не скорився ворогові. Слава Героєві! Навіки йому слава!

Товариство Українських Сеньйорів склало статут діяльності. Згідно зі статутовими застереженнями, членство Товариства поповнюють члени ОУВФ, хоч і тут бувають винятки.

Згідно з настановленим шаблоном, члени Товариства мають щотижневі наради, на чолі з головою. Рік діяльності Товариства становлять два сезони. Зимово-весняний сезон починається по загальних зборах і триває до кінця червня. Осінньо-зимовий сезон триває від вересня до Різдва. Одно- або дво-тижнева перерва збігається зі святкуваннями Різдва та Великодня. За звичаєм, Товариство починає осінній сезон молебнем і прийомом. Такою ж святковою шаною закінчуються сезони.

Для покращання культ-освітньої праці, Товариство придбало фільмовий апарат, для висвітлювання фільмів та фотофільмовий апарат з екраном.

Товариство завжди вшановує національно-історичні роковини: 22-го Січня, Самостійність Соборної України; 15-го Березня, Самостійність Карпатської України; 30-го Червня, відновлення самостійности

соборної України; Свято зброї; Листопадовий зрив; Зимові походи.

Товариство гідно вшановує світлі постаті нашого минулого: Тараса Шевченка, Пророка України; героїню Ольгу Басараб; генерала Тараса Чупринку — Романа Шухевича, командира УПА; поетесу Лесю Українку; Миколу Міхновського, засновника українського націоналізму та української революції, проти окупантів; Симона Петлюру, Євгена Коновальця, Степана Бандеру, Ярослава Стецька та національно-церковних світочів — Митрополита Андрія Шептицького і Йосипа Сліпого, Патріярха Української Католицької Церкви.

Низку святкових промов виголошував голова Василь Вальків та інж. Михайло Когут.

Провід подбав про те, щоб частина діяльності Товариства частково збігалась з діяльністю Народного університету. Для такого завдання було прикликано низку доповідачів з таких ділянок, як юриспруденція і медично-дентистично-фармакологічна опіка.

Ще інші доповідачі доповідали про нищівну силу тютюну й алкоголю, про життєве забезпечення, про міжнародну політику та її ставлення до України, про московсько-ленінсько-імперську нищівну політику в Україні, про політику українців поспіль з поневоленими народами, тощо.

Товариство угощало таких видатних гостей: Д-ра М. Климишина, Шановну Паню Т. Стахів, Шанобливого Пана В. Лесика і такі гості напевно поширили гідну відомість про наше Товариство.

За ініціативою інж. М. Когута, на нарадах Товариства обговорено справу видання праці *Міжнародний Воєнний Трибунал про Україну*. Автор праці, д-р Василь Ніншовський, обширно обговорив ті судові слухання Трибуналу, в яких охоплено продовжувальну низку жорстоко-дикунських актів гітлерівської окупації в Україні, під час Другої світової війни.

При Товаристві засновано Видавничий комітет, який очолив інж. Михайло Когут, а членство цього Комітету поповнили Панове: В. Вальків — почесний голова Товариства Сеньйорів, В. Стадничук — діючий голова Товариства Сеньйорів, І. Лагола — заступник голови та І. Хмелик — член Товариства.

Видавничий комітет проголосив збирання вносів до видавничого фонду. Кільканадцять ширих Друзів і Товариство Сеньйорів ім. Марка Боєслава, своїми добровільними пожертвами збагатили видавничий фонд до висоти п'яти тисяч доларів.

Щирі патріоти в нашому Товаристві не перевелись. Слава тим Дружам, що не відмовились пожертви.

М. К. Завадський

* * *

ВИСЛІВ ВДЯЧНОСТІ

Перед десяти роками, автор цієї публікації, познайомившись поверховно з публікованою документацією “Trial of the Major War Criminals; The International Military Tribunal, Nuremberg, Germany”, був вирішив прослідкувати проплив судових слухань нацистських підсудних та документи про їхні злочини, на територіях їхньої окупації.

Вибравши із англо- та німецько-мовної документації ті розділи, що засвідчують про злочини нацистів ув Україні, автор почав роботу над україномовним, публіцистично-документальним, довідником.

По двох роках безперебійної роботи, рукопис довідника «Міжнародний Воєнний Трибунал про Україну» був готовий до публікації та в автора не було фінансових ресурсів.

На радість авторові, рукописом поцікавився Інженер Михайло Когут. Цей приятель — доброго імени про Україну — навіть допоміг домовитись з видавцем. Майже три роки, видавництво відкладало публікацію і, врешті, домовленість про публікацію розв'язано.

Такі обставини підказали оглянутись за іншим видавцем. Отже, заіснувала спасена думка.

В Едмонтоні, Товариство Українських Сеньйорів, ім. Марка Боєслава, уже здавна відоме своєю *вийняtkово надто щирою патріотичною жертвенністю*.

В цьому Товаристві, втішаючись своїм шанобливим членським стажем, Інженер Михайло Когут запропонував Шановному Членству гадку — допомогти в публікації «Міжнародний Воєнний Трибунал про Україну», якої автор є теж членом того ж Товариства.

Заслухану пропозицію члени схвалили та вибрали такий Видавничий Комітет: Інженер Михайло Когут, діловий голова з допоміжними комітетовими: Шановний Василь Вальків, почесний голова Товариства Українських Сеньйорів, ім. Марка Боєслава, Шановний Василь Стадничук, діючий голова Товариства Українських Сеньйорів, ім. Марка Боєслава та Шановні, Іван Хмелик й Іван Лагола, члени Товариства Українських Сеньйорів, ім. Марка Боєслава, в Едмонтоні.

Видавничий Комітет зразу почав жваву діяльність щодо придбання фінансових ресурсів і декілька членів заявили та склали надто знаменні пожертви.

Очевидно, грубші грошові дари засвідчують те, що пекуча туга за Батьківщиною та душевний гнітючий біль над її нещасною судьбою, підказали жертводавцям щедро підтримати публікацію, про страхітливі злочини ганебних окупантів ув Україні.

В автора є надто щира настанова висловити його глибоку вдячність та найтеплішу подяку Видавничому Комітетові за його дбайливу насагу придбати фінанси.

Автор теж висловлює його глибоку вдячність та найпалкішу подяку слідуючум жертводавцям, що послужили такою складчиною:

1,000 долярова пожертва

Шановний Іван Вакаррик прибув до Канади з дипломом агронома. В Канаді, нелегкі поденні роботи були надто прикрі, а для легшої праці, в ділянці агрикультури, була тверда передумова — доповнити диплом, із України, деякими студійними курсами в Канадському університеті.

Користуючись життєвим досвідом та практичною спостережливістю, Іван Вакаррик вирішив замінити свій фах на такий канадський, що створив би догідні обставини — бути своїм «босом».

Поступивши до учбового закладу лікувального масажу, Іван Вакаррик вивчив ділянку масажної справності, включно з окремо засвоєною методою психологічного вирізнення особливостей масажу, при фізіо-нерво-мускульній владності.

Така спеціальна підготовленість була вирішним мотивом для складення умови з Департаментом охорони здоров'я, при Федеральному уряді, щодо найму підприємства масажу в Аппер Гот Спрингс, у Бенфі, в лікувальному осередку, який відомий своєю постійною славою, ушир і уздовж земного гльоба.

Завідуючи кількома справними масажистами, помірко-внно-сумлінний «бос» настановив надто уміле обслуговування пацієнтів; хороше ім'я масажної справності ширилось і, вже на перші роки масажної практики, Іван Вакаррик став твердою фінансовою ногою на колишні фінансові недостатки.

Догідні фінансові обставини підказали Іванові Вакаррикові подбати про допомогу для суспільно-національних, наглих чи постійних, нестатків.

Розвідавши про самотньо-покинутого і померлого, в Німеччині, колишнього борця проти окупантів України, Іван

Вакарик допоміг придбати місце на могилу з пам'ятником і для такої справи послужив гідною фінансовою допомогою.

Учасник Української Народної Армії, Н. Н., в бою під Бродами, був попав до московського полону. Відбувши 14 років смертоносної каторги в Азії, цей полонений, якимось щасливо, діставсь на Захід. Відшукавши місце його затримки, Іван Вакарик радо відізвався гідною і повторною допомогою.

Розвідавши про прикро-тверді обставини наших біженців у Німеччині та в Австрії, Іван Вакарик переслав комітетові фінансову пожертву, як теж і індивідуально допомагає декотрим біженцям.

На заклик національного проводу, щодо національного податку, пожертв на споруду пам'ятників, на відзначування національних роковин, на важливі публікації про Україну, Іван Вакарик завжди відзивається помітними фінансовими внесками.

Колись, у недовгому проміжку часу, Іван Вакарик проживав ув Едмонтоні. У цьому місті, між значним гуртом повоєнних біженців, Іван Вакарик був діяльним у драматичному гуртку, в ролях дійових осіб п'єс, а теж у сценічних живих картинах, відзначаючи національні роковини, святкові академії, тощо.

Очевидно, громадська діяльність Івана Вакарика, на канадській землі, була продовженням його безперервної національно-громадської діяльності в його рідній стороні народження та в патріотичних студентських гуртках, у Західній Україні.

500 долярові пожертви

**Товариство Українських Сеньйорів,
ім. Марка Боєслава, в Едмонтоні.**

Шановні, Іван Хмелик і дружина Анна, народжена Млюзан.

Подружжя Хмеликів належить до Парафії Св. Юрія Переможця, де й підховувались їхні діти, Ярослава, Віра і Стефан.

Патріотизм Івана поглиблювався в молодечих організаціях, в Україні та гартувався в організації Спілки Української Молоді, на еміграції. В Українських організаціях, поруч палкого патріотизму, розвивалась Іванова щира жертвенність, для добра поневоленій Україні.

Своєю діяльною участю, Іван поширив членство Ліги Визволення України та членство Товариства Українських Сеньйорів, ім. Марка Боєслава, в Едмонтоні. Завдяки його лагідній дружності, Іван радо погодився членувати в Видавничому Комітетові, при Товаристві Українських Сеньйорів, ім. Марка Боєслава, в Едмонтоні.

Я—в—Ч, під такими вигаданими ініціалами зберігаємо прізвище одного Шановного патріота, що, у своїй скромності, не бажає собі прилюдної повістки. А всеж таки, хоч би кількома словами, згадаємо цього надто щирого жертводавця.

Шановний Я—в—Ч, довголітній член Ліги Визволення України, теж членствує в Товаристві Українських Сеньйорів, ім. Марка Боєслава, в Едмонтоні, всесторонньо підтримуючи працю цього Товариства.

Талановитий будівельник, Я—в—Ч, з набожною насолодою переповідає про красу українського церковного будівництва та про такі церкви в Україні, при конструкції яких йому таланило працювати, допомагаючи теж національним організаціям, у визвольній діяльності для поневоленої України.

Шановний Я—в—Ч і його дружина Ярослава, обоє вірно віддані своїй традиційній Церкві, надто щиро членствують в Парафії Св. Юрія Переможця в Едмонтоні.

По втраті будь-якої Батьківщини, опинившись на чужині, Я—в—Ч та його дружина зберегли у своєму серці крицеву віру в переможну силу поневоленої України, над безпощадним окупантом.

300 долярова пожертва

Шановні, Василь Стадничук і дружина Катруся, народжена Кучаба.

Цей справжньо-дружній гуцул, Василь та його дружина Катруся, обоє щиро віддані справі Парафії Св. Юрія Переможця, де Василь активно членствує в Парафіяльній Управі.

Едмонтонська Ліга Визволення України втішається справними обов'язками Василя, на становищі кольпортера.

В 1989 році, в Едмонтоні, Василь удостоївся головування в Товаристві Українських Сеньйорів, ім. Марка Боєслава. При цьому Товаристві, до заснованого Видавничого Комітету, ім. Марка Боєслава, Василь увійшов членом, допомагаючи в видавничих заходах публікації «Міжнародний Воєнний Трибунал про Україну».

Василь і Катруся турботливо допильнували гідного підховування своїх дітей. Богдан, дипломований інженер сировинної продукції; Роман, дипломований інженер льоко-мобілів; Володимир, дипломований інженер сукупних проєктів.

Недавно, невмолима судьба боляче скривдила Шановну Родину Стадничуків. Дата 23 лютого, 1983 року, була повна розпачливого горя для Василя і Катрусі та їхніх синів. Річка сліз змивала очі бо прийшлося навіки розпрощатись з улюбленою донечкою Галею, замужня Баланецька, що, наче

весняна квітка, морозом зів'яла, закрила очі вічним сном, залишаючи трое дітей — внучат, як палкий спомин батькам, полюбій доні — ніколи незабутній Галі.

200 долярова пожертва

Шановні, Василь Стропель і дружина Марта, народжена Чомик.

Василь обдарований влучним відчуттям спосібного торговця, з вродженою любов'ю до металю й до льоко-мобілів.

Опинившись у Канаді, Василеві підплигнула думка заснування підприємства буксирного обслуговування себто, "towing service". Із початкового маленького підприємства, Василь потрапив розбудувати підприємство потужного розміру, з відомим ім'ям власника на всю Британську Колумбію, на Алберту та поза границями цих провінцій.

Син Роман пішов слідами свого батька і став спів-власником відомого підприємства.

Василь є членом Ліги Визволення України та членом Товариства Українських Сеньйорів, ім. Марка Боєслава в Едмонтоні.

Шановні, Ярослав Федорів і його дружина Тетяна, із дому Микитів — що 4-го липня 1989 р. відійшла до Вічності — обоє широко відомі українському суспільству. Тетяну та Ярослава поєднували спільні національні обов'язки — служіння рідній Україні в її боротьбі за самостійність.

Ярослав, талановитий фотограф, член УВФ та Товариства Українських Сеньйорів, ім. Марка Боєслава, в Едмонтоні, завжди гідно підтримує національно-громадську повинність.

У ліричній душі покійної Тетяни сплелось декілька талантів. Хороша акторка на сцені та учасниця національно-

святкових академій, Тетяна удатно підглянула вибрані теми для сценічних монтажів, написавши понад три десятки таких етюдів.

У тузі за поневоленою Україною, Тетяна леліяла роздуми, мережала строфи і десятків таких мережок уклались нотонаспівною мелодією.

Трипільська культура прадавньої України полонила інтелект Тетяни і з доби Трипілля Тетяна нанизала низку чудових узорів розпису кераміки.

Організаторські здібності підказували діяти без затримки. Тетяна закликала, організувала і, пліч-о-пліч з іншими, було засновано, в Едмонтоні, СУМ, ОЖЛВУ та хор «Верховина».

Очевидно, за дбайливу національно-громадську роботу Тетяну гідно вшановано: Головна Управа Ліги Визволення України, Українська Суспільна Служба, Управа Міста Едмонтону відзначили Тетяну окремими грамотами, а Центральний Комітет українців Канади вручила Тетяні грамоту та Шевченківську Медялю.

Родина Федорових підховала двох синів, Левка і Романа, що завершили свою науку університетськими дипломами.

100 долярова пожертва

Шановні, Євген Апонюк і дружина Катерина, народжена Мотлюк.

Відому свою діяльність, для поневоленої України, ще на рідних землях, Євген продовжує своїм членським стажем у Лізі Визволення України, в Едмонтоні.

При цій організації, в жіночій секції ОЖЛВУ, дружина Катерина дбайливо виконує накладені організаційні обов'язки.

Шановні Апонюки успішно підховали дочку Ірину, що завершила свою науку університетським дипломом педагога.

В Едмонтоні, між членством Товариства Українських Сеньйорів, ім. Марка Боєслава, Євген є кожному справжнім другом.

Шановні, Василь Вальків і дружина Ярослава, народжена Гуцало.

Переселившись із Монтреалю до Едмонтону, Василь і Ярослава поповнили українську громаду своєю щирою відданою роботою, для добра поневоленої України.

Очевидно, тверде загартування в організаційній роботі, ще на Рідній Землі, позначилось у діяльності Василя на постах у Лізі Визволення України та на пості довголітнього голови в Товаристві Українських Сеньйорів, ім. Марка Боєслава, в Едмонтоні. За жертвенну творчо-провідницьку працю, Товариство наділило Василя своїм статусом постійного Почесного Голови.

Друг Василь радо погодився членувати в Видавничому Комітеті, при Товаристві Українських Сеньйорів, ім. Марка Боєслава, в Едмонтоні.

Зручними методами, Василь і Ярослава підховали своїх дітей на свідомих патріотів при чому, усі діти добились повних університетських студійних досягнень. Син Богдан добув диплом інженера сукупних проєктувань. Дочка Ірина осягнула диплом біолога, а дочка Ольга добула диплом медичного технолога.

Шановні, Михайло Кіндзерський, наддністрянець і дружина, наддністрянка, Параскевія, народжена Агашук.

Відданий визвольній справі України, в молодому віці Михайло поповнив ряди Української Повстанської Армії. Нерівна боротьба, проти німецьких нацистів і проти москалів — лєнінських фашистів, примусила деякі бойові загони УПА відступити на Захід. З криваво-знесиленим загоном бійців, по пекельній перестрільці з ворогом, Михайло переступив

границю ганебної червоної заслони і по мандрівках, з прикрими несподіванками, добився аж до Едмонтону. Тут, Михайло поповнив активне членство Товариства колишніх Воїнів Української Повстанської Армії та поступив у членство Ліги Визволення України, в Едмонтоні.

Михайло і Параскевія постійно жертвенні в рідній громаді і з тугою в серці боліють нещасною судьбою рідної України.

В Едмонтоні, Товариство Українських Сеньйорів, ім. Марка Боєслава, радіє членством приятельського Михайла.

Шановний, Осип Кокіль, унікальний член Товариства Українських Сеньйорів, ім. Марка Боєслава та Ліги Визволення України, в Едмонтоні. У цих Товариствах, довгі роки, Осип сповняв віддані обов'язки скарбника.

Унікальність Осипа позначилась надто винятковими діяльностями його життя. На рідних землях, відданий визвольній справі України, Осип поповнив ряди Української Повстанської Армії. У рідних Карпатах, по важкому бою з московсько-ленінськими фашистами, припав вогненний бій з німецькими нацистами і Осип попав до їхнього полону, вийшовши на волю аж по війсьній поразці Німеччини.

Уже здавна, в Осипа розвинулась любов до філателії себто, до збирання поштових марок. За унікальну філателійну збірку, з різними цінними марками української тематики, на міжнародних показах у Відні, в Нью-Йорк Стейті, в Канаді, Осипові було призначено аж чотирнадцять премій — срібних, бронзових, з чашами.

У громаді, Осип відомий із своєї щирої жертвенности.

Шановні, Іван Лагола і дружина Катруся, народжена Нечай.

В молодому віці, активний і щиро відданий визвольній справі України, Іван був попав у лабеті нацистів. Запротореного, до тюрем у Золочеві та ві Львові, гештапівці

звезтали Івана до концтаборів у Авшвіці, Маутгаузені і Мельк-Ебензее. Із цих пекельних таборів смерті, Іван вирвався на волю аж 1945 року.

Ізключившись знов у проплив громадської роботи, Іван теж поступив у членство Світової Ліги Українських Політичних В'язнів та став членом Ліги Визволення України, в Едмонтоні.

Ширучі і діяльні громадяни, Іван і Катруся підховали четверо хороших дітей: о. Роман присвятив своє життя священослужінню Української Католицької Церкви; Мирон вибрав галузь науки мікробіології; Ліда спрямувала свій талант у напрямі лабораторійної технології; Богдан, з покликом до мистецтва, опинивсь балетмайстром у Швейцарському Балеті.

Іван Лагола радо погодився на його участь у членстві Видавничого Комітету, при Товаристві Українських Сеньйорів, ім. Марка Боєслава, в Едмонтоні.

Шановні, Іван Лісовий і дружина Оля, народжена Гайдук.

Подружжя Лісових належить до Катедральної Парафії св. Йосифата, в Едмонтоні. Дві дочки, Оля і Стефанія, на радість батькам, успішно завершили свою науку університетськими дипломами.

Щоб не облишитись осторонь діяльної громади, Іван поступив у членство Ліги Визволення України та в членство Товариства Українських Сеньйорів, ім. Марка Боєслава, в Едмонтоні.

Шановний Степан Лукіянець, передше поселений в Великій Британії, був діяльним головою, в одному з відділів, і організації Союзу Українців у Великій Британії (СУБ).

Поселившись у Едмонтоні, Степан завжди щиро відданий справі доброго імені члена в Лізі Визволення України та

в Товаристві Українських Сеньйорів, ім. Марка Боєслава, в Едмонтоні.

Як член Парафіяльного Комітету, Степан дбайливо допомагає в розвою життя Парафії Церкви Св. Юрія Переможця, в Едмонтоні.

Шановні, Андрій Пилип і дружина Анастасія, народжена Гілецька.

В Товаристві Українських Сеньйорів, ім. Марка Боєслава, в Едмонтоні, Андрій радо доповнює життя ровесників, або близьких ровесників, радіючи ростом організованого життя цього Товариства.

Окрім його університетських студій у Львові, Шановний Роман Рошак теж поступив, ув Едмонтоні, до Албертського Університету, успішно добувши диплом Бакалавра Суспільних Наук.

Поступивши на посаду урядовця Суспільної Опіки, Роман продовжав свою традицію із Рідної Землі, ставши активним членом кількох українських національно-громадських організацій.

Окрім поденної та громадської праці, Роман продовжав сезонні студії аспіранта і добув диплом Магістра Наук, в Українському Вільному Університеті, у Мюнхені. В цьому ж Університеті, mgr. Рошак є докторантом себто, близький диплому і звання — Доктора Філософічних Наук.

Шановні, Михайло Соханівський і Марія Слюзарівна-Соханівська, ще одинцем, колись, юні, були покликані всевладним закликком душі, служити рідному поневоленому народові в розбудові його культури, на сцені мистецьких досягнень.

Цікаве те, що подільська душа Михайла й гуцульська душа Марійки, з впливом собі контрастної української

природи, знайшли спільний себеви́яв під покровом благо-словенної Музи та ще у таку пору, коли українська драматична діяльність постійно формувалась, переставлялась на справжній театр; коли українська драматургія — із вузької, загумінкової стежки легко-сентиментальних водевілів та етнографічної патини — поступила на шлях серйозної драми, на шлях європеїзації української драматичної сцени.

Відомий Яр. Климовський писав: «Амплуа́ Слюзарівни, це ролі ліричних інжені́в в драматичному репертуарі. [...] Слюзарівна найкраще почувала себе в ролях ліричних, ... і як акторка, мала в собі багато сценічного шарму.»

Очевидно, з рецензій про Михайла було виявлено: «Соханівський умів привернути всю свою увагу до психологічної сторінки дії. [...] М. Соханівський, колишній член [єдиного] хору Дмитра Котка і колишній актор наших передвоєнних театрів, постійно працював теж режисером драматичних ансамблів.»

Шановні, Іван Стропель і дружина Марія, народжена Поля.

Подружжя Стропельів належить до Катедральної Парафії Св. Йосафата, де й підховались їхні діти, Енн, Розмарі, Йлсі і Джон.

Іван є членом Ліги Визволення України та членом Товариства Українських Сеньйорів, ім. Марка Боеслава, в Едмонтоні.

Шановний Іван Федірко, людина щирої вдачі, зі щирою жертвенністю. Окрім членства в Лізі Визволення України, Іван є членом Товариства Українських Сеньйорів, ім. Марка Боеслава, в Едмонтоні.

50 долярова пожертва

Шановні, Степан Боєчко і дружина Софія, народжена Паливода.

Окрім членства в Лізі Визволення України, Степан є членом Товариства Українських Сеньйорів, ім. Марка Боєслава, в Едмонтоні.

Шановні, Михайло Гвоздецький і дружина Анна, народжена Редляк.

Михайло членствує в Лізі Визволення України і в Товаристві Українських Сеньйорів, ім. Марка Боєслава, в Едмонтоні.

Шановні, Іван Зварич і дружина Марія, народжена Шеремета.

По довгих — повних прикрих пригод-мандрівках, у світі, Іван поселився в Едмонтоні де і членствує в Лізі Визволення України та в Товаристві Українських Сеньйорів, ім. Марка Боєслава. Поспіль з хорошими Друзями, Іван та Марія віддано служать справі поневоленої України.

С—н—К. Під такими вигаданими ініціалами зберігаємо прізвище одного щирого жертводавця, що не бажає собі прилюдної повістки.

Шановні, Борис Рудик і дружина Ірина, народжена Якимець.

У Берліні, закінчиши університетські студії дипломом інженера хемії, Борис, пізніше, добув диплом Доктора Хемічних Наук, в Українському Технічно-Господарському Інституті, в Мюнхені.

Д-р Борис і дружина Ірина підховали троє дітей, Бориса, Ігоря та Надію, подбавши про їхні завершені університетські студії.

Окрім членського статусу в Лізі Визволення України, д-р Борис членствує в Товаристві Українських Сеньйорів, ім. Марка Боєслава, в Едмонтоні.

Шановні, Іван Харевич і дружина Марія, народжена Пуйда.

Іван членствує в Лізі Визволення України і в Товаристві Українських Сеньйорів, ім. Марка Боєслава, в Едмонтоні.

30 долярова пожертва

Шановні, Августин Подільський і дружина Анастазія, народжена Мич.

Августин членствує в Лізі Визволення України та в Товаристві Українських Сеньйотів, ім. Марка Боєслава, в Едмонтоні.

10 долярова пожертва

Шановний Павло Пришляк членствує в Лізі Визволення України і в Товаристві Українських Сеньйорів, ім. Марка Боєслава, в Едмонтоні.

Окремий вислів вдячності

Видавничий Комітет, при Товаристві Українських Сеньйорів, ім. Марка Боєслава та автор цієї публікації, висловлюють окрему вдячність Парохові Парафії Церкви Св. Юрія Переможця, в Едмонтоні, Всечеснішому Крилошанинові, о. Володимирові Тарнавському за його ввічливе сприяння, щодо видавничих ускладнень.

----- * * -----

Автор цієї публікації окремо вдячний Шановному Магістрові, Маркіянові Ковалюкові, за його дбайливий електронно-комп'ютерський набір та за графічне оформлення сторінок.

Про автора:

Окрім дипломів — педагога і Красного Мистецтва (графіка), Василь Ніньовський добув науковий ступінь Магістра (слов'янських мов), на Албертському Університеті, в Едмонтоні, а науковий ступінь Доктора Філософічних Наук (Слов'янознавство), одержав на Оттавському Університеті, в Оттаві.

В Едмонтоні, по періоді навчання в неповно-середніх і в середніх школах, д-р В. Ніньовський викладав ув Університетах — Албертському, Саскачеванському і Манітобському.

Окрім двох обширніших публікацій — *Український Зворотний Словник* (перший між українськими мовознавчими публікаціями), *Українсько-англійський і Англо-український Словник*, окрім декількох науково-дослідних публікацій із літератури та мовознавства, окрім двох сотень україномовних статей (теми літературні, мовознавчі, історичні, педагогічні, мистецькі, політичні, суспільно-громадські) і трьох

десяток англомовних статей (теми — історичні, політичні, суспільно-громадські), д-р В. Ніньовський виступав з широкою низкою публічних доповідей, на теми політично-історичні, педагогічні, суспільно-громадські та мистецтвознавчі.

Окрім участі в кількох виставках образотворчого мистецтва, окрему виставку графічного дорібку Василя Ніньовського було влаштовано в Едмонтоні, під почесним патронатом та при участі Достойної Мері Лемежирер, Міністер Культури Провінційного Уряду Алберти.

В театральних постановках — *Наймичка*, *Наталка Полтавка*, *Запорожець за Дунаєм*, *Лісова Пісня*, *Вій*, *Казка старого млина*, *Украдене щастя*, Василь Ніньовський виступав у головних ролях, а в відомому хорі «Ватра» доповняв ансамбль тенорів.

Окрім диплому покінчених студій Академії Штук Красних, син Олег добув диплом Магістра того ж факультету.

Дочка Уляна покінчила університет дипломом педагога.

